

**Vállalkozási feltételek
Németországban és Ausztriában
2020**

Budapest, 2019. december

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara kiadványa

Kiadja az MKIK Szolgáltató Nonprofi Kft.
Felelős kiadó: Való-Sipos Ágnes, ügyvezető

Szerzők: Nagy Lajosné
Mervai Péter

Nyomás: Kamaraprint Kft.

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ.....	5
VÁLLALKOZÁSI FELTÉTELEK NÉMETORSZÁGBAN	6
VÁLLALKOZÁSI FELTÉTELEK NÉMETORSZÁGBAN VÁLLALKOZÁSI SZERZŐDÉS („WERKVERTRAG”) KERETÉBEN	6
Tevékenység-bejelentés igazolása – Gewerbe-Anmeldung	8
Kézműves kamarai jegyzékbe történő bejegyzés	9
Adóhatósági igazolás	13
Idegenrendészeti és népesség-nyilvántartási előírások	14
Bérek.....	14
A munkavállalók szakmai végzettsége.....	18
Kiküldetési szabályok.....	19
Kiküldetési törvény.....	19
Bejelentési kötelezettség a minimálbér törvény alapján.....	21
Megbízói felelősségvállalás.....	22
Építőipari szabadságpénztár (ULAK).....	22
Állványzatépítési és –szerelési Szabadságpénztár	25
A vállalkozási szerződés vizsgálata	25
Tudnivalók szállítmányozók, fuvarozók, személyszállító, valamint vállalkozási szerződéses cégek gépkocsivezetői részére	25
VÁLLALKOZÁSI FELTÉTELEK NÉMETORSZÁGBAN MUNKAERŐ-KÖLCSÖNZÉS („ARBEITNEHMERÜBERLASSUNG”) KERETÉBEN	26
Bérezési feltételek.....	28
EGYÉNI VÁLLALKOZÓK, EGYÉNI VÁLLALKOZÁSOK	31
Társadalombiztosítás	37
Színlelt egyéni vállalkozás problémaköre	39
EGYÉNI VÁLLALKOZÓK TÁRSAS VÁLLALKOZÁSI FORMÁI	40
Polgári jogi társaság (német rövidítése: GbR).....	40
Vállalkozói társaság.....	41
GmbH & Co.KG.	41
Részmunkaidős foglalkoztatási formák.....	41
SPECIÁLIS TUDNIVALÓK NÉMETORSZÁGBAN	45
A cégek adóztatása	45
Munkavédelem.....	48
Személygépkocsi használata.....	49
Lakcímbjelentési kötelezettség.....	50

<i>Rádió, televízió előfizetés</i>	51
VÁLLALKOZÁSI FELTÉTELEK AUSZTRIÁBAN	53
<i>Tevékenység bejelentése</i>	53
<i>Megbízói felelősségvállalás</i>	56
<i>Iparüzési feltételek határon átnyúló szolgáltatás esetén</i>	57
<i>Szakmai felelősségbiztosítás</i>	58
<i>Biztosítási konstrukció</i>	58
<i>Iparüzési feltételek Ausztriában letelepedve (vállalkozást alapítva)...</i>	61
<i>Építésszek, mérnökök határon átnyúló szolgáltatásnyújtásával, illetve ausztriai letelepedésével kapcsolatos tudnivalók</i>	62
<i>Idegenrendészeti előírások</i>	62
<i>Kiküldött munkavállalók bejelentése</i>	63
<i>Foglalkoztatói igazolás (Dienstzettel)</i>	64
<i>Kiküldött munkavállalók bérezése</i>	64
<i>Munkaerő-kölcsönzéssel kapcsolatos tudnivalók</i>	65
<i>Munkaügyi ellenőrzések</i>	67
<i>Munkaidő, szabadság</i>	68
<i>Építőipari Szabadságpénztár (BUAK)</i>	69
<i>Építőipari munkavégzés bejelentése a munkavédelmi felügyelőségen</i>	71
SPECIÁLIS TUDNIVALÓK AUSZTRIÁBAN	72
<i>Telephely létesítése</i>	72
<i>Általános forgalmi adó (ÁFA)</i>	75
ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK	77
<i>Kiküldetés – A1-igazolás</i>	77
<i>Európai Egészségbiztosítási Kártya</i>	83
<i>A munkavállalók bérezése</i>	84
<i>A munkavállalók adózása</i>	86
<i>Szociális hozzájárulási adó, járulékok</i>	87
<i>Szakképzési hozzájárulás</i>	89
<i>Iparüzési adó</i>	90
<i>Innovációs járulék</i>	91
<i>Munkaszerződés és kiküldetés</i>	92
<i>Foglalkoztatáshoz kapcsolódó adatkezelés - GDPR</i>	93
HASZNOS LINKEK:	94
MELLÉKLETEK	95

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

A magyar gazdaságnak évszázadokra visszanyúló, jelentős német és osztrák piaci irányultsága napjainkban is jellemző. Magyarország Európai Unió csatlakozását követő időszakban a hazai vállalkozások életében számos új jogszabály és piaci körülmény vált fontossá, melyek ismerete nélkül nem lehet sikeresen vállalkozni ezekben az országokban.

A határon átnyúló építőipari szolgáltatásokra vonatkozó korlátozások több éve megszűntek már, lehetővé vált a munkaerő-kölcsönzés, valamint a magyar munkavállalók is korlátozások nélkül vállalhatnak munkát németországi és ausztriai székhelyű munkáltatóknál.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ) közreműködésével adja közre tájékoztató kiadványát **„Vállalkozási feltételek Németországban és Ausztriában – 2020”** címmel. A kiadvány részletes ismertetést ad azokról a tudnivalókról, amelyeket a vállalkozóknak németországi és ausztriai tevékenységük végzése során mindenképpen figyelembe kell venniük. A naprakész információkat tartalmazó kiadvány hasznos segítséget nyújt mindazoknak, akik már évek óta jelen vannak a német és az osztrák piacon, mind pedig azon vállalkozások részére, amelyek ezután kívánnak aktív piaci szereplőkké válni.

A kiadvány a németországi és ausztriai foglalkoztatási és vállalkozási előírásokat figyelembe véve információkat ad az egyéni vállalkozók lehetőségeiről és a munkaerő-kölcsönzés feltételeiről is.

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

Vállalkozási feltételek Németországban

Magyarország 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz. A csatlakozást követően Magyarország és az Európai Unió többi tagországa közötti áruforgalomban és tőkemozgásban, valamint a szolgáltatások, illetve a munkaerő szabad áramlásában a magyar-EU csatlakozási szerződés (CSSZ) egyes fejezeteiben foglaltak az irányadók.

2011. májusától teljes mértékben megnyílt a lehetőség a magyar munkavállalók németországi foglalkoztatására, tehát megszűnt a munkavállalási engedély kötelezettség az egyéni munkavállalók és a csoportos munkavégzésre kiküldött munkavállalók esetében is.

Ennek következtében:

- magyar munkavállaló Németországban munkavállalási engedély nélkül foglalkoztatható közvetlen németországi bejegyzésű vállalkozásnál, német munkaügyi és foglalkoztatási feltételek szerint;
- munkavállalók csoportos kiküldetése esetén megszűnt a magyar-német vállalkozási szerződéses kormánymegállapodásban előírt engedélyezési eljárás és a munkavállalási engedélyek kiadásához előírt és kötelezően betartandó feltételek, gyakorlatilag hatályát veszítette a kormánymegállapodás;
- lehetővé vált az engedélyhez kötött, legális munkaerő-kölcsönzés a 2017. április 1-től hatályos német munkaerő-kölcsönzési törvény feltételei szerint.

Vállalkozási feltételek Németországban vállalkozási szerződés („Werkvertrag”) keretében

2011. május 1-jétől minden határon átnyúló szolgáltatás a szolgáltatások szabad áramlása keretében a kiküldött munkavállalókra nézve ***munkavállalási engedély nélkül végezhető*** Németországban.

Fontos megjegyezni azonban, hogy a szolgáltatások szabad áramlása EU-alapjog keretében **munkaerő-kölcsönzés változatlanul csak a magyar és a német hatóság engedélyével folytatható (ld. munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó fejezet).**

A német joggyakorlat, a magyarhoz hasonlóan, élesen elkülöníti a vállalkozási szerződésekre és a munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó foglalkoztatási feltételeket. A németországi vállalkozás során, a vállalkozási szerződés összeállításakor és a szerződés teljesítésekor fokozatosan ügyelni kell arra, hogy ezek a szigorúan elhatárolandó feltételek ne mosódjanak össze, ellenkező esetben a német ellenőrző szervek szigorú szankciókat alkalmazhatnak, amennyiben úgy ítélik meg, hogy a tevékenység során illegális munkaerő-kölcsönzés valósul meg vállalkozási szerződés teljesítése helyett. A Szövetségi Munkaügyi Ügynökség tájékoztató füzetben foglalta össze a vállalkozási szerződés és a munkaerő-kölcsönzés fontosabb ismérveit.

Ezeket, az Ügynökség által bemutatott legjellemzőbb ismérveket az alábbi táblázatban mutatjuk be:

Vállalkozási szerződés	Munkaerő-kölcsönzés
Munkavégzéssel elérhető konkrétan meghatározható teljesítmény (pl. egy családi ház felépítése)	Munkavállalók kölcsönzése munkavégzésre, előre meg nem határozható teljesítmény keretében
A megrendelő célja: a kivitelező által teljesített megbízás eredménye	A megrendelő (kölcsönvevő) célja: az általa meghatározott feladatok elvégztetése a munkavállalókkal
A kivitelező maga határozza meg a munkafolyamatokról	A kivitelezőnek (kölcsönzőnek) nincs beleszólási joga a munkafolyamatokba (mivel a munkavállalók a kölcsönvevő által foglalkoztatottak csoportjába tagozódnak a munkavégzés során)
A kivitelező a szerződéses kereteken belül a teljesítés folyamatait időben szabadon oszthatja el	A kivitelező (kölcsönző) időbeli korlátok közé kényszerül a megrendelő (kölcsönvevő) által meghatározott időbeli feltételek miatt
A kivitelező maga határozza meg a napi munkaidőt és a szerződés teljesítéséhez szükséges munkaerő létszámát	A napi munkaidőt és az alkalmazandó munkavállalói létszámot a kölcsönvevő határozza meg
A kivitelező utasítási és felügyeleti jogokat gyakorol munkavállalói felett a szerződés teljesítése során	A kivitelezőnek (kölcsönzőnek) nincs utasítási és felügyeleti joga munkavállalói felett
A kivitelező munkavállalói a szerződés teljesítése során nem tagozódnak a megrendelő munkavállalói állományába, még abban az esetben sem, ha mindkét fél munkavállalói egyazon munkahelyen dolgoznak	A kivitelező munkavállalói betagozódnak a megrendelő (kölcsönvevő) munkavállalói állományába és a munkafolyamatokba

A kivitelező az elvégzett munkáért garanciális felelősséggel tartozik	A kivitelező (kölcsönző) a kikölcsönzött munkavállalót köteles lecserélni, amennyiben pl. nem megfelelő szakképzettségű, tehát nem bír garanciális felelősséggel
A kivitelezőnek kártérítési kötelezettsége származik minőségi problémák miatt	A kivitelezőnek (kölcsönzőnek) nem származik kártérítési kötelezettsége, ha a munkavállaló minőségi problémát okoz
A megrendelő szerződéstől való elállási joga a késedelmes teljesítés miatt	A megrendelő (kölcsönvevő) szerződéstől való elállási joga a munkavállaló késedelmes kikölcsönzése miatt
A megrendelő kötelezettsége a szerződés eredményes teljesítése utáni fizetésre	Ledolgozott órák utáni bérfizetés a kivitelezővel (kölcsönzővel) előre egyeztetett óraelszámolás alapján
A megrendelő kötelezettsége a minőségileg kifogástalan mű átvételére	A megrendelő (kölcsönvevő) kötelezettsége a munkavállaló teljesítményének elfogadására

Jóllehet az Európai Unión belül alapvető törekvés, hogy a határon átnyúló szolgáltatást nyújtó vállalkozások tevékenységét a lehető legkevesebb adminisztrációs teher akadályozza, országoként, így Németországban is számos hatósági előírást kell betartani a tevékenység folytatása során.

Tevékenység-bejelentés igazolása – Gewerbe-Anmeldung

Német belső rendelkezések írják elő, hogy minden Németországban tevékenykedő cégnek tevékenységét a telephelye, vagy a munkavégzés helye szerint illetékes helyi önkormányzatnál (Landratsamt/Gewerbeamt, az elnevezés tartományonként és városonként is változhat) be kell jelenteni. A bejelentés formanyomtatványon történik, amelyhez csatolni kell

- a magyarországi cégbejegyzés másolatát, hiteles fordítását,
- a nem önálló telephely vezetőjének személyi okmányait,
- a telephelyre vonatkozó bérleti szerződést, valamint
- a kézműves kamarai bejegyzést (amennyiben fennáll ez a kötelezettség az adott tevékenységre, ld. lejjebb).

A formanyomtatvány a tevékenységet bejelentő cég legfontosabb adatait tartalmazza (a vállalkozás megnevezése, magyarországi és németországi címe, telefon és fax száma, e-mail címe, a vállalkozás képviselőjének neve, a vállalkozás tevékenységi köre). **A tevékenység-bejelentés igazolását az illetékes hivatal minden esetben kiadja (mivel nem tevékenység engedélyezésről van szó!),** a kiadásról szóló illeték (általában kb. 20 euró) befizetése után.

Annak eldöntésében, hogy mely önkormányzatnál kell a tevékenységet bejelenteni, az az irányadó, hogy a cég Németországban egy ún. németországi állandó – de nem önálló, azaz a magyar anyacégtől nem független - telephelyet üzemeltet-e, vagy sem. Ha üzemeltet, akkor a telephely címe szerinti önkormányzat az illetékes, ha nem üzemeltet, akkor a teljesítés helyszíne szerinti önkormányzatnál kell a bejelentést megtenni.

Állandó, nem önálló telephely létesítése esetén a magyar cég a németországi vállalkozási szerződéses tevékenységével összefüggő összes adminisztrációs feladatot egy helyen végzi. E telephely egyben a különböző német hatóságokkal, cégekkel történő kapcsolattartás fő bázisa, a magyar cég németországi "postacíme". Az állandó telephelynek nem kell klasszikus értelemben vett irodahelyiségnek lennie, lehet lakásban, de munkásszálláson, szállodában is.

Amennyiben a cég állandó, nem önálló telephelyet **nem** jelent be, tevékenységét mindig annál az önkormányzatnál kell bejelentenie, ahol a vállalkozási szerződés teljesítésének helyszíne (gyakorlatilag a munkavállalók foglalkoztatásának helyszíne) található.

A tevékenység-bejelentés során **két gyakran előforduló hibaforrásra szükséges** a figyelmet felhívni:

1. A tevékenységi körök bejelentésénél mindenképpen célszerű minden olyan tevékenységi kört részletesen felsorolni, amelyben a cég vállalkozási szerződéses keretben működni kíván.

Komoly problémák adódhatnak abból, ha egy önkormányzati ellenőrzés során kiderül, hogy pl. a kőművesmunkával kapcsolatos tevékenységre bejelentett cég festési munkákat is végez, ugyanakkor ezt a tevékenységet elmulasztotta előzetesen bejelenteni.

2. A vállalkozási szerződéses tevékenységet a magyarországi székhelyű, magyar munkavállalókat németországi munkavégzésre kiküldő cég németországi telephelye kizárólag nem önálló telephelyként gyakorolhatja. Ennek megfelelően a tevékenység-bejelentésnél is csak ez a fajta tevékenységi forma (formanyomtatványon: **unselbstständige Zweigstelle**) tüntethető fel.

Kézműves kamarai jegyzékbe történő bejegyzés

A kézművesipari tevékenységek gyakorlását Németországban külön rendelet szabályozza (Handwerksordnung). A rendelet felsorolja, hogy mely tevékenységek gyakorlásához szükséges szakmai hatósági engedély, és mely tevékenységek azok, amelyeket engedély nélkül kell kötelezően bejegyeztetni. Az engedélyköteles

tevékenységek bejegyzése csak azon cégek számára lehetséges, amelyek a tevékenység gyakorlásához szükséges ismeretekkel rendelkező vezető beosztású munkavállalót alkalmaznak. A szakmai ismereteket az ún. mestervizsgáról szóló bizonyítvánnyal, európai uniós vállalkozások esetében pedig a német mestervizsgával egyenértékű külföldi végzettséggel kell igazolni. A mestervizsga-igazolás bemutatása alól a rendelet lehetőséget ad felmentés kérésére olyan esetekben, ha a mestervizsga letétele a cég vezető munkatársa számára "méltánytalanul nagy" megterhelést jelentene. A felmentés megadásáról a kézműves kamarák mestervizsga-bizottságai döntenek.

Azoknak a gazdasági tevékenységeknek a listáját, melyeknek a gyakorlását a kézműves jegyzékbe engedéllyel vagy engedély nélkül be kell jegyeztetni, a kézműves rendelet melléklete tartalmazza. A bejegyeztetés elmulasztása szankciót von maga után.

A német kézműves kamarai jegyzékbe mestervizsga igazolásával kötelezően bejegyzendő (azaz engedélyköteles) tevékenységek listája

3. Ácsmunkák
4. Állványozás
5. Asztalosmunkák
6. Bádogos munkák
7. Cukrászipari tevékenység
8. Csónak- és hajógyártás
9. Elektromos gépipari termékek gyártása
10. Elektrotechnikai munkák
11. Erőgép-műszerész munkák
12. Fémfeldolgozás
13. Festés, lakkozás
14. Fegyvergyártás
15. Finommechanikai műszerész munkák
16. Fodrászat
17. Fogtechnikusi tevékenység
18. Fűtésszerelés
19. Gépjárműabroncs szerelés, javítás, galvanizálás
20. Gipszvakolat készítés
21. Hentesipari tevékenység
22. Hő- és hangszigetelés

23. Hűtőrendszer szerelés
24. Információs műszerész munkák
25. Kályha- és légfűtésszerelés
26. Karosszéria lakatos munkák
27. Kéményseprés
28. Kerékpárszerelés
29. Kőfaragás
30. Kőműves tevékenység
31. Kötélgyártás
32. Kútásás
33. Mezőgazdasági gépszerelés
34. Nagyothalló készülékgyártás
35. Ortopéd cipészet
36. Ortopéd segédeszközyártás
37. Pékipari tevékenység
38. Sebészeti műszerek gyártása
39. Szemüvegkészítés
40. Tetőfedés
41. Útépités
42. Üvegezés
43. Üvegfüvás, üvegekészülék gyártás

A német kézműves kamarai nyilvántartásba mestervizsga igazolása nélkül (azaz csak bejelentés-köteles) bejegyzendő tevékenységek listája

1. Arany- és ezüstkovácsolás
2. Aranybevonat készítés
3. Belső építészet
4. Borpincészet
5. Cégtábla- és fényreklámgyártás
6. Cipészet
7. Csempézés, mozaikburkolat készítés
8. Divatáru kereskedés

9. Épülettakarítás
10. Fafaragás
11. Fafűvós hangszergyártás
12. Fajáték-gyártás esztergálással
13. Fém- és harangöntés
14. Fémfűvós hangszergyártás
15. Fényképész tevékenység
16. Finomoptikai munkák
17. Galvanizálás
18. Gyertyaöntés
19. Hegedűgyártás
20. Hímzés
21. Íves hangszerek gyártása
22. Kádár szakipar, hordókészítés
23. Kerámiaipar
24. Kosárfonás
25. Könyvkötés
26. Könyvnyomtatás, szövegszedés
27. Kőpadlózat készítés
28. Modellezés
29. Malomipari tevékenység
30. Nemesfémcsiszolás
31. Nemesfémtárgy-gyártás
32. Női és férfiszabóság
33. Nyeregkészítés
34. Órás kisipar
35. Orgona- és harmóniumgyártás
36. Parkettázás
37. Pecsétgyártás
38. Pengetős hangszergyártás
39. Redőny- és zsalugyártás

40. Selyemnyomtatás
41. Sör- és malátafőzés
42. Szűcsipar
43. Takács munkák
44. Tartálygyártás
45. Terazzo burkoláskészítés
46. Textiltisztítás
47. Üveg- és porcelánfestés
48. Üvegnyomtatás
49. Vágószerszám gyártás
50. Vésnöki munkák
51. Vitorlagyártás
52. Vonós hangszerek gyártása
53. Zongora- és csembalógyártás

Rövidebb (max. 1 évig tartó), nem önálló állandó telephely létesítése nélkül elvégzendő munkák esetén lehetőség van **könnyített formában is eleget tenni** a kézműves kamarai rendelet betartásának. Ennek lényege, hogy a mestervizsga kötelező (azaz engedélyköteles) tevékenység végzése során a kézműves kamara elfogadja a magyarországi kamarai igazolást a vállalkozás magyarországi tevékenységéről és igazolást ad ki arról, hogy a tevékenység Németországban is jogszerűen folytatható. A mestervizsga igazolás nélkül (azaz a csak bejelentés-köteles) folytatandó tevékenységek esetében pedig nem kell a kézműves kamarai bejegyeztetést megtenni.

Adóhatósági igazolás

A vállalkozási szerződéses cégeknek a telephelyük szerint illetékes adóhatóságnál (**Finanzamt**) (tevékenységüknek az illetékes önkormányzatnál (Landratsamt-Gewerbeamt) történt bejelentése után) **adószámot** kell kérniük. Az adószám megadását a hivatal írásban igazolja. Itt hívjuk fel arra a figyelmet, hogy a magyar vállalkozási szerződéses cégek németországi nem önálló telephelyét a két ország között megkötött **kettős adóztatást elkerülő egyezményben** foglaltak figyelembevételével számos adókötelezettség terheli.

Az adóhatóság, valamint az Ipari és Kereskedelmi Kamarák részletes tájékoztatást adnak arról is, hogy a vállalkozást milyen adók, biztosítási kötelezettségek terhelik, így:

- ÁFA fizetési kötelezettség (bruttó vagy nettó számla kiadás)
- Társasági adó
- Iparűzési adó (helységenként változó)

Amennyiben nem létesül németországi nem önálló telephely, mert pl. csak rövid és egyszeri szolgáltatásnyújtásról van szó, elegendő a cég európai uniós adószáma is.

Különösen az építőiparban fontos, hogy a magyar vállalkozás rendezett adóhatósági háttérrel bírjon. 2012. januártól törvény kötelezi a német építőipari szolgáltatások megrendelőit arra, hogy a teljesítési számlákból 15 %-ot visszatartsanak és azt az adóhivatalnak befizessék. Ez alól a magyar vállalkozás felmentést is kérhet a német adóhivaltól. A felmentést az adóhivatal abban az esetben adja meg, ha a magyar vállalkozásnak nincsenek tartozásai az adóhivatal felé. Felmentés hiányában a német megrendelő által visszatartott és az adóhivatalnak befizetett összeg a szerződés teljesítését követően természetesen visszaigényelhető az adóhivaltól és azt az adóhivatal vissza is utalja, amennyiben megállapítja, hogy a magyar vállalkozásnak nem keletkezett adókötelezettsége, illetve annak eleget tett.

Idegenrendészeti és népesség-nyilvántartási előírások

Az Európai Unió és az Európai Szabadkereskedelmi Övezet állampolgárai részére Németországban **2013. januártól semmiféle, a németországi tartózkodás jogosságát igazoló dokumentumot nem kell beszerezni**, az európai uniós polgárok németországi tartózkodását szabályozó idegenrendészeti törvény alapján. A Magyarországról kiküldött munkavállalók németországi tartózkodását (azaz a szállását) a vállalkozási szerződés időtartamára a lakóhely szerint illetékes önkormányzatnál kell bejelenteni. A lakcímbejelentési kötelezettségre vonatkozó részletes tudnivalókat lásd a „Speciális tudnivalók” fejezetnél.

Bérek

Törvényileg előírt kötelező minimálbér Németországban 2015. január 1-jétől létezik. A minimálbér nagyságát rendszeres időközönként felülvizsgálják és módosítják. **2020. januártól ez a minimálbér 9,35 euró.**

A mindenkori minimálbérbe nem számít bele a szállás, a munkavállalók utaztatása, a túlórapótlék, az éjszakai pótlék, a hétfégi- és ünnepnapos pótlék stb.

A németországi munkáltatók rendszerint valamelyik, a munkáltatói szövetségek és a szakszervezetek által közösen kidolgozott ún. bértarifa szerződésekben foglalt bér- és foglalkoztatási feltételek szerint kötelesek munkavállalóikat javadalmazni.

A bértarifa-szerződések magukba foglalják az egyes munkakörökre megállapított bruttó órabérek, a túlóra- és éjszakai pótlékokat, az évi szabadság napjainak számát és az ez időre eső javadalmazás mértékét, a kiküldetési pótlékok nagyságát, valamint az egyéb juttatások mértékét (pl. üzemi étkezés).

Azok a munkáltatók, amelyek nem kötelesek a bértarifa-szerződésekben előírt bérezési és egyéb javadalmazási feltételeket betartani, kötelesek munkavállalóiknak a munkavégzés helye szerint és az adott ágazatban átlagosan fizetett órabérek biztosítani. A fizetendő átlagbérektől a német polgári törvénykönyv csak maximum 30 százalékból történő csökkentést engedélyez, ennél nagyobb mértékű eltérést uszorabérnek ítélik és szankcionálja a munkáltatót. A 30 százalékból történő eltérés

azonban nem eredményezheti azt, hogy a munkavállaló a törvényileg előírt minimálbérnél kevesebb órában részesüljön.

Egyes ágazatokban a munkaügyi miniszter a törvényileg előírt minimálbéren túl **ágazati szintű, országos, és mindenki számára kötelezően betartandó minimál óráért is előírhat**, amelyet minden munkáltatónak biztosítania kell munkavállalója részére, függetlenül attól, hogy köteles-e figyelembe venni az ágazatában érvényes bértarifa-szerződést vagy sem.

Jelenleg 9 ágazatban és a munkaerő-kölcsönzésben van országosan **kötelezően betartandó ágazati minimál órábér**, ilyen ágazat többek között a magyar vállalkozások körében is fontos

nyers építőipar,
festés-mázolás,
villanszerelő kisipar,
állványzatépítés és -szerelés,
tetőfedés,
épület-takarítás,
kőfaragás, kőszobrászat,
munkaerő-kölcsönzés.

A jelenleg érvényes kötelező minimál bruttó-órabérek az egyes ágazatokban, euróban:

Nyers építőipar			
Érvényes: 2019. december 31-ig			
Országgrész	Időpont	Szakmunkás	Segédmunkás
Nyugat	19. február 28-ig	14,95	11,75
	19. március 1-től	15,20	12,20
Berlin	19. február 28-ig	14,80	11,75
	19. március 1-től	15,05	12,20
Kelet	19. február 28-ig	11,75	
	19. március 1-től	12,20	

Megjegyzés: a tájékoztató anyag megjelenésének idején még nem volt ismert a 2020-tól érvényes építőipari minimálbér

Festés, mázolás			
Érvényes: 2020. április 30-ig			
Országgrész	Időpont	Szakmunkás	Segédmunkás
Nyugat és Berlin	2019. április 30-ig	13,30	10,60
	2020. április 30-ig	13,30	10,850
Kelet	2019. április 30-ig	12,40	10,60
	2020. április 30-ig	12,95	10,85

Villanszerelő kisipar			
Érvényes: 2020. december 31-ig			
Országgrész	Időpont	Szakmunkás	Segédmunkás
Országosan	Jelzett időpontig	11,90	

Állványzatépítés és -szerelés			
Érvényes: 2020. július 31-ig			
Országgrész	Időpont	Szakmunkás	Segédmunkás
Országosan	Jelzett időpontig	11,88	

Tetőfedés			
Érvényes: 2021. december 31-ig			
Országgrész	Időpont	Szakmunkás	Segédmunkás
Országosan	2020.december 31-ig	13,60	12,40
	2021.december 31-ig	14,10	12,60

Épület-takarítás			
Érvényes: 2020. november 30-ig			
Országgrész	Időpont	Belső takarítás	Ablak- és homlokzattisztítás
Nyugat és Berlin	2019.december 31-ig	10,56	13,82
	2020. november 30-ig	10,80	14,10
Kelet	2019. december 31-ig	10,05	12,83
	2020.november 30-ig	10,55	13,50

Kőfaragás, kőszobrászat			
Érvényes: 2021. április 30-ig			
Országgrész	Időpont	Szakmunkás	Segédmunkás
Országos	2020.április 30-ig	11,85	
	2021.április 30-ig	12,20	

A munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó minimál-béreket külön fejezetben mutatjuk be.

A kiküldetési törvény szerinti általánosan kötelező érvényű minimál bruttó bér van még az alábbi ágazatokban, amelyekről külön táblázatos kimutatást nem készítettünk:

- Alap- és továbbképzési szolgáltatások
- Idős- és betegápolás

A fenti bruttó bérek magukban foglalják a Magyarországon fizetendő bruttó béreket is, amelyek legalább a garantált minimálbért, illetve az építőipari cégek esetében az Építőipari Ágazati Kollektív Szerződésben foglalt bértarifa megállapodás szerinti minimális alapbéreket jelentik.

Az alábbi táblázatban olyan ágazatok átlagbéreit mutatjuk be, amelyekben nincs országosan és kötelezően előírt minimálbér, de a korábbi fejezetben említett uzsorabérezést elkerülendő fontos figyelembe venni.

Ágazat	Nyugati tartományok	Keleti tartományok
Mezőgazdaság	13,49	9,62
Energiaellátás	20,12	17,40
Kőszénbányászat	18,01	n.a.
Fémipar	19,64	17,53
Fafeldolgozó ipar	17,63	17,54
Húsipar	14,21	12,54
Nyomdaipar	18,67	17,37
Acélipar	15,12	14,90
Textilipar	15,19	14,54
Vegyipar	16,30	15,02
Autószerelés, kisipari	18,72	13,44

- A csoportvezetők bruttó órábére a szakmunkásokénál 15 %-kal magasabb.
- A vezető beosztású munkavállalók bruttó órábére a csoportvezetőkénél 15 %-kal magasabb.

A munkavállalók szakmai végzettsége

A vállalkozási szerződések teljesítésére kiküldött munkavállalóknak a munka elvégzéséhez szükséges középfokú szakmai végzettséggel kell rendelkezniük és csak mintegy 10 % lehet az összes kiküldötti létszámon belül azoknak a száma, akik nem rendelkeznek a munkavégzéshez szükséges szakmai végzettséggel. Német értelmezés szerint ugyanis túlnyomórészt szakképzettség nélküli munkavállalókkal nem lehet klasszikus értelemben vett szolgáltatást végezni, az ilyen esetek erősen az illegális munkaerő-kölcsönzés felé tendálnak. Emellett az olyan ágazatokban, ahol a kötelezően előírt minimál órabér külön szakmunkás és külön segédmunkás órabérrel differenciálódik (építőipar, festés-mázolás) a kiküldötti állomány kb. 10 %-a javadalmazható a segédmunkásokra megállapított alacsonyabb órabérrel.

Kiküldetési szabályok

Tekintettel arra, hogy a szolgáltatások szabad áramlása alá eső tevékenységek magyar munkavállalók magyarországi munkahelyéről átmenetileg egy németországi foglalkoztatási helyszínre történő kiküldetéssel valósul meg, az EU-előírások szigorú kritériumokat támasztanak annak megítélésére, hogy mely esetben tekinthető egy vállalkozás egyben kiküldő vállalkozásnak is.

Fontos, hogy a kiküldő magyar cégnek német kifejezéssel „nennenswert”, azaz számottevő tevékenysége legyen Magyarországon.

Kiküldött munkavállalók esetében szükséges feltétel az A1-es igazolás, mert csak ebben az esetben történhet a társadalombiztosítási járulékok fizetése Magyarországon. Ha egy munkavállaló nem rendelkezik ilyen igazolással – azért, mert valamilyen oknál fogva nem kaphat ilyen igazolást – a társadalombiztosítási járulékok fizetése Németországban válik kötelezővé.

A magyar kiküldő vállalkozásnál foglalkoztatott nem magyar és nem EU-beli állampolgár németországi kiküldetésére szintén van lehetőség. A kiküldetés feltétele, hogy a munkavállalót Magyarországon előírászerűen foglalkoztassák a magyar vállalkozásnál (munkavállalási engedély, tartózkodási engedély birtokában, TB-járulék fizetése mellett). Kiküldetésük idejére be kell szerezni a vonatkozó németországi munkavállalásra feljogosító ún. Vander-Elst vízumot, amelyet a budapesti német nagykövetség állít ki. Részletes leírás a vízumigénylésről a <https://budapest.diplo.de/blob/2169040/7cb711b43316e087979313a7cb4cae5f/mb-visa-vander-elst-data.pdf> honlapon található.

Kiküldetési törvény

Az Európai Unió 2018. június 28-án új kiküldetési irányelvet fogadott el az Európai Unión belüli kiküldetések munkaügyi feltételeinek egységesítésére, a kiküldött munkavállalók jogainak megfelelőbb védelme érdekében. Az új irányelv ún. alapirányelvet és végrehajtási irányelvet határoz meg, amelyeket a tagállamok 2020. július 31-ig kötelesek átültetni nemzeti jogrendjükbe.

Németország az új kiküldetési irányelveket a hatályos kiküldetési törvény módosításával ülteti majd át nemzeti jogrendjébe. A módosított törvény várhatóan 2020. augusztus 1-jétől lép hatályba. Jelen tájékoztató összeállításakor a konkrét módosítások még nem ismertek, ezért az alább leírtak 2020. július 31-ig érvényesek.

A tájékoztató anyag összeállításakor hatályos kiküldetési törvény 1996. március 1-jén lépett hatályba, azt többször is módosították és vonatkozik minden külföldi kiküldött munkavállaló németországi foglalkoztatására, függetlenül attól, hogy a munkavállaló EU-állampolgár-e, vagy sem, akit olyan munkakörben foglalkoztatnak, amelyik munkakörre országosan kötelező érvényű minimál bruttó bér előírás van (ld. fentebb, az **országos szintű kötelező minimál órabérenél**).

A kiküldetési törvény hatálya alá eső munkáltatók, az alábbi ágazatokban

nyers építőipar,
festés-mázolás,
villanszerelő kisipar,
állványzatépítés és -szerelés,
tetőfedés,
épület-takarítás,
munkaerő-kölcsönzés.

munkavállalók részére a németországi foglalkoztatás során kötelesek

- az előírt minimál bruttó órabért,
- építőiparban, tetőfedő iparban túlórapótlékot
- építőiparban és az állványzatépítésben és -szerelésben a kötelezően előírt minimál szabadság-napokat és az e napokra eső kötelezően előírt ún. szabadságpénzt

biztosítani, amennyiben a fentiek biztosítására a vonatkozó bértarifa szerződést a munkaügyi miniszter általánosan kötelező érvényűvé nyilvánítja.

A törvény a **nyers építőipari, valamint az állványzatépítési és -szerelési tevékenységek** esetében előírja továbbá, hogy a szabadság után járó javadalmazást (szabadságpénz) a munkavállaló részére központilag a **szabadságpénztár (ULAK)** fizeti meg, amennyiben a munkáltató országában nem működik a németországi rendszerrel összehasonlítható szabadságpénztár. A munkavállalók részére járó szabadságpénz fedezetét a munkáltatók előre, havonta, a mindenkor bruttó bér meghatározott százalékában kötelesek a pénztárnak befizetni.

Az általánosan kötelező érvényűvé nyilvánított bértarifa szerződés nemcsak a külföldi munkavállalók németországi foglalkoztatására érvényes, azt a német munkáltatóknak is be kell tartaniuk német munkavállalók esetében.

A szabadságpénztári rendszerben (ULAK) való **kötelező részvétel jelenleg a nyers építőiparban és az állványzatépítésben és -szerelésben van**. A pénztár működésének leírását ld. későbbi fejezetben.

A kiküldetési törvényben – a törvény betartásának ellenőrizhetősége érdekében – **bejelentési kötelezettséget is előírnak minden olyan ágazatban foglalkoztatott külföldi munkavállaló esetében, amelyre kiterjed a kiküldetési törvény hatálya.**

A munkáltatók kötelesek:

- a törvény hatálya alá tartozó munkavállalók nevét, születési idejét,

- a németországi foglalkoztatás kezdési időpontját és várható hosszát,
- a foglalkoztatás helyszínét,
- a foglalkoztatással összefüggő okmányok (bérlisták, munkaóra-nyilvántartás) tárolásának helyét,
- a németországi foglalkoztatás felelős megbízottjának, vagy képviselőjének nevét

bejelenteni a foglalkoztatás megkezdése előtt. A bejelentést a Vámfőigazgatóság honlapján lehet megtenni. A honlapon saját fiókot kell nyitni, a megnyitás részleteiről és a bejelentéssel kapcsolatos egyéb műszaki tudnivalókról a honlapon megtalálható magyar nyelvű tájékoztató ad eligazítást, a https://www.meldeportal-mindestlohn.de/Meldeportal/aentg/documents/Informationen_in_ungarisch.pdf

linkre kattintva.

A munkavégzés csak a bejelentés megtörténte után kezdhető el.

Fentiekén túl **a cégek a foglalkoztatás helyszínén kötelesek óranyilvántartást vezetni**, amelyben szerepelnie kell a napi munkaidő kezdetének, végének és a ténylegesen ledolgozott munkaidő hosszának. Az óranyilvántartást viszonylag naprakészen vezetve kell a tevékenység helyszínén tartani, a viszonylag szó alatt a törvény azt érti, hogy legkésőbb 7 nappal a tényleges munkanap után az óranyilvántartásnak a tényleges munkanapra nézve komplettnek kell lennie.

A törvény a szabálysértésekre szankciókat ír elő, amelyek 25-50 ezer Euró közötti pénzbírsággal járhatnak.

Bejelentési kötelezettség a minimálbér törvény alapján

Meghatározott tevékenység folytatása esetében a fenti Vámfőigazgatóságnál a magyar vállalkozásnak **bejelentési kötelezettsége áll fenn**, azaz a fenti honlapon a szerződés teljesítésének megkezdése előtt a vállalkozásnak be kell jelentenie, hogy név szerint melyik munkavállalóját foglalkoztatja majd szerződéses kötelezettsége teljesítésén. Eddig csak azokban a tevékenységi körökben volt kötelező ezt a bejelentést megtenni, amelyekre a kiküldetési törvény is hatályos, elsősorban a törvény végrehajtásában előírt minimál órabér miatt. 2015. januártól ez a kör kibővült.

Bejelentési kötelezettség áll fenn többek között a következő ágazatokban:

- vásárokon, kiállításokon történő építés, bontás
- építőipar és építőipari szakipar
- húsfeldolgozás
- erdőgazdálkodás
- szálloda- és vendéglátóipar
- személyszállítás
- szállítmányozás, logisztika

A bejelentési kötelezettség alá eső tevékenységek esetében óranyilvántartást is kell vezetni (ahogy ez a kiküldetési törvény hatálya alá eső tevékenységek esetében már ismert, ld. fentebb).

Megbízói felelősségvállalás

A minimálbér törvény általánosan kötelező érvényűvé teszi **a megbízói felelősségvállalást** a minimálbér kifizetésére nézve. Ez azt jelenti, hogy minden ágazatban a megrendelő a törvény erejénél fogva kötelezően kezességet vállal a kivitelező munkavállalóinak bérkifizetésére abban az esetben, ha a kivitelező ezt valamilyen oknál fogva nem tudja teljesíteni. Ebből következik, hogy a német megrendelő még intenzívebben kívánja ellenőrizni a magyar kivitelező cég likviditási helyzetét, adott esetben banki és egyéb garanciákat kér a bérfizetésekre.

Építőipari szabadságpénztár (ULAK)

Németországban a kiküldetési törvény 1996. március 1-jén lépett életbe, mely vonatkozik minden külföldi **építőipari kiküldöttre**. E törvény írja elő azt is, hogy a munkavállaló részére egy ún. szabadságpénztárba kell befizetni a szabadság után járó összeget, amennyiben a munkavállaló országában nem működik hasonló szabadságpénztár. Magyarországon nem működik ilyen.

A szabadságpénztár kialakulásának okai:

Az építőiparban foglalkoztatottak kb. 40 %-a nincs egész évben munkaviszonyban, ami a munkavállaló, de a munkaadó esetében is hátrányokkal jár a szabadság igénybe vételét, illetve kiadását illetően. Németországban az érvényes szabadságtörvény szerint a munkavállalónak legalább 6 hónapig kell ugyanannál a cégnél alkalmazásban lennie, hogy a teljes évi szabadságát igénybe vehesse. Az építőiparban ez azt jelenthetné, hogy a munkáltatónak 6 hónap foglalkoztatás után ki kellene adnia a munkavállaló részére a teljes évi szabadságát és az ennek megfelelő térítést is.

Annak érdekében, hogy az a munkáltató, akinek a szabadságot engedélyeznie kell, ne kerüljön anyagilag hátrányos helyzetbe, valamennyi építési foglalkoztató járulékot fizet a szabadságpénztárba, mellyel a szabadságok kerülnek finanszírozásra.

Azért, hogy a német építkezéseken ne legyenek különböző szabályozások a szabadságok terén, ezért a más országból kiküldött munkavállalókra is kötelező jelleggel érvényes ez a különleges szabályozás.

A szabadságpénztárba (ULAK-ba) történő befizetési kötelezettség **azokra a nyers építőipari tevékenységet folytató cégekre vonatkozik, amelyek több mint 50 %-ban építőipari munkavállalókat foglalkoztatnak. A járulékot ebben az esetben az összes fizikai munkavállaló után meg kell fizetni – azok után is, akik tevékenységük folytán egyébként nem lennének ULAK-kötelesek.**

Nyers építőipari tevékenységek:

1. Acélhajlítási és -fonatolási munkák, amennyiben azokat más építési munkákkal együtt végzik
2. Ács- és asztalosmunkák, kizárólag kisipari szinten

3. Aknaépítés
4. Bélélesi és pólyázási munkák
5. Betonnal, betonvassal és betonacéllal kapcsolatos munkák
6. Csatornaépítés
7. Csempézés, burkolás
8. Csővezeték építés, csővezeték mélyépítés, kábelfektetés
9. Előre gyártott építési elemekkel történő építés: építmények létesítésével, karbantartásával, vagy átalakításával összefüggő előre gyártott elemek beépítése, vagy összeszerelése, előre gyártott építési elemek előállítása
10. Építmények azbeszt-mentesítése
11. Építménykiszáritási munkák
12. Esztrich-munkák, pl. cement, aszfalt, anhydrit, magnezit, gipsz, műanyag és egyéb anyagok terítése
13. Faanyagvédelem
14. Felvonóépítés
15. Földmozgatással járó munkák, pl. utépítés, földterület-nyerési és gátépítési munkák, folyószabályozás és lavinaveszély-elhárítás, sportpályaépítés valamint utak mentén történő hangszigetelő fal és útszegély építés
16. Fugázás
17. Fúrási munkák
18. Homlokzatépítés
19. Kőművesmunkák
20. Kútépítés
21. Magasépítési munkák
22. Mélyépítés
23. Nem tárolható építőanyagok (pl. beton- és malterkeverék) előállítása abban az esetben, ha az építőanyagot felhasználó építőipari cég tulajdoni viszonyai az építőanyagot előállító céggel részben, vagy egészben összefüggenek
24. Padlóburkolás más építési munkákkal együtt
25. Robbantási, bontási és törmelékeltakarítási munkák, kivéve azokat a bontási munkákat, amelyek a bontásból származó hasznos anyag kinyerésére vagy a bontási anyag újrafeldolgozására irányulnak
26. Sínfektetés

27. Stukkó-, vakoló-, gipsz- és sodronyhálós habarcs munkák, beleértve az alszerkezetek és anyaghordozó részek felszerelését
28. Sulykolás, földdöngölés
29. Talajvíz-elvezetési munkák, pl. termőföld kiszárítás, mocsárlecsapolás, beleértve az árokásási és vízelvezetőcső- fektetési munkákat, valamint zsiliprendszer-építés
30. Útépités, pl. kő, aszfalt, betonútépités, faburkolatú útépités
31. Úthengerlés
32. Üvegbetonnal és üveggövel kapcsolatos munkák
33. Vegyi úton történő talajlekötés
34. Velencei padlókészítés
35. Vízmű-építés, víztároló-építés (vízi utak építése, zsiliprendszer-építés)
36. Zsaluzás

A befizetendő összeg - 2019. január 1-jétől – a bruttó bér 15,40 %-a, melyet a fizikai állományú munkavállalóknak a németországi munkavégzés idejére kifizetett jövedelme alapján kell megfizetni, minden hónapban. A bruttó bérbe nem tartozik bele a 13. havi fizetés, a karácsonyi pénz és az egyéb jogcímen kapott jövedelmek (pl. prémium).

A szabadság mértéke Németországban évi 30 nap. A munkaviszonyban itt töltött napok után 12 naponként jár 1 szabadnap. A szabadság idejére a németországi foglalkoztatás teljes idejére kifizetett össz-bruttó bér 14,25 %-a jár.

A német építőipari szabadságpénztárt – az ULAK-ot – a Német Építőipari Szociális Pénztár a SOKA-BAU üzemelteti, melynek elérhetősége:

Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft

**Wettinerstraße 7, D-65189 Wiesbaden
Postacím: Postfach 5711, D-65047 Wiesbaden**

**Telefon (központ): +49 (0)611/707-0
Telefax: +49 (0)611/707-4555**

Az ULAK a szabadságpénztári eljárásról mind a munkáltatók, mind pedig a munkavállalók részére magyar nyelvű tájékoztató anyagot állított össze, amely a Pénztár honlapjáról az alábbi linkek segítségével tölthető le:

A tájékoztató ezen a linken érhető el: <https://www.soka-bau.de/europa/hu/>

Állványzatépítési és –szerelési Szabadságpénztár

A kötelező pénztári részvétel lényegesen kevesebb magyar vállalkozást érint, hiszen ebben az ágazatban is akkor kötelező a szabadságpénztárban történő részvétel, ha a magyar vállalkozás tevékenységének több, mint 50 %-a állványzatépítésből és –szerelésből tevődik össze.

A szabadságpénztári eljárásról magyar nyelvű tájékoztató is elérhető a szabadságpénztár honlapján:

<https://www.sokageruest.de/documents/10136/234871/2016-04+-+Brosch%C3%BCre+Urlaubsverfahren+Entsendung+-+ORIGINAL+UNGARISCH+-+final.pdf>

A vállalkozási szerződés vizsgálata

A vállalkozási szerződés teljesítését a teljesítés helye szerint illetékes vámhivatal helyszíni ellenőrzés alapján vizsgálja. A helyi vámhivatalok minden egyes, a körzetükben teljesítendő vállalkozási szerződésről értesítést kapnak és kötelességük az e szerződéseken folyó munkavégzést ellenőrizni. A megállapított szabálysértéseket szankcionálják.

A szankciók akkor lépnek életbe, amikor a szabálysértés, vagy a vétség bizonyítására vonatkozó eljárás jogerősen pénzbírság kiszabásával, vagy ítélettel lezárul.

Tudnivalók szállítmányozók, fuvarozók, személyszállító, valamint vállalkozási szerződéses cégek gépkocsivezetői részére

2015. január 1-jétől országosan kötelező érvényű **minimálbér került bevezetésre, amelynek mértéke 2020. január 1-től 9,35 euró/óra.**

A minimálbér-fizetési kötelezettség vonatkozik azokra a szállítmányozókra, fuvarozókra és személyszállító vállalkozásokra is, amelyek gépkocsivezetői Németország területén végzik munkájukat, a tényleges gépkocsivezetés időtartamára. Tehát a németországi pihenőidő vagy a tankolás ideje nem számít munkaidőnek.

Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a gépkocsivezetés kizárólag tranzit-céllal történik, tehát Németország területén nem történik ki-, vagy berakodás, illetve személyszállítás esetén német területen nincsen fel- vagy leszálló utas.

A munkavállaló gépkocsivezetőt, mielőtt Németország területére belép, be kell jelenteni a Vámfőigazgatóság honlapján. A honlapon a munkáltatónak saját fiókot kell nyitnia, a megnyitás részleteiről és a bejelentéssel kapcsolatos egyéb műszaki tudnivalókról a honlapon megtalálható magyar nyelvű tájékoztató ad eligazítást, a

https://www.meldeportal-mindestlohn.de/Meldeportal/aentg/documents/Informationen_in_ungarisch.pdf

A bejelentéskor lehetőség nyílik arra is, hogy a munkáltató egy vagy több gépkocsivezetőt előre, maximum 6 hónapra bejelentsen németországi munkavégzésre.

Az ellenőrizhetőség érdekében **a gépkocsivezetők kötelesek órányilvántartást vezetni a német területen ténylegesen levezetett órákról**, amelyben szerepelnie kell a gépkocsivezetés kezdetének, végének és a ténylegesen ledolgozott munkaidő hosszának. Az órányilvántartást viszonylag naprakészen vezetve kell a tevékenység helyszínén tartani, a viszonylag szó alatt a törvény azt érti, hogy legkésőbb 7 nappal a tényleges munkanap után az órányilvántartásnak a tényleges munkanapra nézve komplettnek kell lennie.

Ez a szabályozás vonatkozik a **vállalkozási szerződéses cégek gépkocsivezetőire** is.

Vállalkozási feltételek Németországban munkaerő-kölcsönzés („Arbeitnehmerüberlassung”) keretében

A munkaerő-kölcsönzés Németországban engedélyhez kötött, az engedélyt a Regionális Munkaügyi Ügynökségek adják ki, külföldi munkaerő-kölcsönző cégek esetében országosan egy helyen.

Nem minősül munkaerő-kölcsönzésnek:

- az ARGE-n belüli munkaerő-kölcsönzés
- konzernen belüli munkaerő-kölcsönzés
- kétoldalú kormánymegállapodás alapján alapított vállalatokon belüli munkaerő-kölcsönzés

Engedélymentes, **csak bejelentés-köteles a munkaerő-kölcsönzés**, ha:

- ha a vállalkozás kevesebb, mint 50 főt foglalkoztat
- **és**
- ha a munkaerő-kölcsönzésre a rövidített munkaidő vagy elbocsátások elkerülése érdekében kerül sor

és

- a munkaerő-kölcsönzés max. 12 hónapig tart

Itt kell megjegyezni, hogy magyarországi székhelyű vállalkozások esetében a csak bejelentési kötelezettséggel járó munkaerő-kölcsönzés gyakorlatilag nem lehetséges, hiszen a rövidített munkaidő vagy elbocsátások elkerülése érdekében történő munkaerő-kölcsönzés kritériuma csak akkor valósulna meg, ha a munkavállalókat a német társadalombiztosítás keretében foglalkoztatnák.

Korlátozások: **munkaerő-kölcsönzés az építőiparban alapvetően tilos.**

Kivételek:

- a kölcsönadó vállalkozás legalább 3 éve építőipari tevékenységet folytat és
- építőipari tevékenysége túlnyomó részben (min. 51 %-ban) tényleges szakmai építőipari tevékenység és nem munkaerő-kölcsönzés
- ha a kölcsönadó és a kölcsönvevő vállalkozás ugyanahhoz a német tarifaszervezéshez tartozik, illetve a kölcsönadóra a németországi vállalkozás során ez a tarifaszervezés fog vonatkozni, vagy
- a rájuk vonatkozó tarifaszervezés általánosan kötelező érvényű (ilyen a nyers építőipar, az állványzatépítés és -szerelés a tetőfedés, a mező- és erdőgazdaság, tájrendezés)

Az építőipari szakipar, valamint szerelőipar nem tartozik a nyers építőipari tevékenységek körébe, így ott a munkaerő-kölcsönzés alapvetően nem tilos! (pl. festés-mázolás, villanszerelés).

A munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó engedélyt 1 év időtartamra adják meg, amelyet további 2x1 évre lehet hosszabbítani. Az egymást követő összesen 3 év után időbeni korlátozás nélküli engedély kérhető.

Az engedély költsége első alkalommal és a hosszabbítások esetében 1.000 euró, az időbeni korlátozás nélküli engedélyé 2.500 euró.

Az engedélykérelem elutasításának indokai lehetnek:

- TB-járulékfizetés elmaradása
- adófizetési hátralék
- munkavédelmi szabályok be nem tartása
- munkaügyi törvényes előírások megszegése
- külföldiek foglalkoztatására vonatkozó előírások be nem tartása
- cég likviditási gondjai, bonitási problémái (kölcsönzött munkavállalóként 2.000 euró banki letét, de minimum 10.000 euró megléte)
- ágazati bértarifa alatti javadalmazás
- a cégnek nincs tevékenysége az EU-ban
- a cég székhelye nem EU-tagországban van

A munkaerő-kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalókat a foglalkoztatás megkezdése előtt be kell jelenteni a kiküldetési törvény (Arbeitnehmer-Entsendegesetz – AEntG) 18. §. 3. bekezdése szerint előírt feltételek alapján. **A bejelentési kötelezettségnek a KÖLCSÖNVEVŐ tesz eleget.**

A magyar munkaerő-kölcsönző vállalkozások németországi tevékenységének engedélyezését országosan egységesen az Agentur für Arbeit Kiel végzi, amelynek elérhetőségei:

Projensdorfer Straße 82, 24106 Kiel

Telefon: +49 (431) 709 1010

Telefax: +49 (431) 709 1011

e-mail: Kiel.091-ANUE@arbeitsagentur.de

Az engedélyezési eljárás részletesen az alábbi honlapon tanulmányozható német, angol vagy arab nyelven:

https://www.arbeitsagentur.de/web/content/DE/Unternehmen/Rechtsgrundlage_n/Arbeitnehmerueberlassung/Detail/index.htm?dfContentId=L6019022DSTBA1486092

Bérezési feltételek

A kikölcsönzött munkavállalót alapvetően ugyanazok a bérezési és javadalmazási feltételek illetik meg, mint amelyeket a kölcsönvevő a saját állományába tartozó munkavállalónak köteles biztosítani, az un. egyenlő fizetési-, foglalkoztatási feltételek (equal pay, equal treatment - EP-ET) elve szerint.

Az egyenlő fizetési- és foglalkoztatási feltételek elve a kikölcsönzést követő 9 hónap lejártát követően lép hatályba. A 9 hónapos időtől tarifaszervezetek alkalmazása alapján el lehet térni, az eltérés azonban a kikölcsönzés max. 15 hónapja végéig történhet, ettől az időponttól kezdve minden tarifaszervezet esetében is az EP-t vagy ET-t kell alkalmazni.

Ha a kikölcsönzött munkavállaló és munkaadója (azaz a kölcsönző) között a munka- és bérezési feltételeket érvényes bértarifa szerződés szabályozza (kölcsön-munkavállalókra vonatkozó tarifaszervezet, ilyen pl. az IGZ (Interessenverband Deutscher Zeitarbeitsunternehmen e.V. és számos szakszervezet között megkötött bértarifaszervezet), akkor az „equal pay” elvétől el lehet térni, még abban az esetben is, ha a tarifaszervezetben foglalt bérezési feltételek kedvezőtlenebbek, mint az „equal pay” esetében.

Nincs eltérési lehetőség ugyanakkor abban az esetben, ha a kölcsönzés olyan ágazatokban történik, amelyekben a kiküldetési törvény szerinti általánosan kötelező érvényű minimálbért kell biztosítani a munkavállalóknak.

A munkaerő-kölcsönzési törvény ugyanakkor előír egy alsó bérhatárt is, amelynél kevesebb bruttó órabért egy kölcsönzött munkavállaló a kikölcsönzése idejére nem kaphat.

Alsó bérhatár a munkaerő-kölcsönzésben		
Érvényes: 2019. december 31-ig		
Ország rész	Időpont	Alsó bérhatár
Nyugat	2019. március 31-ig	9,49
	2019. szeptember 30-ig	9,79
	2019. december 31-ig	9,96
Kelet és Berlin	2019. szeptember 30-ig	9,49
	2019. december 31-ig	9,66

Megjegyzés: a tájékoztató anyag megjelenésének idején még nem volt ismert a 2020-tól érvényes munkaerő-kölcsönzési minimálbér

Az alsó bérhatárt a törvényalkotás azért írta elő, mert előfordulhat olyan munkaerő-kölcsönzés, amely során a kölcsönző munkáltató és a kikölcsönzött munkavállaló közötti munkaviszonyt nem szabályozza tarifaszerveződés, ugyanakkor a kölcsönvevő munkavállalói pl. csak a törvényes 9,35 eurós órabérben részesülnek. Az „equal pay” szabálya szerint ekkor a kikölcsönzött munkavállalónak is „csak” a 9,35 eurót kellene biztosítani.

Bérfizetés betegség, szabadság és ünnepnap esetén

Az „equal pay” jogértelmezés alapján a külföldről, kiküldetés keretében kikölcsönzött munkavállalókra a munkaerő-kölcsönzési törvényben lefektetett egyenlő bánásmód elve minden olyan esetben vonatkozik, amelyik a munkavállalók javadalmazását érinti.

Egy kölcsönvevő saját német munkavállalói betegség esetén a vonatkozó törvényben (Entgeltfortzahlungsgesetz) előírtak szerint a betegség első 42 napjára a munkáltatójuktól teljes bérüket megkapják. Ennek megfelelően a kölcsönbeadó (magyar) munkáltató is köteles ezt a bért betegség esetén biztosítani, mivel ez a javadalmazás a munkaerő-kölcsönzési törvény 8 § (1) bekezdésében foglalt egyenlő bánásmód elve alapján betegsége idejére is jár a munkavállalónak. Betegség esetén a napi bért a megelőző három hónap bruttó bérének egy napra eső átlaga alapján kell megállapítani.

Fenti számítási mód vonatkozik a munkavállalók szabadságnapjainak kifizetésére is.

Ünnepnapok esetén a le nem dolgozott órák után a munkavállalók bruttó-órabérének nyolcszorosát kell biztosítani, illetve, ha az un. „megélt napi munkaidő” az ünnepnapot megelőzően több volt, mint 8 óra, akkor a ténylegesen ledolgozott napi munkárárt kell figyelembe venni.

Egyéb törvényes előírások munkaerő-kölcsönzés esetén:

Offenlegungspflicht (kinyilatkoztatási kötelezettség)

A hatályos munkaerő-kölcsönzési törvény kimondja, hogy egy két fél között kötött szerződést, amennyiben az munkaerő-kölcsönzésre vonatkozik, kifejezetten munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó szerződésnek kell nevezni. A törvényalkotók ezzel a kitéttel azt szeretnék elérni, hogy ún.tartalékgengedéllyel rendelkező olyan vállalkozások, amelyek ugyan vállalkozási szerződéses keretben tevékenykednek, de gyakorlatilag burkolt munkaerő-kölcsönzést folytatnak, egy ellenőrzés során ne kerüljenek kedvezőbb helyzetbe azokhoz képest, akik illegális munkaerő-kölcsönzést folytatnak.

Ezt a munkaerő-kölcsönzésre történő szerződéses utalást a törvény Offenlegungspflicht-nek, azaz kinyilatkoztatási kötelezettségnek nevezi.

Konkretisierungspflicht (pontosítási kötelezettség)

A létrejött és munkaerő-kölcsönzésnek nevezett szerződésben vagy arra való hivatkozással külön felsorolásban név szerint meg kell nevezni azokat a munkavállalókat, akiket a szerződés keretében kikölcsönöznek.

Informationspflicht (tájékoztatási kötelezettség)

A kikölcsönzött munkavállalót minden egyes kikölcsönzés ELŐTT tájékoztatni kell arról, hogy kölcsön-munkavállalóként kerül kikölcsönzésre.

Amennyiben az ellenőrző hatóságok azt állapítják meg, hogy a szerződéses partnerek nem tettek eleget kinyilatkoztatási kötelezettségüknek, vagy pontosítási kötelezettségüknek, akkor a munkaerő-kölcsönzési szerződést semmisnek nyilvánítják, max. 30 ezer euró pénzbüntetést szabnak ki, egyben megszűnik a kölcsönbeadó és a kölcsön-munkavállaló közötti munkaszerződés és a kölcsön-munkavállaló automatikusan a kölcsönvevő állományába kerül át.

A tájékoztatási kötelezettség elmulasztása 1.000 euró bírsággal sújtható. Ez esetben a kölcsön-munkavállaló azonban nem kerül át a kölcsönvevő állományába.

Továbbkölcsönzés tilalma

Kölcsön-munkavállalót egy kölcsönvevő nem kölcsönözheti tovább egy másik kölcsönvevőhöz. Ez esetben ugyanis megszűnik a kölcsön-munkavállalónak az eredeti kölcsönbeadóval kötött munkaviszonya, a munkáltatója az első kölcsönvevő lesz. A szabálysértés max. 30 ezer euró bírsággal sújtható.

A kikölcsönzés maximális időtartama

A hatályos törvény szerint a munkaerő-kölcsönzés maximális időtartama a 18 hónapot (1 hónap = 30 nap), azaz az 540 napot nem haladhatja meg ugyanannál a kölcsönvevőnél.

Az 540. nap után a kölcsönvevő vagy átveszi saját állományába a kölcsön-munkavállalót, vagy pedig lemond annak munkájáról.

3 hónap (90 nap) letelte után a kölcsön-munkavállaló újra kikölcsönözhető ugyanahhoz a kölcsönnevőhöz.

A kölcsönnevő megítélésénél a jogi személy, mint kölcsönnevő számít, nem pedig pl. annak különböző telephelyeire, munkahelyeire történő kikölcsönzés.

A 18 hónapos maximális kikölcsönzési időtől felfelé csak akkor lehet eltérni, ha a kölcsönnevőre vonatkozó tarifaszerződés ezt lehetővé teszi.

A 18 hónapos kikölcsönzési idő túllépését a törvény szankcionálja: a kölcsönbeadó és kölcsön-munkavállaló közötti kölcsön-munkaszerződés semmissé válik, a kölcsön-munkavállaló átkerül a kölcsönnevő állományába, a szabálysértés pedig max. 30 ezer euró bírsággal sújtható.

Fenti szabálysértések valamelyike esetén, valamint, ha a kölcsönbeadó nem rendelkezik a munkaügyi ügynökség tevékenység-engedélyével, automatikus megszűnik a kölcsönbeadó és a kölcsön-munkavállaló közötti munkaviszony. A munkavállalónak a törvény azonban lehetőséget ad arra, hogy a szabálysértés megállapítását követően személyesen és írásban kérje bármelyik németországi munkaügyi ügynökségnél munkaviszonyának fenntartását a kölcsönbeadónál (un. Festhaltungserklärung)

E munkaviszony-fenntartási nyilatkozat azonban csak akkor érvényesíthető a munkaügyi ügynökségnél, ha megtörtént a 18 hónap kikölcsönzés túllépése. Tehát nem a túllépés előtt, főleg pedig nem „biztos-ami-biztos” alapon, már a szerződéskötés megtörténtekor.

Érvénytelen a munkaviszony-fenntartási nyilatkozat abban az esetben, ha a nyilatkozat leadását követően folytatódik az illegális munkaerő-kölcsönzés.

Munkaviszony-fenntartási nyilatkozat csak egy alkalommal adható le a munkaügyi ügynökségnél.

Egyéni vállalkozók, egyéni vállalkozások

Németországban magyar állampolgárságú vállalkozók részére 2000 óta lehetséges egyéni vállalkozóként a letelepedés, vagy a határon átnyúló szolgáltatásnyújtás.

Akár letelepedés, akár pedig határon átnyúló szolgáltatás esetén a szolgáltatásnyújtási tevékenység gyakorlásának bejelentése a székhely szerinti – területileg illetékes - iparüzési hivatalnál (Gewerbeamt-nál) történik.

Német belső rendelkezések írják elő, hogy minden Németországban tevékenykedő cégnek vagy egyéni vállalkozónak tevékenységét a telephelye, vagy a munkavégzés helye szerint illetékes helyi önkormányzatnál (Landratsamt-Gewerbeamt) be kell jelenteni. A bejelentés formanyomtatványon történik, melyhez csatolni kell a magyarországi (cég)bejegyzés másolatát, hiteles fordítását, cégek esetében a nem önálló telephely vezetőjének személyi okmányait, a telephelyre vonatkozó bérleti szerződést, valamint a kézműves kamarai bejegyzést (amennyiben fennáll ez a

kötelezettség az adott tevékenységre). A formanyomtatvány a tevékenységet bejelentő legfontosabb adatait tartalmazza (a vállalkozás megnevezése, magyarországi és németországi címe, telefon és fax száma, e-mail címe, a vállalkozás képviselőjének neve, a vállalkozás tevékenységi köre). **A tevékenység-bejelentés igazolását az illetékes hivatal minden esetben kiadja (nem tevékenység engedélyezésről van szó!),** a kiadásról szóló illeték (általában kb. 20 Euró) lerovása után.

Szakiipari tevékenység csak akkor kezdhető meg, ha a vállalkozó megkéri a kézműves kamarába történő bejegyzését, egyes szakmákban pedig a tevékenységre vonatkozó kamarai engedélyt.

Vannak olyan szakiipari tevékenységek, amelyek gyakorlásához német mestervizsga szükséges (pl. kőműves tevékenység, festés, fémfeldolgozás), van, amelyekhez nem (pl. belsőépítészeti tevékenység, épület-takarítás).

A bejelentés- vagy engedélyköteles tevékenységeket az alábbi felsorolás mutatja be:

A német kézműves kamarai jegyzékbe mestervizsga igazolásával kötelezően bejegyzendő - **engedélyköteles** - tevékenységek:

1. Ácsmunkák
2. Állványozás
3. Asztalosmunkák
4. Bádogos munkák
5. Cukrászipari tevékenység
6. Csónak- és hajógyártás
7. Elektromos gépgyártás
8. Elektrotechnikai munkák
9. Erőgépműszerész munkák
10. Fémfeldolgozás
11. Festés, lakkozás
12. Finommechanikai műszerész munkák
13. Fodrászat
14. Fogtechnikusi tevékenység
15. Fűtésszerelés
16. Gépjárműabroncs szerelés, javítás, galvanizálás
17. Gipszvakolat készítés
18. Hentesipari tevékenység
19. Hő- és hangszigetelés

20. Hűtőrendszer szerelés
21. Információs műszerész munkák
22. Kályha- és légfűtésszerelés
23. Karosszéria lakatos munkák
24. Kéményseprés
25. Kerékpárszerelés
26. Kőfaragás
27. Kőműves tevékenység
28. Kötélgyártás
29. Kútásás
30. Mezőgazdasági gépszerelés
31. Nagyothalló készülék-gyártás
32. Ortopéd cipészet
33. Ortopéd segédeszköz-gyártás
34. Pékipari tevékenység
35. Puskaműves tevékenység
36. Sebészeti műszerek gyártása
37. Szemüvegkészítés
38. Tetőfedés
39. Útépítés
40. Üvegezés
41. Üvegfüvás, üvegekészülék gyártás

A német kézműves kamarai nyilvántartásba mestervizsga igazolása nélkül - **bejelentés-köteles** - bejegyzendő tevékenységek:

1. Arany- és ezüstkovácsolás
2. Aranybevonat készítés
3. Belső építészet
4. Borpincészet
5. Cégtábla- és fényreklám-gyártás
6. Cipészet
7. Csempézés, mozaikburkolat készítés

8. Divatáru kereskedés
9. Épület-takarítás
10. Fafaragás
11. Fafúvós hangszer-gyártás
12. Fajáték-gyártás esztergálással
13. Fém- és harangöntés
14. Fémfúvós hangszergyártás
15. Fényképész tevékenység
16. Finomoptikai munkák
17. Galvanizálás
18. Gyertyaöntés
19. Hegedűgyártás
20. Hímzés
21. Húzó hangszergyártás
22. Íves hangszergyártás
23. Kádáripár
24. Kerámiaipar
25. Kosárfonás
26. Könyvnyomtatás, szövegszedés
27. Könyvkötés
28. Kőpadlózat készítés
29. Modellezés
30. Molnáripari tevékenység
31. Nemesfémcsiszolás
32. Nemesfém tárgy-gyártás
33. Női és férfiszabóság
34. Nyeregkészítés
35. Órás kisipar
36. Orgona és harmónium-gyártás
37. Parkettázás
38. Pecsétgyártás

39. Pengetős hangszergyártás
40. Redőny- és zsalugyártás
41. Selyemnyomtatás
42. Sör- és malátafőzés
43. Szűcsipar
44. Takács munkák
45. Tartálygyártás
46. Terazzo burkoláskészítés
47. Textiltisztítás
48. Üveg- és porcelánfestés
49. Üvegnesimesítés
50. Vágószerszám gyártás
51. Vésnöki munkák
52. Vitorlagyártás
53. Zongora- és csembaló-gyártás

Rövidebb (max. 1 évig tartó), nem önálló állandó telephely létesítése nélkül elvégzendő munkák esetén lehetőség van könnyített formában is eleget tenni a kézműves kamarai rendelet betartásának. Ennek lényege, hogy a mestervizsga köteles (azaz engedélyköteles) tevékenység végzése során a kézműves kamara elfogadja a magyarországi kamarai igazolást az egyéni vállalkozó magyarországi tevékenységéről és igazolást ad ki arról, hogy tevékenysége Németországban is jogszerűen folytatható. A mestervizsga igazolás nélkül (azaz a csak bejelentés-köteles) folytatandó tevékenységek esetében nem kell a kézműves kamarai bejegyeztetést megtenni.

A magyar szakiparosok általában nem rendelkeznek német mestervizsgával, viszont a bejegyzéskor – a mestervizsga letétele alóli felmentésre - elfogadják a **magyarországi szakmai gyakorlatot** is, amelynek legalább hat évnek kell lennie.

Az erről szóló igazolás az Oktatási Hivatal Ügyfélszolgálati Irodáján szerezhető be. További információk az alábbi honlapon érhetők el:

https://www.oktatas.hu/kepesitesek_elismertetese/meik_oldalak

A kérelem benyújtásának módja

A kérelmet személyesen, postai úton vagy e-mailben lehet benyújtani.

- személyesen vagy meghatalmazott által, cím: Oktatási Hivatal Ügyfélszolgálati Iroda, 1122 Budapest, Maros utca 19-21.

- **Az Ügyfélszolgálati Iroda ügyfélfogadási rendje:**

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00-16.30	8.00-16.30	8.00-16.30	8.00-16.30	8.00-14.00

- postai úton (célszerű ajánlott levélként), cím: Oktatási Hivatal Magyar Ekvivalencia és Információs Központ, 1363 Budapest, Pf. 112.
- e-mailben, cím: ekvivalencia@oh.gov.hu

A kéreleműrlap letölthető az Oktatási Hivatal honlapjáról: www.oktatas.hu

A **mestervizsga letétele alóli felmentés** akkor is kérhető, ha a kérelmezőnek

- legalább 3 éves gyakorlata van egyéni vállalkozóként és befejezett, legalább 3 éves szakmai tanulmányt (szakmunkásképző bizonyítvány) igazol, vagy
- legalább 3 éves gyakorlata van egyéni vállalkozóként, előtte pedig legalább 5 éves szakmában eltöltött munkaviszonyt tud igazolni, vagy
- legalább 5 éves szakmai vezetői állást töltött be, amiből legalább 3 év műszaki üzemvezetői állás volt és legalább 3 éves szakmai tanulmányt (szakmunkásképző bizonyítvány) igazol

Amennyiben nem kézműves kamarai tevékenység körébe tartozik az egyéni vállalkozó által végzendő tevékenység (pl. húsipar, szerszámgyártás), akkor az **Ipari és Kereskedelmi Kamarai** (Industrie- und Handelskammer) tagság kötelező.

A tevékenység gyakorlását számos egyéb igazolás meglétéhez is köthetik, amennyiben ún. „érzékeny” szakmákról van szó. Ilyen igazolások:

- a feddhetetlenségi bizonyítvány
- az erkölcsi bizonyítvány
- az adóhatósági igazolás adótartozásról

Az egyéni vállalkozóra jellemző kritériumok Németországban is hasonlóak, mint Magyarországon, így pl:

- több megrendelőnek dolgozik,
- irodával (vagy székhelyszolgáltatással) rendelkezik,
- saját fejléces levélpapírja van,
- saját könyvelése van,
- tevékenységét reklámozza

Az egyéni vállalkozónak a tevékenysége megkezdésekor be kell jelentkeznie az adóhivatalhoz is. (A tevékenység-bejelentést intéző hivatal egyébként automatikusan

is küld értesítést az illetékes adóhivatal felé a tevékenység bejelentéséről.) Az adózásnál, amennyiben az egyéni vállalkozó megtartja magyarországi tevékenységét is, a kettős adózást elkerülő egyezményben leírtak az irányadók.

Társadalombiztosítás

Egyéni vállalkozó, határon átnyúló, átmeneti ideig tartó szolgáltatásnyújtás esetén, kérhet saját maga számára a magyarországi társadalombiztosítás meglétét igazoló ún. A1-es igazolást a Járási Kormányhivatalok Egészségbiztosítási Szervétől, az alábbiak szerint:

Egyéni vagy társas (a továbbiakban: önálló) vállalkozó is „kiküldheti magát” külföldi munkavégzésre. A Magyarországon önálló vállalkozó személy e tevékenységét legfeljebb 24 hónapig úgy folytathatja egy másik tagállamban, hogy a magyar szabályok szerint marad biztosított. Az önálló vállalkozónak nyilatkoznia kell arról, hogy

- a vállalkozás folytatásához szükséges infrastruktúrát (irodát, műhelyt) Magyarországon folyamatosan fenntartja;
- a járulékokat Magyarországon fizeti,
- a másik tagállamban a magyarországi tevékenységi körébe tartozó vállalkozást folytat és
- a külföldön átmenetileg végzett tevékenység befejezését követően Magyarországon tovább kívánja folytatni vállalkozását.

Magyarországon és egy másik tagállamban is **párhuzamosan folyamatos önálló tevékenységet végző önálló vállalkozó Magyarországon marad biztosított, amennyiben lakóhelye Magyarországon van.** Az önálló vállalkozó erre tekintettel a vállalkozásának székhelye/telephelye vagy a lakóhelye/tartózkodási helye szerint illetékes Járási Kormányhivatalnál igényli az A1 jelű nyomtatvány kiadását.

A folyamatos magyarországi biztosítási jogviszony feltétele, hogy az önálló vállalkozó

- a külföldi tevékenység megkezdése előtt legalább már 6 hónappal önálló vállalkozóként folytatott kereső tevékenységet és e jogviszonyára tekintettel biztosított, továbbá
- a másik tagállamban olyan jellegű tevékenységet folytat, amilyenre vállalkozása Magyarországon engedéllyel rendelkezik.

Németországban történő letelepedés esetén (tehát, ha az egyéni vállalkozó felszámolja magyarországi tevékenységét és csak Németországban kíván dolgozni) a társadalombiztosítási járulékokat Németországban kell megfizetni. Egyéni vállalkozók ezt választásuk szerint bármelyik német törvényes társadalombiztosítási pénztárnál, vagy magánbiztosítóknál tehetik meg. Az egyéni vállalkozónak adott esetben kötelezően biztosíttatnia kell magát a törvényes balesetbiztosítási pénztárnál is. A törvényes balesetbiztosítási pénztárak felvilágosítást adnak arról, hogy mely esetekben kötelező a biztosítási forma.

Amennyiben az egyéni vállalkozó munkavállalókat is alkalmaz, a munkavállalók után kötelező a törvényes társadalombiztosítási pénztárba történő befizetés. A járulék mértéke a munkavállaló bruttó bérének kb. 40 %-a, amelyből a munkavállalót közel a fele terheli. Ezen felül a munkavállalót köteles bejelenteni a törvényes balesetbiztosítási pénztárnál is, a balesetbiztosítás mértéke a gyakorolt szakmának veszélyességétől függ, pl. az építőiparban a bruttó bér közel 10 %-a.

Nem szakipari tevékenységek folytatását **németországi letelepedés esetén** a fentiekhez hasonlóan kell bejegyeztetni/engedélyeztetni, tevékenységenként eltérő előírásokkal, pl.:

Ipari termelés: többnyire nincs engedélyeztetési eljárás, kivéve pl. fegyvergyártás, gyógyszergyártás.

Nagykereskedelem: többnyire nincs engedélyeztetési eljárás, kivéve nyerstej-kereskedelem, fegyver- és robbanószer kereskedelem, gyógyszer kereskedelem.

Kiskereskedelem: többnyire nincs engedélyeztetési eljárás, kivéve nyerstej-kereskedelem, darált hússal történő kereskedelem, vegyszer kereskedelem, fegyverkereskedelem, használat kereskedelem, gyógyszerértékesítés.

Utazási irodák: ha nem irodában végzik a tevékenységet, akkor ki kell váltani az ún. utazási iparüzési kártyát, egyébként pedig engedélymentes.

Ingatlanközvetítés, beruházási- és építési tanácsadás: engedélyköteles.

Biztosítási ügynökség: engedélyköteles.

Letelepedés esetén az egyéni vállalkozónak jelentkeznie kell a telephelye szerint illetékes adóhatóságnál is.

Az adóhatóság, valamint az Ipari és Kereskedelmi Kamarák részletes tájékoztatást adnak arról is, hogy az egyéni vállalkozót milyen adók, biztosítási kötelezettségek terhelik, így:

- ÁFA
- Társasági adó
- Iparüzési adó
- Kötelező üzemi felelősségbiztosítás

Szellemi szabadfoglalkozású vállalkozók (többnyire felsőfokú végzettséget igénylő tevékenységeket folytató személyek, pl. orvosok, ügyvédek, mérnökök, újságírók, adószakértők) letelepedése viszonylag egyszerű, bejelentési kötelezettségük az adóhatóság felé van, tevékenységük engedélyezése pedig a szakkamaráknál történik (pl. mérnökkamara, orvosi kamara stb.).

Színlelt egyéni vállalkozás problémaköre

A német kormány 2005. márciusában a vámhivatalok keretében külön akciócsoportot állított fel a színlelt egyéni vállalkozások (látszat önfoglalkoztatók) kiszűrésére. A színlelt egyéni vállalkozással a szolgáltatást megrendelő cégek rendszerint a viszonylag magas társadalombiztosítási járulékokat, valamint a személyi jövedelemadót kívánják megtakarítani olyan formában, hogy munkavállalóikat elbocsátják, helyettük pedig egyéni vállalkozók szolgáltatásait veszik igénybe. A vonatkozó német törvények szerint mindez színlelt egyéni vállalkozásnak minősül, adó- és TB-járulék csalságnak számít.

A színlelt egyéni vállalkozások legjellemzőbb ismérvei:

- a színlelt egyéni vállalkozó köteles a megrendelő kérésére rendszeresen megjelenni a megrendelő által megjelölt munkahelyen
- a színlelt egyéni vállalkozó köteles a megrendelő által meghatározott napi munkaidőben a munkahelyen szolgáltatást nyújtani
- a színlelt egyéni vállalkozó konkrétan meghatározott havi munkadíjat kap, jár neki túlórapótlék, szabadsága idejére fizetés, betegsége esetén a megrendelő által fizetendő táppénz
- a színlelt egyéni vállalkozó betagozódik a megrendelő munkavállalói közé (pl. építkezésen a megrendelő munkavállalóinak csoportjában dolgozik, vagy futószalag mellett áll a megrendelő munkavállalóival együtt)
- a megrendelő munkaeszközeit használja, nincs saját munkaeszköze, valamint nem rendelkezik kellő tőkével ahhoz, hogy saját munkaeszközt szerezzen be
- a színlelt egyéni vállalkozó és a megrendelő között órabéres szerződés jön létre
- a színlelt egyéni vállalkozó és a megrendelő között olyan szolgáltatásnyújtásra jön létre szerződés, amelyet a megrendelő maga is nyújt (pl. festőmunkára irányuló szerződés egyéni vállalkozó és festőcég megrendelő között)
- a színlelt egyéni vállalkozó olyan megrendelővel köt szerződést, amelynél maga is korábban munkavállaló volt, vagy korábbi munkáltatójának volt a megrendelővel a szolgáltatás tárgyát képező tevékenység végzésére szerződése
- a színlelt egyéni vállalkozó éves bevételeinek mintegy 5/6-od része ugyanattól a megrendelőtől származik

A színlelt egyéni vállalkozás fenti ismérvei ugyancsak vonatkoznak a GbR (Polgári Jogi Társaság – Pjt.) tevékenység legalitásának megítélésére is.

Egyéni vállalkozók társas vállalkozási formái

Polgári jogi társaság (német rövidítése: GbR)

A polgári jogi társaság az egyéni vállalkozók legkedveltebb társas vállalkozási formája Németországban, többnyire egyéni vállalkozók által létrehozott **magánjogi társulás egy közös cél érdekében**.

A társaságnak nem kell cégnevet adni és szervezeti felépítése sincsen.

A polgári jogi társaságot nem kell hivatalos nyilvántartásba vetetni. A társaság két vagy több természetes, vagy jogi személy – akár **szóbeli megállapodása alapján is létrejöhet**.

A GbR, mint cégforma az egyéni vállalkozáshoz hasonlít, alapítása egyszerű, hiszen nincsen rá formai előírás. Egyszerűsége ellenére ajánlott az alapítást írásba foglalni, amelyet közjegyző hitelesít. A GbR nem jogi személy.

Az alapító okiratban meg kell jelölni azt a célt, melyre a GbR létrejött, meg kell határozni azt, hogy a társaságon belül kinek milyen feladatai vannak, fontos meghatározni egy olyan személyt (vezetőt), aki harmadik személy előtt képviseli a társaságot. Meghatározható ezen kívül, hogy ki milyen mértékben részesedik a nyereségből, esetleg a veszteségből.

A GbR tevékenységét a Gewerbeamt-hoz is be kell jelenteni, hasonlóan az egyéni vállalkozáshoz.

A kézműves kamarai bejegyzés hasonlóan történik, mint ahogyan azt az egyéni vállalkozásnál leírtuk. A kézműves kamarai bejegyzéshez szükséges német mestervizsga az alapító okiratban megjelölt vezető számára van előírva.

A GbR alapítása nem igényel minimális tőkét sem, ugyanakkor **az alapítók felelőssége korlátlan (tartozás esetén saját vagyonukkal felelnek) és minden tagra kiterjed**.

A GbR **automatikusan megszűnik** abban az esetben, ha az egyik tag kilép, csődbe megy, vagy meghal. Kivételt képez, ha már a megalakuláskor kötnek egy ún. „folytatási megállapodás”-t.

Komoly felelősségviselési teher is van a tagok esetében. A tagok már a társaságba történő belépés előtti kötelezettségekre is teljes vagyonukkal felelnek, valamint ugyanez a felelősségviselés vonatkozik rájuk még 5 évig kilépésük után is.

A GbR előnyei:

- gyorsan megalapítható
- az alapításnak nincsenek formai követelményei
- nem kell hozzá alaptőkével rendelkezni
- minimális a tőkebefektetés, alacsonyak a költségei

A GbR hátrányai:

- teljes vagyoni felelősség a tartozásokért
- alacsony (átlátható mértékű) forgalom esetében alkalmazandó
- kis kockázattal járó munkák elvégzésekor célszerű.

Ha a GbR eléri az évi 500.000 euró forgalmat, automatikusan átalakul **közkereseti társasággá** (német nevén Offene Handelsgesellschaft – OHG), amelyet már írásban kell alapítani, be kell jegyeztetni a cégbíróságon és más adózási szabályok is vonatkoznak rá.

Vállalkozói társaság

„1-eurós-társaság” (Unternehmergesellschaft – UG)

A hagyományos cégalapítás mellett lehetőség van az úgynevezett **Vállalkozói Társaság** (német nevén Unternehmergesellschaft – UG) alapítására is. Az UG – közismertebb nevén „1-eurós-társaság” természetes és jogi személyek részére teszi lehetővé, hogy kis alaptőkével (ez akár 1 euró is lehet) céget alapítsanak. Kritérium azonban, hogy az éves nyereség minimum 25 százalékát tartalékba kell tenni egészen addig, amíg a vállalkozás el nem éri a kft-alapításhoz előírt 25.000 euró törzstőkét. A társaságot be kell jegyeztetni a cégbíróságon.

GmbH & Co.KG.

A német jogrendben ismert a **GmbH & Co.KG.** társasági forma is. Ez egyfajta betéti társaság (német nevén Kommanditgesellschaft – KG). Amíg azonban a betéti társaság (KG) esetén a belföldi magánszemély teljes magánvagyonával felel, addig a GmbH & Co.KG esetében a belföldi tag egy korlátozott felelősségű társaság (német nevén Gesellschaft mit beschränkter Haftung – GmbH), amely csak betéte erejéig felel.

Részmunkaidős foglalkoztatási formák

A részmunkaidős („atipikus”) foglalkoztatás Németországban igen elterjedt forma. A mintegy 42 millió aktív keresőből mintegy 5 millióan állnak **részmunkaidős**, illetve **részbéres** foglalkoztatási munkaviszonyban. A „minijob” vagy „midijob” kifejezés ma már a mindennapi beszélt nyelv szerves részét képezi, politikusok és közgazdászok gyakori témája a két foglalkoztatási forma előnyeinek és hátrányainak mélyreható elemzése.

„Minijob” vagy „midijob” keretében magyar munkavállalók is foglalkoztathatók.

Atipikus foglalkoztatás esetében a német szabályozások három részfoglalkoztatást különböztetnek meg, annak időtartamára vagy bérezésére tekintettel:

- Azt a munkaviszonyt, amely kezdési és befejezési időtartama alapján időben korlátozott, rövid idejű foglalkoztatásnak nevezik (**kurzfristige Beschäftigung**)

- Sokkal elterjedtebb foglalkoztatási forma a bérezés szempontjából a korlátozott, azaz a csekély bérű munkaviszony (**geringfügig entlohnte Beschäftigung**), vagy ismertebb nevén a „450-eurós-munkaviszony” (**450-Euro-Job**)
- A két fenti részmunkaviszony és a teljes körű munkaviszony között létezik még egy átmeneti szakasz, az ún. alacsony bérű munkakörök sávja, amely a havi 450 euró és a 850 euró közötti munkabért kínáló munkahelyek körét fedli le (**Midijob**)

Mindhárom foglalkoztatási formának a lényege, hogy kedvezőbb jövedelemadózási és társadalombiztosítási járulékfizetést kínál olyan munkavégzés esetében, amely nem igényel teljes munkaidős munkaviszonyt. **A munkavállalók ugyanakkor ezekben a munkaviszonyokban nem részesülnek beteg- és nyugdíjbiztosításban.**

„450-eurós-munkaviszony” (450-Euro-Job)

Annak megítélése, hogy a munkaviszony valóban a csekély bérezésű foglalkoztatás alá esik, kizárólag a havi bér nagyságától függ. A havi bér, pótlékokkal együtt (pl. jutalom, 13. havi fizetés) nem lehet több 450 eurónál. Ha havonta változó a bér (pl. februárban 400 euró, márciusban 500 euró), a havi átlagot kell figyelembe venni. Ettől eltérő eset áll fenn, ha pl. a munkavállalónak alkalmanként és előre nem láthatóan egy betegség miatt kiesett kollégáját kell helyettesíteni.

A 450-eurós-munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalók havi maximális munkaideje ugyan nincs meghatározva, de a 9,35 euró/óra minimálbér miatt havi átlagban 48 óránál több nem lehet.

Adók, tb-járulékok

A munkavállalónak a bére után sem SZJA-t, sem tb-járulékot nem kell fizetnie, azaz a bruttó 450 euró egyben nettó 450 euró.

A munkáltató a 450 euró után kb. 35 %-os adót és tb-járulékot fizet, amely az alábbiak szerint tevődik össze:

- 15 % nyugdíjbiztosítás
- 13 % betegbiztosítás
- 3,6 % nyugdíj-pótbiztosítás
- 2 % általános adó*
- 0,9 % táppénz szolidaritási pénztár
- 0,24 % anyasági segély szolidaritási pénztár
- 0,06 % csőd eljárás esetén segélyt nyújtó szolidaritási pénztár
- kötelező balesetbiztosítás (cégenként eltérően)

*a 2 % általános adó magában foglalja a béradót, a szolidaritási pótlékot valamint az egyházi adót, ez utóbbit abban az esetben is, ha a munkavállaló nem tagja egy vallási felekezetnek sem.

Nem kell megfizetni a 13 % betegbiztosítást, amennyiben a foglalkoztatott magánbiztosított.

Az adót és a járulékokat a munkáltató a Bundesknappschaft/Minijob-Zentrale-nak (Essen) fizeti meg, egyben oda jelenti be az alkalmazásban álló 450-eurós munkavállalóit.

450 eurós-munkaviszonyban, valamint akár párhuzamosan több ilyen csekély bérű munkaviszonyban bárki foglalkoztatható, akár van teljes munkaidős munkaviszonya, akár nincs.

Ha van teljes munkaidős munkaviszony: az első 450-eurós munkaviszony a munkavállaló részéről változatlanul mentesül a társadalombiztosítási járulékfizetés és az SZJA alól. Ezen túlmenően minden további 450-eurós munkaviszonyból származó jövedelmet a teljes munkaidős munkaviszonyból származó jövedelemhez kell számolni és a munkavállaló is teljes körűen fizeti a társadalombiztosítási járulékokat, kivéve a munkanélküli biztosítást, mert azt nem kell megfizetni ebben a munkaviszonyban. Több 450-eurós munkaviszony esetén az a munkaviszony lesz járulékmentes, amelyik először létesült. A 450-eurós munkaviszony nem létesülhet annál a munkáltatónál, amelyiknél a munkavállaló teljes munkaidős munkaviszonyban áll.

Ha nincs teljes munkaidős munkaviszony: ha a foglalkoztatottnak több 450-eurós munkaviszonya van és ezekből az összeadott jövedelme meghaladja a 450 eurót, kimerül a csekély bérezésű munkaviszony fogalma. A Minijob-Zentrale járulékfizetési kötelezettséget állapít meg és ezt közli a munkáltatóval. A munkáltatónak azonban ebből nem keletkezik utólagos járulékfizetési kötelezettsége, mert nem tudhatott arról, hány csekély bérezésű munkaviszonya volt a foglalkoztatottjának.

Rövid idejű munkaviszony (kurzfristige Beschäftigung)

Rövid idejű munkaviszony akkor áll fenn, ha a foglalkoztatottat egy naptári évben maximum 2 hónapig, vagy összesen maximum 50 munkanapig alkalmazták. A kéthónapos mérési időt akkor alkalmazzák, ha a munkavállaló hetente legalább 5 napot dolgozik. Egyéb esetekben a ledolgozott napokat számolják össze, amely éves szinten 50 nap lehet.

A két hónap vagy 50 nap után kifizetett bér nagysága nem mérvadó, azonban, ha a havi kereset túllépi a 450 eurót, a Minijob-Zentrale vizsgálatot kezdeményezhet annak megállapítására, hogy a foglalkoztatott munkavégzése nem „hivatásszerű-e”, azaz nem váltható-e ki teljes körű foglalkoztatással.

Amennyiben több rövid idejű munkavégzés történik egy éven belül, akkor azok összessége nem haladhatja meg a két hónapot, illetve az 50 munkanapot. Ha a

foglalkoztatás a két hónapot/50 napot előre nem látható okok miatt túllépi, a túllépés napjától teljes körű járulékfizetési kötelezettség lép fel mind a munkáltató, mind pedig a munkavállaló részére. Ha előre látható az időkeret túllépése, akkor a biztosítási kötelezettség attól a naptól áll fenn, amikortól megállapítható a túllépés.

Adók, tb-járulékok

- nincs nyugdíjbiztosítás
- nincs betegbiztosítás
- nincs általános adó
- 0,9 % táppénz szolidaritási pénztár
- 0,24 % anyasági segély szolidaritási pénztár
- 0,06 % csődeljárás esetén segélyt nyújtó szolidaritási pénztár
- kötelező balesetbiztosítás (cégenként eltérően)

Az SZJA megfizetése kétféle módon történik: a munkavállaló vagy a 25 %-os átalányadó megfizetését választja, vagy az adóbesorolása szerinti ténylegesen fizetendő összeget fizeti meg.

Alacsony bérű munkaviszony (Midijob)

A havi 450 euró és a 850 euró közötti munkabért kínáló munkahelyeken foglalkoztatott munkavállalók részére ez kedvező foglalkoztatási forma. Lényege, hogy a 450 eurós határt túllépő fizetés esetén fokozatosan nő a társadalombiztosítási járulékoknak a munkavállaló részéről megfizetendő összege, egészen 850 euróig, amikor is belép a teljes körű tb-járulékfizetési kötelezettség (21 %). 451 euró esetén a járulék mértéke még 4 %, amely fokozatosan emelkedik 21 %-ig. Itt kell megjegyezni, hogy a 450-eurós munkaviszonnyal és a rövid idejű munkaviszonnyal ellentétben, ha a Midijob mellett teljes munkaidőben történő munkaviszony is van, a 450 eurón fölötti bérért már a teljes, 21 %-os járulékot kell fizetni.

A személyi jövedelemadó megállapítása kizárólag a munkavállaló adóhivatali besorolása alapján történik.

Fontos tudnivalók mindhárom foglalkoztatási forma esetén

- Mind a 450-eurós munkaviszonyban, mind pedig a rövid idejű munkaviszonyban a foglalkoztatottat betegsége esetén 42 napig megilleti a teljes bére, amelyet a munkáltatótól kell megkapnia. Ezt az igényét azonban csak akkor érvényesítheti, ha a betegség előtt legalább egy hónapig volt megszakítás nélkül az adott cég foglalkoztatottja.
- Nem kötelező, a munkavállaló azonban ragaszkodhat ahhoz, hogy a munkaviszonyról munkaszerződés is készüljön. A munkaszerződés fontos pontjai: a munkaviszony ideje, feltüntetve, hogy az alkalmazás határozott vagy határozatlan idejű, a munkavégzés helye, a munkakör megnevezése, a munkabér, a napi munkaidő hossza, a szabadság, felmondási feltételek.

- Ünnepnapiok: ha a munkavégzés ünnepnapra esik, a munkavállalónak jár az aznapi bére. Az ünnepnapon történő munkavégzésért a munkavállalónak a munkabérére túl akkor jár pótlék, ha azt tarifaszerveződés írja elő, vagy pedig a munkáltató az egyéb teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalóinak is fizeti.
- Felmondás: rendszerint 4 hét a felmondási idő, hosszabb munkaviszony esetén a felmondási idő növekszik.
- Szabadság: éves munkaviszony esetén 4 hét fizetett szabadság jár, rövidebb munkaviszony esetén ez az idő arányosan csökken (pl. ha egy munkavállaló csak heti 3 napot dolgozik, akkor 4 hét x 3 nap = 12 nap szabadság jár).

Speciális tudnivalók Németországban

A cégek adóztatása

A németországi tevékenység megkezdése előtt feltétlenül tájékozódni kell a két ország közötti kettős adóztatást elkerülő egyezményről, annak tartalmáról.

A Magyar Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság között a jövedelem- és a vagyonszerzés területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten 2011. február 28. napján aláírt Egyezményt a 2011. évi LXXXIV. törvényben hirdették ki.

A magyar cégek németországi tevékenysége szempontjából az egyik legfontosabb kérdés az Egyezmény 5. cikke szerinti **telephely** meghatározása.

E cikk szerint telephelynek minősül az üzleti tevékenység olyan helyszíne, amelyen keresztül a vállalkozás a tevékenységét – részben vagy egészben – folytatja. A telephely jellemzően az üzletvezetés helye, de telephelynek minősülhet a fióktelep, az iroda, a mely és az építési, szerelési munkálatok helye is.

Telephellyel rendelkezőnek kell tekinteni azt a vállalkozást, amely a másik államban olyan független képviselővel rendelkezik, aki a vállalkozás nevében szerződéseket köthet. Ezen túl a telephelynek tartósnak kell lennie, azaz mind helyben, mind időben meghatározott mértékű állandósággal kell bírnia. Egyrészt tehát az üzlet helyének azonos helyen kell maradnia, másrészt meghatározott hosszúságú időszakban – ami a nemzetközi gyakorlat szerint kb. 6 hónap, de egyes egyezmények ettől eltérhetnek – fenn kell állnia ahhoz, hogy telephelynek minősülhessen.

Kiemelendő, hogy a magyar-német egyezményben pl. „az építési terület vagy az építkezési, szerelési munkálatok telephelyet keletkeztetnek, de csak ha tizenkét hónapnál tovább tartanak.

A telephely létesítése fontos jelentőséggel bír az adózás szempontjából.

A Németországban tevékenykedő magyar cégek jelentős hányada állandó, de nem önálló – „anyagétől” független - telephellyel rendelkezik.

Itt szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy a magyar vállalkozások ***németországi telephelye is kapcsolt vállalkozásnak tekintendő*** a Társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 4. § Fogalmak 23. pontjának megfelelően.

Eszerint kapcsolt vállalkozásnak kell tekinteni:

- az adózót és külföldi telephelyét,
- továbbá az adózó külföldi telephelyét és azokat a személyeket,
  - amelyek az adózóval – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül, vagy közvetve többségi befolyással rendelkeznek,
  - amelyek az adózóval – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül, vagy közvetve többségi befolyással rendelkeznek,
  - illetve amelyekben valamely harmadik személy – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával - közvetlenül, vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik, azzal, hogy azokat a közeli hozzátartozókat, akik az adózóban és a más személyben többségi befolyással rendelkeznek, harmadik személynek kell tekinteni.

A társasági adóhoz és az osztalékadóhoz kötődő kérdésekben a fentebb ismertetett tartalmú kapcsolt vállalkozás definíciónak megfelelően kell kötelezettségeiknek eleget tegyenek a cégek.

A kapcsolt vállalkozások üzleti kapcsolataira a Társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény 18. §-a az adózás előtti eredmény módosítását írja elő abban az esetben, ha a köztük alkalmazott ár eltér a szokásos piaci ártól.

A 32/2017. (X.18.) NGM rendelet tartalmazza a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettséget.

A szokásos piaci ár meghatározása érdekében e rendelet szerint nyilvántartási kötelezettség terheli a társasági és osztalékadóról szóló törvény szerint nyilvántartásra kötelezett adózót, ha kapcsolt vállalkozásával kötött hatályos szerződése, megállapodása vagy a Tao. törvény 18. § (6) és (7) bekezdése szerinti ügylet alapján az adóévben teljesítés történt.

A rendelet kiter arra is, hogy mely esetekben nem terheli nyilvántartási kötelezettség az adózót, így többek között a kapcsolt vállalkozások azon ügyleteinél, amelyek esetében a szerződés alapján történő teljesítések értéke az adóévben általános forgalmi adó nélkül számított szokásos piaci áron az 50 millió forintot nem haladja meg, azzal, hogy az értékhatár megállapításánál – az összevonás tényétől függetlenül – a rendelet szerint összevonatható szerződések alapján történő teljesítések értékét együttesen kell figyelembe venni.

Amennyiben az „Egyezmény” szerint Németországban megvalósul a telephely fogalma, az ott elért nyereség adóztatási joga Németországot illeti.

Az adóköteles nyereséget általában közvetlen módszerrel számítják ki, ami azt jelenti, hogy a német előírások szerint könyvelést kell vezetni, amelyet évente mérlegkészítés

zár le. A mérlegbe a németországi gazdasági tevékenység tartozik bele, ugyanakkor a cégnek lehetősége van azoknak a magyarországi költségeknek a mérlegbe történő beállítására, amelyek a németországi telephely működésével összefüggésben merültek fel. ***A németországi munkával kapcsolatos hazai közvetlen költségek teljes mértékben, az általános költségek pedig arányosítással számolhatók el.***

Magyarországon pedig a külföldről származó jövedelem megállapításánál kell figyelembe venni az e bevétel megszerzéséhez közvetlenül hozzárendelhető költségeket és ráfordításokat, adózás előtti eredményt módosító tételeket. A külföldről származó árbevétel és bevétel összegének az összes árbevétel és bevétel összegéhez viszonyított arányában kell megosztani a külföldről származó jövedelem megszerzéséhez közvetlenül hozzá nem rendelhető – de nem a kizárólag belföldről származó jövedelemhez felmerült - költségeket, ráfordításokat, adózás előtti eredményt növelő, csökkentő tételeket (Tao Törvény 28 §. „A kettős adózás elkerülése” részben leírtak szerint).

Amennyiben a kettős adóztatást elkerülő egyezmény szerint az adóztatás Németországot illeti meg, az alábbi adók vethetők ki a magyar cégekre:

1. Iparűzési adó
2. Társasági adó
3. Szolidaritási pótlék
4. Általános forgalmi adó (ÁFA)

Iparűzési adó

Ezt az adót azok az önkormányzatok vetik ki, amelyek illetékességi körében a magyar cég a tevékenységét végzi. Az önkormányzatok különböző adómértéket határozhatnak meg, s ezzel élnek is.

Az adóalapot az adózás előtti nyereség képezi, melyet 7-14 % közötti adómérték terhel. Veszteség esetén nem vetnek ki iparűzési adót.

Társasági adó

Ezt az adót a Finanzamt szedi be a szövetségi köztársaság és az egyes tartományok részére. Az adó mértéke jelenleg 15 %. A társasági adó alapját iparűzési adó levonása utáni nyereség képezi (adózás előtti eredmény – iparűzési adó = társasági adó alapja). Veszteség esetén nem vetnek ki társasági adót.

A két adónem (társasági adó, iparűzési adó) tekintetében az előző évi eredményt alapul véve adóelőleget kell fizetni.

Szolidaritási pótlék

Az adó mértéke jelenleg a kivetett társasági adó 5,5 %-a.

Általános forgalmi adó (ÁFA)

A magyar cégek németországi tevékenysége után kiállított számlák alapvetően ÁFA-kötelesek, melynek általános mértéke 19 %.

A külföldi vállalkozásokra ugyanakkor eltérő ÁFA-előírások vonatkoznak.

Külföldi vállalkozásnak tekinthető az a vállalkozás, amelynek telephelyét nem jegyezték be a németországi cégjegyzékbe.

Nem önálló telephely

Építőipari szolgáltatásokat nyújtó magyar vállalkozások, függetlenül attól, hogy van-e németországi bejelentett állandó, nem önálló telephelyük vagy nincs, **nettó számlát kötelesek kiállítani**, az általános forgalmi adót pedig a német megrendelő fizeti be. A magyar cég a számlán fel kell tüntesse, hogy a németországi ÁFA-törvény (UstG) 13/b §. alapján a számla címzettje köteles az ÁFÁ-t kimutatni és a Finanzamt-nak befizetni.

Nem építőipari szolgáltatást nyújtó vállalkozások, amennyiben van németországi bejelentett állandó, nem önálló telephelyük, bruttó számlát kötelesek kiállítani és az általános forgalmi adót is ők fizetik be.

Ha nincs bejelentett nem önálló telephelyük, akkor csak nettó számlát állíthatnak ki, az általános forgalmi adót pedig a német megrendelő fizeti be. Ez esetben a számlán fel kell tüntesse, hogy a németországi ÁFA-törvény (UstG) 13/b §. alapján a számla címzettje köteles az ÁFÁ-t kimutatni és a Finanzamt-nak befizetni.

Bizonyos korlátozás mellett a magyar cégeknek lehetőségük van a nevükre kiállított ÁFÁ-s számlákból az ÁFÁ-t visszaigényelni. Ezt a visszaigénylési eljárást a bonni székhelyű Szövetségi Pénzügyi Hivatalnál, kivételes esetekben pedig a magyar cégek adóztatásában központilag illetékes Nürnbergi Pénzügyi Hivatalnál lehet kezdeményezni.

Önálló telephely

A németországi cégjegyzékbe bejegyzett önálló telephely az ÁFA törvény szempontból teljes mértékben németországi cégnek tekinthető. Ebből adódik az, hogy a német cégekre is hatályos ÁFA előírások érvényesek rájuk. Ez esetben a számlákat a német megrendelő részére ÁFA-tartalommal kell kiállítani. A német megrendelő a számla bruttó összegét egyenlíti ki a magyar cégnek. A magyar cég az ÁFÁ-t, a neki számlázott ÁFA összegek levonása után, a telephelye szerint illetékes Finanzamt-nak köteles továbbítani.

Munkavédelem

A munkavállalói kiküldetési törvény (Arbeitnehmer-Entsendegesetz) többek között előírja, hogy ágazattól függetlenül minden Németországban munkavállalót foglalkoztató munkáltatónak be kell tartania a törvényes munka- és balesetvédelmi előírásokat.

A németországi munka- és balesetvédelmi előírásokat a munkavédelmi törvény (Arbeitsschutzgesetz), valamint a munkahelyek üzemeltetéséről szóló rendelet

(Arbeitsstättenverordnung) tartalmazza. Ez utóbbi részletezi azt is, hogy egy munkahelyen milyen veszélyforrásokra kell odafigyelni.

A törvény és a rendelet betartásáért a munkáltató felel. A két jogszabály betartását a tartományi munkavédelmi felügyelőségek ellenőrzik.

A munkáltató, ha csak nincs erre irányuló szakvégzettsége, a jogszabályban előírt kötelezettségek betartására más személyt vagy intézményt is megbízhat, díjazás ellenében. Így pl. lehet egy vállalkozásnak saját munkavédelmi felelőse, nagyobb vállalkozások esetén külön munka- és balesetvédelmi részlege, de megbízhatja a megrendelő munkavédelmi felelősét is a munkavédelmi előírások betartásának képviselőjére, illetve megbízhat külső intézményt is. A lényeg, hogy legyen valaki, aki a törvényes előírások betartásáért felelős, aki felméri és dokumentálja a munkavégzés helyén előforduló baleseti és egészségkárosító pontokat, felkészíti a munkavállalókat a baleset vagy egészségkárosodás megelőzésére.

Sem a törvény, sem a rendelet nem írja pontosan elő, hogy mi az a „minimális szolgáltatás”, amit egy munkáltatónak biztosítania kell a baleset vagy egészségkárosodás megelőzésére. A munkáltatónak az a kötelezettsége, hogy mindent elkövessen a balesetek megelőzésére és igazolnia kell adott esetben, hogy ezt szakértelemmel meg is tette vagy erre megbízott valakit.

Személygépkocsi használata

Magyar rendszámú személygépkocsi használata Németországban

2014. januártól a kiküldött munkavállalók németországi lakhelye szerinti adóhivatal helyett a vámhivatalok feladata lett a magyar rendszámú személygépkocsik németországi jogos használatának ellenőrzése.

Alapszabály, hogy német lakhellyel rendelkező személy a saját tulajdonában lévő személygépkocsit köteles átíratni a lakhelye szerinti rendszámra. Kiküldött munkavállalók esetében azonban a törvény egy évre mentességet ad annyiban, hogy a személygépkocsi adó megfizetése esetén a rendszámcsere-től el lehet tekinteni. Ilyen esetben fel kell keresni a lakhely szerint illetékes vámhivatalt, be kell jelenteni a magyar rendszámú gépkocsi átmeneti németországi használatát, majd a vámhivatal értesítése után be kell fizetni az adót.

Német rendszámú személygépkocsi használata Magyarországon

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény a 2011. évben kiegészült a 25/B §-al, amely a külföldi rendszámmal ellátott járművek belföldi üzemeltetésére, használatára vonatkozó sajátos szabályokat tartalmazza.

A 25/B §. szerint lehetőség van 30 napig a külföldi rendszámú járművel közlekedni Magyarországon területén, ha annak tulajdonosa (üzembentartója) a jármű birtokba adása időpontját, valamint a használati jogosultság időtartamát megjelölve - okiratba foglalt - nyilatkozatával ehhez hozzájárulását adta.

Részletes információ olvasható a külföldi rendszámú járművek üzemeltetési szabályairól a

http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/kozlekedesrendeszet/kulfoldi-rendszamu-jarmuvek_honlapon.

Meghatalmazás minta gépkocsi használatára:

Alulírott meghatalmazom <i>I, the undersigned hereby authorise Mr/Mrs.</i> <i>Ich, die/der Unterzeichnete(r) ermächtigt hiermit Herrn/Frau</i>		MEGHATALMAZÓ ADATAI	
- gépkocsim használatára/szállítására a vonatkozó okmányokkal. <i>To use/transport my motor vehicle, with the relevant documents.</i> <i>mein Fahrzeug in Verbindung mit den zugehörigen Dokumenten zu befördern/zu benutzen.</i>		név/cégnév / Mr/Mrs/company / Herr/Frau/Firma	
MEGHATALMAZOTT ADATAI		cím / address / Adresse	
név / Mr/Mrs. / Herr/Frau		A meghatalmazás érvényes / This authorisation is valid from-to Dieser Vollmacht ist gültig von-bis	
lakcím / resident in / wohnhaft in		dátum / date / data	
útlevélszám / passport no. / Pass Nr.		aláírás / Signature / Unterschrift	
GÉPKOCSI ADATAI		bélyegző / stamp / Stempel	
forgalmi rendszáma / reg. num. / Pol. Kennz.		Előttünk mint tanúk előtt / as witness / Zeugen	
típusa / make, model / Marke, Typ.		név	
színe / colour / Farbe		név	
alvázszám / chassis no. / Fahrgestellnummer		lakcím	
motorszáma / engine no. / Motornummer		lakcím	
		személyi ig. szám	
		személyi ig. szám	

Lakcímbejelentési kötelezettség

2015. november 1-jétől lépett hatályba a lakcímbejelentési kötelezettségről szóló módosított törvény (Bundesmeldegesetz).

A törvény országosan egységesíti az eddig tartományonként eltérő bejelentési gyakorlatot. A törvény néhány pontja érinti a kiküldött munkavállalók lakhelybejelentési kötelezettségét is.

Bejelentkezés-kijelentkezés

Alapvető szabály, hogy ha valaki beköltözik egy lakásba vagy munkás-szállásra, lakhelyét a beköltözést követő két héten belül jelentenie kell az illetékes önkormányzatnál. A kéthetes határidő országosan egységes lett, eddig tartományonként, önkormányzatoként változó volt. Külföldi lakcímmel rendelkezők esetében ettől a szabálytól eltér a bejelentési kötelezettség, [lásd lejjebb](#).

Kijelentkezési kötelezettség áll fenn abban az esetben, ha valaki nem egy másik németországi lakcímre költözik, hanem elhagyja Németországot (pl. a kétéves kiküldetés lejártá után hazatér Magyarországra). A kijelentési kötelezettséget a

lakhely elhagyása előtt leghamarabb egy héttel lehet, illetve a lakhely elhagyását követő két héten belül kötelező megtenni.

Ha valakinek van már németországi bejelentett lakhelye, azonban valamilyen oknál fogva más lakhelyen kénytelen tartózkodni, akkor az új tartózkodási helyén 6 hónapig nem kell bejelentkeznie, az eredeti lakhelyéről pedig nem kell kijelentkeznie. 6 hónapot meghaladó időszak esetén azonban mindkét jelentési kötelezettség fennáll. (Ilyen eset pl. ha egy kiküldött munkavállaló az első és bejelentett lakhelye közelében előgyártást végez, a második lakhelye közelében pedig helyi szerelést.)

Azok a személyek, akik egyébként külföldi (azaz nem németországi) lakcímmel rendelkeznek (ilyenek a kiküldött munkavállalók), lakhelybejelentési kötelezettségüknek csak a beköltözés utáni három hónap elteltével kötelesek eleget tenni.

Szükséges a lakhelyet biztosító személy igazolásának bemutatása is a lakhelybejelentés és –kijelentés esetén. A lakhelyet biztosító személynek (természetes vagy jogi személy) ki kell állítania egy igazolást arról, hogy a lakhelybejelentő személy(-ek) ténylegesen beköltözött/beköltöztek a lakhelyre illetve kiköltözött/kiköltöztek onnan. A bejelentésnek nincs kötelező formai előírása.

Rádió, televízió előfizetés

2013. januártól lakásonként **1 rádió és televízió előfizetési díjat** kell befizetni, függetlenül a lakásban lakók számától és jövedelmi viszonyától. A díjat akkor is be kell fizetni, ha a lakásban nincs rádió és/vagy televízió.

Az előfizetési díj befizetésével járó **problémák** kiküldött munkavállalók esetében:

A munkavállaló Németországba történő megérkezése után bejelentkezik a munkáltató által bérelt szállásra a lakhelye szerint illetékes lakhelybejelentési hivatalnál (Einwohnermeldeamt).

A hivatal a bejelentkezésről automatikusan értesíti a kölni székhelyű díjbeszedő hivatalt (ARD ZDF Deutschlandradio, Beitragsservice, 50656 Köln, www.rundfunkbeitrag.de).

A díjbeszedő hivatal írásban megkeresi a munkavállalót és információkat kér arról, hogy a lakás után fizeti-e valaki az előfizetési díjat.

A munkavállaló jobb esetben megérti a levél tartalmát, utánajár, hogy valaki fizeti-e a díjat, esetleg megkérdezi munkáltatóját vagy a bérbeadót. Ha a munkáltató vagy a bérbeadó fizeti a díjat, akkor erről, a fizető díjazonosító számát közölve, értesíti a díjbeszedőt.

Rosszabb esetben a levelet nem kapja meg, vagy a levél tartalmát nem érti, a levelet kidobja.

Mivel a díjbeszedő záros határidőn belül nem kap választ, kiküldi az első negyedéves számlát, amelyet a munkavállaló nem egyenlít ki. A díjbeszedő ezek után felszólítást ír, majd a többszöri felszólítás után bírósági végrehajtási határozattal igyekszik behajtani az elmaradt díjakat.

A probléma megoldására a díjbeszedő **hivatal kérése és javaslata** az alábbiakban foglalható össze:

A munkáltató a németországi telephelye miatt eleve köteles előfizetési díjat fizetni, ezért a munkáltatónak már van egy ún. díjazonosítója (Beitragsnummer) a díjbeszedőnél.

A munkáltató, az általa bérelt lakások után, a díjazonosítójára hivatkozással befizeti a díjbeszedőnek előzetesen írásban megadott lakásokra az előfizetési díjat.

A munkavállalókat értesíti arról, hogy írásos megkeresést fognak kapni a díjbeszedőtől az előfizetési díj befizetésének tisztázására.

A munkavállalókat megkéri, hogy ezeket a megkereséseket haladéktalanul adják oda a munkáltatónak vagy annak helyi képviselőjének, aki a leveleket továbbítja a telephely irodájába.

A munkáltató értesíti a díjbeszedőt arról, hogy munkavállalója, aki a megkeresést kapta a megkeresésben megadott címre, olyan munkáslakásban lakik, amely után az előfizetési díjat a munkáltató rendezte vagy rendezi. Ebben az értesítő levélben a munkáltató közli a díjazonosítóját és a munkásszállás pontos címét.

A munkáltató a munkavállaló béréből vagy levonja a munkavállalóra eső havi díjat, vagy átvállalja azt.

Ha a kibérelt szállásra az előfizetési díjat a bérbeadó fizeti, akkor célszerű a munkáltatónak elkérni a bérbeadó díjazonosító számát és arra való hivatkozással értesíti a díjbeszedő a fentebb leírt módon.

Amennyiben a rádió és televízió előfizetési díjak rendezése a fentiek szerint történik, a díjbeszedő állítása szerint teljes mértékben elkerülhetők a díjfizetéssel kapcsolatos problémák és félreértések.

Vállalkozási feltételek Ausztriában

Magyarország 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz. A csatlakozást követően Magyarország és az Európai Unió többi tagországa közötti áruforgalomban és tőkemozgásban, valamint a szolgáltatások, illetve a munkaerő szabad áramlásában a magyar-EU csatlakozási szerződés (CSSZ) egyes fejezeteiben foglaltak az irányadók.

A CSSZ *a szolgáltatások, illetve a munkaerő szabad áramlása* fejezetei alapján számos EU-tagország, így Ausztria is, átmeneti korlátozásokkal élt meghatározott időszakokra ezen EU-alapjogok gyakorlásában.

Az átmeneti korlátozás 2011. május 1-jétől megszűnt.

2011. májusától teljes mértékben megnyílt a lehetőség a magyar munkavállalók ausztriai foglalkoztatására, megszűnt a munkavállalási engedély kötelezettség. Ugyanakkor a határon átnyúló szolgáltatások nyújtásához a szolgáltató (kiküldő) cégnek be kell jelentenie ezt a tevékenységet a Szövetségi Digitalizációs és Gazdasági Minisztériumnál. A bejelentés az alábbi honlapon tehető meg:

<https://www3.formularservice.gv.at/formularserver/user/formular.aspx?pid=36a1bcc7d63b45abb85eb72c4438bc57&pn=B9a4dd002eee0493fb2a025e223d78e4a>

2011. május 1-jétől minden határon átnyúló szolgáltatás a szolgáltatások szabad áramlása keretében engedély nélkül végezhető Ausztriában. Ugyanakkor **Ausztriában szabályozott tevékenység folytatásakor (valamennyi építőipari tevékenység ide tartozik!) a határon átnyúló szolgáltatásnyújtás szintén bejelentés köteles.**

Tevékenység bejelentése

Az osztrák iparüzési rendelet megkülönbözteti a szabadon végezhető és az engedélyhez (többnyire mestervizsgálathoz) kötött, ún. szabályozott tevékenységeket.

Szabályozott (engedélyhez kötött) tevékenységek Ausztriában

az 1994. évi iparüzési rendelet 94. §-a alapján

(Gewerbeordnung 1994)

1. Arany- és ezüstműves
2. Asztalos, modellkészítő, hajógyártó, bognár, faesztergályos, faszobrász
3. Bádogos, rézműves
4. Biztonsági szakember, biztonságtechnikai központ
5. Biztonsági szakipar (hivatásos nyomozás, őrzésvédelem)

6. Biztosítás-közvetítés (biztosítási ügynök, biztosítási alkusz, biztosítási tanácsadás)
7. Cipőkészítés
8. Cukrárszipar, beleértve a mézeskalács-készítést, kandírozott gyümölcs-készítést, fagyasztott cukrárszipari termék- és csokoládégyártást
9. Elektrotechnika, villanyszerelés
10. Életmód- és szociális tanácsadás
11. Értékpapír-közvetítő
12. Emlékmű-, homlokzat- és építménytakarítás
13. Faépítő- ácsmesterség,
14. Fegyvergyártás és kereskedelem
15. Felülettechnika, fémdíszítés
16. Fém- és gépipari fémtechnika
17. Festés, mázolás, aranybevonás, táblakészítés
18. Fogtechnikus
19. Fodrászat, parókakészítés
20. Fűtéstechnika, légtechnika
21. Gabonamolnár
22. Gáz- és szaniter technika
23. Stukkózó és szárazépítő
24. Gyógyászati termékek előállítása, kölcsönzése, kereskedelme
25. Gyógyszer- és mérgező anyaggyártás, gyógyszer nagykereskedelem
26. Hallásspecialista (hallókészülékek forgalmazása)
27. Hentes (kisipar)
28. Hő-, hang- és tűzvédelmi szigetelés
29. Hűtés- és klimatechnika
30. Idegenvezetés
31. Illatszerek-kereskedelem
32. Ingatlankezelés (ingatlanügynökség, házkezelés, építtetés)
33. Villamos gépgyártás, irányítástechnika, automatizálás
34. Járműtechnika, karosszériagyártás, beleértve a karosszériahegesztést és lakkozást

35. Kályha- kandallóépítés
36. Kéményseprés
37. Kerámia-, kerámialap fektetés és csempézés - hidegburkolás
38. Kertészet, virágkötészet
39. Kontaktlencse-optikus
40. Kozmetikai termékek gyártása
41. Kozmetikus, szépségápoló
42. Kőfaragás
43. Kőburkolat-készítő
44. Könyvkötészet, dísztok- és kazettakészítő
45. Építőmester, kőműves, kútúrás
46. Építőipari kivitelező - épületek és építmények kivitelezése, résztevékenységek: kőműves, betonépítő, földmunka, vasbetonszerelő
47. Lábápoló
48. Masszőr
49. Mérnökirodai tevékenység
50. Munkaerő-kölcsönzés
51. Műanyag-feldolgozás
52. Női-, férfi ruhakészítés, alsóneműgyártás
53. Bőrdíszműves, övkészítő, beleértve a járművek bőrkárpitos munkáit, bőr kiegészítők gyártását és bőrtáska készítését
54. Nyomdászat, nyomdaforma gyártás
55. Látszerész, optikus kisipar
56. Órás kisipar
57. Hangszerkészítő orgona-, harmonika-, zongoragyártás, pengetős-, fúvós hangszergyártás
58. Gyógyászati segédeszközök (kötöző anyagok, fűzők, ortopédiai termékek készítése
59. Ortopéd cipő-készítés
60. Melegburkoló, parkettás
61. Pékség
62. Követelésbehajtás

63. Pirotechnikai termékek, gyújtóanyagok, robbanószerkezetek gyártása, amennyiben nem a lőszer- és robbanószer gyártási törvény hatálya alá esnek, valamint e termékekkel való kereskedelem
64. Robbantás
65. Kártevőirtás
66. Szállítmányozás, beleértve a szállítmányozási ügynökségeket
67. Szűcsipar, bőrruházat
68. Tapétázás, dekoratőr
69. Távközlési elektronika
70. Tejtechnológia
71. Temetkezés
72. Tetőfedés
73. Textiltisztítás
74. Utazási iroda
75. Üveges, üvegburkoló és síküvegcsiszoló, öblösüveg csiszoló, öblösüveg nemesítés, üveghangszer gyártás
76. Pénzügyi (befektetési, vagyonkezelői) tanácsadás
77. Vállalati tanácsadás
78. Vegyi laboratóriumok
79. Vendéglátóipar
80. Vulkanizáló

Az Ausztriában iparüzési engedélyhez kötött tevékenységek esetében a tevékenység ausztriai gyakorlásához igazolni kell a megszerzett szakmai ismereteket, illetve a szakmai gyakorlatot.

Különbséget kell azonban tenni az Ausztriában letelepedve történő iparüzés, és a határon átnyúló szolgáltatás keretében végzett tevékenységek folytatása között, amelyre különböző feltételek vonatkoznak.

Megbízói felelősségvállalás

„Auftraggeberhaftung”

Építőipari vállalkozások esetében a megbízó köteles visszatartani a bruttó vállalási összeg 25%-át és az összeget átutalni a vállalkozó osztrák TB-számlájára. Osztrák építőipari vállalkozások esetében, amennyiben 3 évig rendben eleget tesznek TB-járadékfizetési kötelezettségüknek, akkor felkerülnek egy közhiteles listára, amely mentesíti őket a megbízói felelősségvállalással járó visszatartás hatálya alól.

Külföldi, így a magyar szolgáltatásnyújtó cégek esetében a kiküldött munkavállalók a magyar TB hatálya alá tartoznak, ezért felmentést kérhetnek a megbízói felelősségvállalással járó visszatartás hatálya alól. Külföldi, így a magyar szolgáltatásnyújtók ezzel kapcsolatos ügyeit kizárólag a Bécsi Területi Egészségbiztosító Pénztárnál lehet intézni.

Elérhetőség:

Wiener Gebietskrankenkasse

Wienerbergstraße 15-19

1100 Wien

Telefon: +43 1 601 22-0

Fax: +43 1 602 46-13

E-Mail: office@wgkk.at

Honlap: www.wgkk.at

Iparüzési feltételek határon átnyúló szolgáltatás esetén

Amennyiben a tevékenység Ausztriában a szabad iparüzés hatálya (freies Gewerbe) alá van besorolva, akkor a tevékenység Ausztriában szabadon folytatható. **A vállalkozásnak azonban a helyszínen hitelt érdemlően igazolnia kell, hogy Magyarországon bejelentett létező vállalkozás** (3 hónapnál nem régebbi cégkivonatot, vagy a kivonatot az egyéni vállalkozók nyilvántartásából + német fordítását a helyszínen kell tartani).

Amennyiben az Ausztriában a szabályozott iparüzés hatálya alá tartozó tevékenység Magyarországon is szabályozott, vagy regisztrációhoz kötött, **akkor szükség van magyar hatósági igazolásra**. Ezt az igazolást az **építőipari tevékenységek esetében a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Építésügyi Regisztrációs Irodája** (www.mkik.hu) állítja ki.

Amennyiben az Ausztriában a szabályozott iparüzés hatálya alá tartozó tevékenység Magyarországon nem szabályozott, vagy nincs regisztrációhoz kötve, akkor elegendő annak az igazolása, hogy a vállalkozás Magyarországon már legalább két éve folytatja a tevékenységet. (Ez általában a cégkivonattal, illetve az egyéni vállalkozók nyilvántartásából való kivonattal igazolható). Amennyiben ez kezdő vállalkozás esetén nem állna fenn, akkor a vállalkozás vezetőjének a szakképesítését kell igazolni. Azaz igazolni kell, hogy a vállalkozás rendelkezik olyan Magyarországon megszerzett szakképesítéssel rendelkező vezetővel, ami a vállalkozást Magyarországon az adott tevékenység folytatására feljogosítja (pl. mesterlevél, főiskolai diploma). A szabályozott iparüzés hatálya alá eső szolgáltatás nyújtása Ausztriában bejelentés köteles, az ehhez szükséges formanyomtatvány a GISA Gewerbeinformationssystem Austria internetes oldalán található:

<https://www.gisa.gv.at/at.gv.wien.fshost-gisa-at/user/formular.aspx?pid=f3cbbd2e05c54d8d889b1bddcb648fa2&pn=Bebb476a7b4514f0b90abff604e4e5fda>

A szolgáltatásnyújtás bejelentésének az elfogadásához a formanyomtatvány szerint mellékelni kell az alábbi dokumentumok másolatát és hiteles német fordítását:

- három hónapnál nem régebbi cégkivonat (egyéni vállalkozók esetén kivonat az egyéni vállalkozói nyilvántartásból)
- igazolást arról, hogy a kérelmező a székhelye szerinti országban jogosult a tevékenység végzésére (*építőipari tevékenység esetén a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara építőipari kivitelezői vállalkozások nyilvántartásában való regisztrációról igazolás*)
- Építőmester, építőipari kivitelező és ingatlanügyletekkel foglalkozó cégek esetén (hasonlóan az osztrák építőipari vállalkozásokhoz) másolatban mellékelni kell egy magyar, vagy osztrák, vagy más európai uniós biztosítótársaság által kiállított biztosítási kötvényt a szakmai felelősségbiztosítás (Berufshaftpflichtversicherung) megkötéséről az alábbi tartalommal (német fordítást is mellékelni kell):
  - Az éves teljes biztosítási fedezeti összegnek 2.000.000 Euró éves forgalom alatt 1.500.000 Eurónak, ezt meghaladó forgalom esetén 3.000.000 Eurónak kell lennie.
  - A kötvény emellett az esetlegesen okozott személyi vagy vagyoni kárra, káreseményként 1.000.000 Euró kárösszegre legyen kiállítva, az önrész mértéke maximum 5% lehet.
- bizonyos szakmák esetén (pl. vagyonvédelmi elektromos berendezések szerelése, fegyverkereskedelem, -javítás, őrző-védőszolgáltatás) az ügyvezető erkölcsi bizonyítványa

Szakmai felelősségbiztosítás

Szakmai felelősségbiztosítást (Berufshaftpflichtversicherung) eddigi tapasztalataink szerint osztrák biztosító társaságok nem, magyar biztosító társaságok viszont magas biztosítási díjért kötnek magyar vállalkozók részére. A németországi székhelyű Milkereit&Co. Assekuranzmakler GmbH (Hammfelddamm 4a, 41460 Neuss, www.milkereit-co.de) a magyar vállalkozások számára olyan biztosítási ajánlatot dolgozott ki, amelyet az osztrák hatóságok elfogadnak, biztosítási díjaiban pedig nem jelentenek túlzott mértékű megterhelést a magyar vállalkozások számára.

Biztosítási konstrukció

Az Ausztriára vonatkozó biztosítási feltételek megegyeznek a biztosító társaságnak a magyar cégek németországi tevékenységéhez nyújtott felelősségbiztosítási feltételeivel.

E biztosítási konstrukcióban a magyar vállalkozás osztrák telephelyén foglalkoztatott vezető beosztású építőmester lesz a biztosított. A biztosítótársaság az osztrák telephely címére egy előzetes, 1 hónapig érvényes biztosítási igazolást állít ki, amelyet az osztrák hatósági tevékenység-engedélyezési eljárásnál kell bemutatni. A biztosítótársaság szerint egy hónap alatt lebonyolódik ez az engedélyezési eljárás.

Ha megtörténik a cég tevékenységének engedélyezése, akkor a cég egy végleges biztosítási kötvényt kap, valamint kiszámlázzák neki az éves biztosítási díjat.

Ha a cég tevékenységét az osztrák hatóságok nem engedélyezik, akkor a cégnek semmiféle fizetési kötelezettsége nincs a biztosító felé.

A biztosítási igazolás beszerzése, valamint az osztrák engedélyezési eljárás befejeztét követően történik a biztosítási kötvény kiállítása a Milkereit&Co. Biztosítási Ügynökségnél.

Kötelező üzemi felelősségbiztosítás – építőmester kötelező felelősségbiztosítás

a)	Üzem tevékenysége	Építőmesteri kivitelező tevékenység az Osztrák Köztársaság területén
b)	Dologi vagy személyben esett kár	biztosítva biztosítási összeg: 3.000.000 euró, évente maximum a kétszerese
c)	Vagyoni kár	biztosítva biztosítási összeg: 1.000.000 euró, évente maximum a háromszorosa önrész: 2.500 euró
d)	Tevékenységgel összefüggő kár	biztosítva biztosítási összeg: maximum évi 100.000 euró önrész: 250 euró
e)	Bérleménnyel összefüggő kár	biztosítva maximum évi 1.000.000 euró (tűzeset, robbanás, vízkár) maximum évi 100.000 euró (egyéb kár)
f)	Környezetrombolással járó kár	biztosítva

g)	Környezetre veszélyes anyagok kis kiszerezésben, max. 205 l/kg tartályonként és max. 1.000 l/kg össztárolási mennyiségben, fűtőolajtároló berendezések max. 30.000 literig, dízelolajtároló berendezések max. 3.000 literig	biztosítva biztosítási összeg: maximum évi 1.000.000 euró önrész 10 %, maximum 10.000 euró
h)	Termékfelelősség-kockázat	biztosítva biztosítási összeg: maximum évi 3.000.000 euró
i)	Hibás teljesítésből származó mellékköltségek	biztosítva
j)	Utójavításból származó kár (pótdíj 5 %, minimum 200 euró)	biztosítva: biztosítási összeg: 50.000 euró évente maximum a kétszerese
k)	Munka- és beszállítói közösségben való részvétel	biztosítva
l)	Alvállalkozó (harmadik személy megbízása)	biztosítva
m)	A megbízóval szemben indított munkabér beszedésére irányuló bírószági eljárás biztosítási kárból fakadóan visszatartott munkabér esetén	biztosítva, de csak 1.000 euró feletti összegnél
n)	Idegen munkagépeken okozott kár	biztosítva maximum évi 30.000 euró önrész 500 euró

o)	Biztosítási díj számítása üzemenként	biztosítási díj táblázat
	3 millió euró éves bevételig	Az éves bevétel 4,18 ‰-e, min. 2.070 euró
	3-6 millió euró éves bevételig	Az éves bevétel 3,80 ‰-e, min. 12.540 euró
	6-9 millió euró éves bevételig	Az éves bevétel 3,42 ‰-e, min. 22.800 euró
	9 millió euró éves bevétel felett	Az éves bevétel 3,04 ‰-e, min. 30.780 euró
	Vagyoni kár (építőmesteri kötelező felelősségbiztosítás)	380,00 euró pótdíj
	A fenti biztosítási díjakat 11 % osztrák biztosítási adó is terheli.	

Iparüzési feltételek Ausztriában letelepedve (vállalkozást alapítva)

Amennyiben a vállalkozást ausztriai bejegyzett vállalkozás formájában akarják működtetni, akkor szabad iparüzés esetén ez minden szakképesítési igazolás nélkül megtehető.

Szabályozott iparüzés esetén (**valamennyi építőipari tevékenység ide tartozik!**) a cég ügyvezetőjének személyesen(!) igazolnia kell iparüzési jogosultságát, azaz a tevékenység gyakorlására vonatkozó feltételek fennállását.

Ez magyar ügyvezető alkalmazása esetén azt jelenti, hogy a szükséges magyarországi szakképesítést, illetve szakmai gyakorlatot Ausztriában el kell ismertetni, illetve egyenértékűként elfogadtatni.

Az iparüzési jogosultság igazolására, illetve az iparüzési engedély (Gewerbeberechtigung) kiadására 2012. november 15. óta a **vállalkozás székhelye szerinti tartományi kormányhivatal iparüzési részlege** illetékes.

A magyarországi szakképesítések és szakmai gyakorlatok igazolása az Oktatási Hivatal Ügyfélszolgálati Irodáján szerezhető be.

A legtöbb kézműves (építőipari) szakma esetében **ez az egyedüli magyar hatóság jogosult másik uniós tagállam hatóságai részére ezirányú igazolás** kiadására. Fontos tudnivaló, hogy csak *magyarországi elismert képzésről* (OKJ-ban szereplő) állítanak ki hatósági igazolást.

A kérelem benyújtásának módja

A kérelmet személyesen, postai úton vagy e-mailben lehet benyújtani.

- személyesen vagy meghatalmazott által, cím: Oktatási Hivatal Ügyfélszolgálati Iroda, 1122 Budapest, Maros utca 19-21.
- **Az Ügyfélszolgálati Iroda ügyfélfogadási rendje:**

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00-16.30	8.00-16.30	8.00-16.30	8.00-16.30	8.00-14.00

- postai úton (célszerű ajánlott levélként), cím: Oktatási Hivatal Magyar Ekvivalencia és Információs Központ, 1363 Budapest, Pf. 112.
- e-mailben, cím: ekvivalencia@oh.gov.hu

A kéreleműrlap letölthető az Oktatási Hivatal honlapjáról: www.oktatas.hu

Építészek, mérnökök határon átnyúló szolgáltatásnyújtásával, illetve ausztriai letelepedésével kapcsolatos tudnivalók

Az önálló vállalkozóként tevékenykedő építészek, mérnökök esetében a szolgáltatásnyújtást, illetve a letelepedést szintén be kell jelenteni. **A bejelentéssel kapcsolatban a két ország szakmai kamarái az illetékesek.**

Ausztriában az ügyeket az összevont Építész és Mérnöki Kamara (Bundeskammer der Architekten und Ingenieurkonsulenten) tartományi szinten illetékes szervezete kezeli.

Az önálló építészre, mérnökre vonatkozó szabályozás, valamint a tartományilag illetékes alszervezeteik elérhetőségei a kamara honlapján német és angol nyelven az alábbi linkről érhetők el: <http://www.arching.at/baik/europa-international/architekten-innen/berufszugang-in-oesterreich/content.html>

Fontos tudnivaló, hogy a magyar oldalról szükséges egyes igazolások kiadására építészek esetében **kizárólag a Budapesti Építész Kamara**, szakági mérnökök esetében pedig **kizárólag a Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara** illetékes.

Idegenrendészeti előírások

A kiküldött magyar állampolgárságú munkavállalók Ausztria területén külön engedély nélkül tartózkodhatnak.

Az ausztriai tartózkodás során, a megérkezést követően, de legkésőbb a 3. napon be kell jelentkezni a lakhely szerint illetékes önkormányzat népesség-nyilvántartó

részlegénél. A bejelentkezés erre kidolgozott formanyomtatványon történik (*Meldezettel*), a személyi igazolvány, vagy útlevél egyidejű bemutatásával. Csoportos szállás igénybevételekor a szálláson vezetett lakónyilvántartás alapján történik a bejelentkezés.

Három hónapnál hosszabbra tervezett ausztriai tartózkodás esetén legkésőbb négy hónappal az ausztriai tartózkodás megkezdése után a körzeti (kerületi) önkormányzatnál kérvényezni kell az ausztriai tartózkodásra feljogosító igazolást (*Anmeldebescheinigung für EWR-Bürger*).

Kiküldött munkavállalók bejelentése

Ha egy magyar vállalkozás saját munkavállalóival határon átnyúló szolgáltatást végez Ausztriában, akkor a kiküldött munkavállalóit legkésőbb egy héttel a munka megkezdése előtt be kell jelentenie a „központi koordinációs hivatal”-nál (Zentrale Koordinationsstelle – ZKO), a ZKO-nál.

A munkavállalók bejelentése **kizárólag elektronikus ügyintézővel intézhető** az osztrák pénzügyminisztérium honlapján:

https://service.bmf.gv.at/service/anwend/formulare/show_mast.asp?Typ=SM&__CLFRM_STICHW_ALL=ZKO3+&searchsubmit=Suche

Minden egyes munkavállalót külön kell bejelenteni. A bejelentésen az alábbi adatokat kell megadni:

1. a munkáltató neve és címe
2. a munkáltató megbízottjának neve
3. a belföldi (osztrák) megrendelő (fővállalkozó) neve és címe
4. az Ausztriába kiküldött munkavállalók neve, születési adatai és társadalombiztosítási azonosító jele, valamint állampolgársága
5. az ausztriai foglalkoztatás várható kezdete és időtartama
6. az egyes munkavállalóknak járó munkabér nagysága
7. az ausztriai foglalkoztatás helye (pontos építési helyszín)
8. ha a kiküldetési irányelvek szerint építőipari tevékenységről van szó, akkor a tevékenység és annak végzésére kiküldendő munkavállalók szakmák szerinti felsorolása

A bejelentést a hivatal megvizsgálja, visszaigazolja, vagy semmisnek nyilvánítja, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a kiküldetés nem felel meg a vonatkozó osztrák előírásoknak.

A szolgáltatásnyújtás ideje alatt a vállalkozás megbízottjának a bejelentés egy másolati példányát magánál kell tartania a foglalkoztatás helyszínén.

A ZKO a bejelentés egy-egy másolati példányát megküldi:

- az illetékes osztrák társadalombiztosítási pénztárnak
- az építőipari szabadságpénztárnak (BUAK)
- a munkavédelmi felügyelőségnek (Arbeitsinspektorat)

Nem vonatkozik a bejelentési kötelezettség a rövid ideig tartó tevékenységekre, amelyek az egynapos ausztriai munkavégzést nem haladják meg, és amelyekre nem vonatkoznak az osztrák bér- és társadalombiztosítási járulékfizetési vagy idegenrendészeti előírások (pl. rövid karbantartási munkák, áru- vagy anyagszállítás, üzleti megbeszélések). Ez alól **az építőipari tevékenységek kivételt képeznek, ebben az esetben a munkavállalók már az első naptól kezdve bejelentés kötelesek.**

Foglalkoztatói igazolás (Dienstzettel)

A magyar munkaszerződés mellett (ha nincs lefordítva németre) az ausztriai munkavégzés során a kiküldött magyar munkavállalóknak rendelkezniük kell egy, a munkáltató által kiállított ún. foglalkoztatói igazolással, és állandóan maguknál tartaniuk. Ennek az alábbi adatokat kell tartalmazniuk:

1. a munkáltató neve és címe
2. a munkavállaló neve és címe
3. a munkaviszony kezdete
4. a munkaviszony vége (határozott időre szóló munkaszerződés esetén)
5. a felmondási idő hossza, kezdete
6. társadalombiztosítási szám
7. fizetési, szabadságot és munkaidő szabályozás
8. adott esetben az alkalmazandó kollektív szerződés (bértarifa-szerződés)

Kiküldött munkavállalók bérezése

A munkavállalókat az ausztriai *kiküldetés és foglalkoztatás során az ausztriai munkavállalókkal azonos bérezésben kell részesíteni* (besorolásuknak megfelelő ágazati minimálbért figyelembe véve). Ez nemcsak az alap órabérre vonatkozik, hanem az egyéb, az egyes osztrák törvényekben és kollektív szerződésekben rögzített javadalmazások biztosítására is. Így pl. az osztrák munkavállalók javadalmazásához tartozik a 13. és 14. havi munkabér is.

A kiküldetéshez kapcsolódó egyéb juttatások, például a természetbeni juttatás (szállásköltség, étkezési hozzájárulás, utazási költségek stb.) nem képezhetik a minimálisan kifizetendő órabér részét.

Az egyes munkavállalók bérezésére vonatkozó kollektív szerződések és a hatályos bértáblák az Osztrák Szakszervezeti Szövetség (ÖGB) honlapjáról a munkavégzés helyszíne szerinti tartomány és a végzendő tevékenység megadásával érhetők el:

http://www.kollektivvertrag.at/cs/Satellite?pagename=KV/index&n=KV_0

A törvényesen előírt, vagy kollektív szerződések által rögzített bérek alatti bérezési gyakorlatot 2011. május 1. óta, a Bér- és Szociális Dömping Elleni Védekezésről szóló törvény (LSDB-G) hatályba lépését követően szigorúan ellenőrzik és szankcionálják.

A külföldi, Ausztriába kiküldött és ez által az osztrák törvényes társadalombiztosítási pénztár hatálya alá nem eső munkavállalók bérezési feltételeinek betartását a pénzügyi rendőrség (Finanzpolizei) ellenőrzi, együttműködve a bécsi területi betegbiztosítási pénztárnál létrehozott és a bér- és szociális dömping elleni védekezésre szakosodott kompetenciaközponttal.

A pénzügyi rendőrség mellett, építési szolgáltatásnyújtók esetében, az Építőipari Szabadságpénztár (BUAK) is jogosult a bérek ellenőrzésére és azok be nem tartása esetén a feljelentés megtételére.

A munkáltatók a helyszíni (általában komplex) munkaügyi ellenőrzés során kötelesek együttműködni az ellenőrzést végző szervekkel, egyben a bérfizetés ellenőrzéséhez kötelesek lehetővé tenni:

- a szükséges dokumentumokba (pl. munkaszerződés, munkaidő-nyilvántartás, bérnyilvántartás, bérkifizetési igazolások, banki átutalások másolatai) történő betekintést,
- kérésre a bemutatott okmányokból költségtérítés nélkül másolatot készíteni és átadni.

A külföldi, így a magyar munkáltatók is kötelesek az ellenőrzéshez szükséges **bérfizetési dokumentumokat** német nyelven a foglalkoztatás ideje alatt a **munkavégzés helyszínén tartani**. Az egy napon belüli váltakozó munkahely esetén a bérfizetési dokumentumokat az aznapi első munkahelyen kell tárolni. Amennyiben ez aránytalan terhet róna a munkáltatóra, akkor a bérfizetési dokumentumokat Ausztria területén kell tárolni és a pénzügyi rendőrség kérésére 24 órán belül rendelkezésre kell bocsátani. A pénzügyi rendőrségnek széles körű felhatalmazása van arra is, hogy belépjen a dokumentumok tárolási helyére, információkat gyűjtsön és betekintsen azokba.

Munkaerő-kölcsönzéssel kapcsolatos tudnivalók

A „Werkvertrag” jellegű, kiküldetési formában bonyolított megbízások Ausztriában bizonyos esetben munkaerő-kölcsönzésnek minősülnek, ebben az esetben azonban a kiküldetésnél alkalmazottnál szigorúbb, további adminisztratív követelmények vannak érvényben.

A kiküldetést az alábbi esetben minősítik munkaerő-kölcsönzésnek, amikor a magyar vállalkozás a munkavállalóit szerződés alapján kölcsön adja munkavégzésre egy osztrák vállalkozásnak, de

- a magyar vállalkozás kiküldött munkavállalói nem állítanak elő az osztrák megbízó által előállított termékektől különböző terméket, vagy
- munkájukat többségében nem a kiküldő magyar vállalkozás által rendelkezésre bocsátott szerszámokkal és anyaggal végzik, vagy
- a kiküldött munkavállalók foglalkoztatása az osztrák foglalkoztatónál szervezetiileg betagozódva, az osztrák foglalkoztató szakmai irányítása és felügyelete alatt történik, vagy
- a magyar vállalkozás nem felelős a munkavállalói által elvégzett teljesítményért.

Annak eldöntése, hogy munkaerő-kölcsönzésről van-e szó, nem a szerződéses jogviszonytól (formai körülményektől) függ, hanem **a végzett tevékenység gazdasági tartalmának a gyakorlati megítélésétől.**

A fenti körülmények fennállása esetén különösen az alábbi szempontokra kell ügyelni:

- Munkavédelmi szempontból a megbízó vállalkozásra fog hárulni a felelősség (szakmai irányítási és felügyeleti jogkör átengedése miatt).
- Ügyelni kell arra is, **hogy a megbízó vállalkozás ne fizessen ki bért a munkavállalóknak.** Ellenkező esetben TB-csalás miatt eljárást indítanak ellene, mivel közvetlen munkaadónak fogják minősíteni.
- A munkavállalók részére **a megbízó vállalkozásnál azonos munkakörben foglalkoztatottakkal azonos** (ez adott esetben meghaladhatja a kollektív szerződés szerinti minimálbért) **bért kell megfizetni.**
- A BUAK (Építőipari Szabadságpénztár) befizetési kötelezettsége továbbra is a kiküldő vállalkozást terheli.
- Továbbra is a kiküldő vállalkozásnak kell igazolni, hogy kiküldött munkavállalóik a magyarországi társadalombiztosítás hatálya alá tartoznak (A1 igazolás).

Az azonos gazdasági ágazatban tevékenykedő vállalkozások közötti munkaerő-kölcsönzés nincs külön engedélyhez (bejelentéshez) kötve.

- **A munkaerő-kölcsönzés bejelentő nyomtatvány** 1 héttel (sürgős esetben legkésőbb 1 nappal) a kiküldetés előtt beküldendő elektronikusan:

<https://www3.formularservice.gv.at/formularserver/user/formular.aspx?pid=cc0245e96e3145f28adeacc34a476f8d&pn=B8c0a8778f0824d4d886b1e6697edbb4b>

A munkaerő-kölcsönzés szabályai szigorú adminisztratív nyilvántartás-vezetést írnak elő, amely megköveteli az együttműködést az osztrák foglalkoztatóval.

Munkaerő-kölcsönzés esetén a bérfizetési dokumentumok ellenőrzése a kikölcsönzött **munkavállalónál** történik.

Forrásadó fizetése munkaerő-kölcsönzés esetén

2014. június 12. óta új szabályozás lépett életbe a személyi jövedelemadó megfizetésére vonatkozóan, az alábbi két választási lehetőség szerint:

- a kölcsönbevevő minősül munkaadónak, aki forrásadóként befizeti az adóhivatalhoz a munkavállaló bruttó bére 20 %-át, amellyel az SZJA fizetési kötelezettség így teljesítetté válik, vagy
- a kölcsönadó magyar cég az osztrák adóhivataltól mentesítési igazolást kér arra vonatkozóan, hogy munkavállalói SZJA fizetési kötelezettségét teljesíteni fogja az érvényes osztrák adójogszabályok szerint
- a kettős adóztatást elkerülő egyezmény szerinti 183 napos szabály érvényét veszti
- a forrásadó nem igényelhető vissza

Ügyintézés helye:

Finanzamt Bruck-Eisenstadt-Oberwart
7000 Eisenstadt, Neusiedler Straße 46

Munkaügyi ellenőrzések

Ha az ellenőrző szervek azt állapítják meg, hogy a kötelezően előírt minimálbért a munkáltató munkavállalói részére nem biztosította, feljelentést tehet a kerületi közigazgatási hatóságnál (Bezirkverwaltungsbehörde). Az ellenőrző szervek eltekinthetnek ugyanakkor a feljelentéstől, amennyiben

- a törvényesen kötelezően biztosítandó alapbért a munkáltató csak jelentéktelen mértékben nem biztosította, vagy a munkáltató ebben csak jelentéktelen mértékben vétkes és
- a munkavállalónak a neki ténylegesen járó bért (tehát nemcsak az alapbért) a munkáltató meghatározott időn belül utólag megfizeti és
- az alapbér tarifa alatti fizetése első alkalommal fordult elő.

Amennyiben a három kritérium együttesen nem teljesül vagy teljesíthető, akkor az ellenőrző szervnek ez esetben is feljelentést kell tennie.

A magyar munkavállalót ha nem magyarországi társadalombiztosítási igazolással (A1-es igazolással) foglalkoztatják Ausztriában, hanem az osztrák foglalkoztatási feltételek szerint, akkor a minimálisan fizetendő munkabért az alábbi társadalombiztosítási járulékok (%) terhelik:

<i>Megnevezés</i>	Fizikai dolgozó (alkalmazott)	
	Munkáltató	Munkavállaló
Nyugdíjbiztosítás	12,55	10,25
Betegbiztosítás	3,78	3,87
Munkanélküli biztosítás	3,00	3,00
Balesetbiztosítás	1,20	-
Összesen	20,53 %	17,12 %

Megjegyzés: a max. kivetési alap összege 2019-ben havi bruttó 5.220,- euró

Mivel adott esetben további kismértékű levonásokkal is számolni kell, mindenképpen javasolt a bérszámfejtéssel egy az osztrák adó- és járulékfizetési rendszert jól ismerő helyi adószakértőt megbízni.

Az esetleges ellenőrzés során (kiküldetés és munkaerő-kölcsönzés esetén is) a munkavállalókra vonatkozó alábbi dokumentumokat kell a helyszínen tartani:

- kiküldetési (vagy munkaerő-kölcsönzési) ZKO bejelentőlapok másolati példányát
- A1 igazolás
- kiküldetési utasítás (munkaszerződés) német nyelven
- munkaerő-kölcsönzés esetén a háromoldalú szerződéseket is
- munkavállaló szakképesítésének igazolása (pl. szakmunkás bizonyítvány másolata, német fordítása)
- munkaidő nyilvántartás német nyelven
- bérlista – bérfizetési bizonylatok német nyelven

Az eddigi ellenőrzési tapasztalatok alapján a fenti dokumentumok hiánya, de legfőképpen a ZKO bejelentőlapok másolatainak, az A1-es igazolásoknak és a munkaidő nyilvántartásnak a hiánya – nagy valószínűséggel bírság kiszabásával jár.

Munkaidő, szabadság

A munkaidő és a pihenőidő hossza törvényileg szabályozott. A rendes napi munkaidő 8 óra, hetente maximum 40 órát lehet dolgozni és ezt a munkaidőt heti 5 munkanapra kell elosztani. Kivételeket engedélyezhetnek hatósági szinten, amennyiben azok indokoltak. Osztrák állami hivatalos ünnepnapokon előre tervezhető munkák esetén – építőipar ide tartozik - tilos a munkavégzés!

Kiküldött munkavállalók részére kötelező az osztrák munkatörvénykönyv szerinti fizetett szabadságot biztosítani a kiküldetés idejére, amennyiben a kiküldő országban az kevesebb lenne, mint Ausztriában.

Az éves szabadság ideje Ausztriában általában 30 munkanap.

Építőipari Szabadságpénztár (BUAK)

A magyar építési vállalkozások által kiküldött munkavállalók után az osztrák Építőipari Szabadságpénztár (BUAK) részére szabadság-bérpótlékot kell fizetni.

Az osztrák Építőmunkás Szabadság- és Végkielégítési Törvény (BUAG Bauarbeiter Urlaubs- und Abfertigungsgesetz) előírásai vonatkoznak a magyar vállalkozások által kiküldött munkavállalókra is, vagyis azokra, akiket a munkáltató a fennálló magyarországi munkaviszony alapján Ausztriában építőipari tevékenység keretében folyamatosan foglalkoztat.

A törvény nevesíti az építőipari tevékenységeket:

- a) Építésvezetés, kőműves tevékenység, építőipari kivitelező vállalkozások, betonvas-szerelés, bontás, földmunka, betonfűrés és vágás, vízszabályozás, meliorációs munkák, utépítés, kéményjavítás, valamint homlokzat hőszigetelés;
- b) Kőfaragás;
- c) Tetőfedés;
- d) Kályhaépítés, csempézés, mozaikburkolat készítés;
- e) Kút- és mélyfűrés, állványkölcsönzés, építőipari munkagép (kezelővel) kölcsönzése, hő-, hang- és tűzvédelmi szigetelés, aszfaltozás, vízszigetelés, stukkókészítés és szárazépítés, esztrich és kőpadlózat készítés;
- f) Ácsmunkák, parkettázás;
- g) Építőipari vállalkozások, amelyek tevékenysége túlnyomó részben az a-f) pont alatti tevékenységekből áll;
- h) Munkaerő-kölcsönzés az a-g pont alatti tevékenységek esetében.

Nem tartozik a törvény hatálya alá a

- víz-, gáz-, fűtésszerelés,
- épületlakatos,
- hűtő- és légtechnikai szerelés,
- villanszerelés.

A kiküldő vállalkozásnak a szabadság-bérpótlékot minden egyes a törvény hatálya alá eső munkanapra be kell fizetnie az Építőipari Szabadságpénztárba (BUAK).

A magyar (külföldi) vállalkozások által kiküldött munkavállalók esetében ezeket a pótlékokat egységesítették és a szabadság-bérpótlék számításának az alapját a munkavállaló kollektív szerződés szerinti besorolási bruttó alapbérének a 20 %-kal megnövelt értékében állapították meg.

Ezt a vetítési alapot az osztrák Munkaügyi Szociális és Fogyasztóvédelmi Minisztérium által megállapított szorzóval kell megszorozni, amely értéke 40 óras munkahetet tekintve 11,85. A napi pótlék számításához ezt az értéket öttel kell elosztani (napi szorzó: 2,37).

A kiküldő cég által fizetendő szabadság-bérpótlékokat naptári hónapra számítják ki, melynek befizetése a pótlékolási időszakot követően 8 héttel válik esedékessé.

Mivel a kiküldött munkavállalókra bejelentési kötelezettség vonatkozik (kiküldetés bejelentés), építőipari tevékenység esetén a bejelentés automatikusan megküldésre kerül a BUAK részére.

Ettől függetlenül a kiküldő vállalkozásnak a BUAG hatálya alá eső kiküldetés megkezdését követően 14 napon belül be kell jelentenie ezt a BUAK-nak. Amennyiben a kiküldetés időtartama meghaladja az egy hónapot, akkor minden elszámolási hónapot követő 15-ig kell leadni a havi jelentéseket.

A kiküldött munkavállalók az alapvetően alkalmazandó munkajog (osztrák vagy magyar) illetékességétől függetlenül a kiküldetés ideje alatt *szabadságigényeket* szereznek. A szabadságigény alapja egy munkahét, amely 5 munkanapból áll. Az egyes szabadságigény heteket a BUAK rögzíti és a munkavállaló szabadságpénz egyéni számláján nyilvántartja. A munkavállalóknál összegyűlt szabadságigény hetek száma határozza meg az általuk szerzett szabadságnapok számát.

A szabadság csak azon szabadságigény hetekre jár, amelyre a foglalkoztató befizette a BUAK-pótlékokat és egy adott éven belül teljesített igényhetek arányában keletkezik. Kiszámolása a BUAK-nál nyilvántartott foglalkoztatási idő alapján kerül sor és azonnal igénybe vehető.

Maximális szabadság – 30 nap - egy éven belül 47 ledolgozott hét teljesítésével érhető el. 1150 igényhetet követően az éves szabadságmegváltás mértéke 36 nap.

A szabadság megváltási igényt a BUAK-nál szabadság-megállapodással kell érvényesíteni, amelyhez a szükséges nyomtatvány a BUAK alábbi honlapján található: www.buak.at Entsendung nach Österreich. Ezt a munkavállalónak alá kell íratnia a munkáltatóval, és legkésőbb a kívánt szabadságos hónapot követően egy hónappal be kell érkeznie a BUAK-hoz. A szabadságos pénzt a BUAK közvetlenül a munkavállalónak fizeti ki.

A szabadság igénybevétele alatt a kiküldő munkáltatónak nem kell fizetnie BUAK-pótlékot. Ilyenkor a BUAK-pénztár fizeti a szabadságot. Ezen felül a szabadság időszakára eső munkáltatói járulékokat (max. 30,1%-ig) a BUAK közvetlenül befizeti a magyar adóhivatal részére. Ugyancsak a BUAK fizeti a munkavállalói járulékokat, valamint az SZJA-t (évente és munkavállalónként 100 eurónak megfelelő önrész visszatartásával).

Amennyiben a kiküldött munkavállalók sem a kiküldetés ideje alatt, sem pedig a kiküldetés idejét követő 6 hónapban (továbbra is a kiküldő foglalkoztatónál munkaviszonyban maradva) nem vettek ki szabadságot, akkor kérhetik az Ausztriában szerzett szabadságigényük pénzbeli kielégítését. A pénzbeli kielégítést

csak a munkavállaló kérvényezheti, és előfeltétele, hogy a kérvény beadása előtt legalább 6 hónapig ne álljon a BUAG hatálya alá eső munkaviszonyban.

Formanyomtatványok, kitöltési tájékoztatók a BUAK honlapján magyar nyelven is elérhetők:

https://www.buak.at/cms/BUAK/BUAK_4.5.2.5/entsendung-nach-oesterreich/languages/employers/ungarisch

Az első bejelentkezést (adatközlést) követően a BUAK felveszi a vállalkozást regisztrált építőipari vállalkozások körébe (Betriebserfassung) és a vállalkozásnak egy felhasználói nevet és jelszót küld, amely segítségével a vállalkozás az elektronikus ügyintézési portálra belépve, valamennyi bejelentési kötelezettségének eleget tehet.

Építőipari munkavégzés bejelentése a munkavédelmi felügyelőségen

Az építkezés helyszínének biztonsága, valamint a munkavédelmi előírások betartásának ellenőrizhetősége érdekében meghatározott építőipari munkákat be kell jelenteni a területileg illetékes munkavédelmi felügyelőségen.

A bejelentési kötelezettség minden olyan szolgáltatásnyújtásra, munkavégzésre vonatkozik, amelyik építmények létrehozására, karbantartására, felújítására, javítására, változtatására, vagy megsemmisítésére (bontására) irányul, valamint a tevékenység előkészítését, illetve befejezését irányozza elő (pl. ács- és tetőfedési munkák, állványozás, acélszerkezet-szerelés, robbantási munkák, bontási munkák, homlokzat-takarítás, kéményseprés, talajmechanika, alapásás, mélyépítés).

Bejelentési kötelezettség 5 napnál hosszabb ideig tartó munkák esetében

A munkakezdés előtt legkésőbb egy héttel jelentést kell tenni az alábbi adatokkal:

- az építkezés pontos helyszíne
- a munkakezdés pontos ideje
- a munkafolyamat leírása
- a munkán foglalkoztatottak előrelátható létszáma
- a munkafelügyeletet ellátó személy neve

A bejelentési kötelezettség alól kivételt képeznek az üvegezési, festési és mázolósi, burkolási, csempézési, szigetelési, víz-, gáz-, fűtés-, légtechnikai és villanyszerelési munkák, amennyiben azokat **épületen belül** végzik.

Bejelentési kötelezettség 30 napnál hosszabb ideig tartó munkák esetében

Nagyobb volumenű építkezések esetén, amennyiben az építkezésen:

- több, mint 20 munkavállalót foglalkoztatnak egy időben és
- az építkezés volumene az 500 „embernapot” túllépi (pl. 20 munkavállaló esetében ez 25 munkanapot jelent)

a bejelentést legkésőbb 2 héttel a munkakezdés előtt meg kell tenni az alábbi adatok közlésével:

- az építési tervek véglegesítésének dátuma
- az építkezés pontos helyszíne
- az építtető, a projektvezető, a tervező és az építési koordinátor neve, címe
- az építmény adatai
- a várható kezdés és a munkák várható időtartama
- az építkezésen foglalkoztatottak várható maximális létszáma
- az építkezést végző vállalkozások és egyéni vállalkozók száma
- a kivitelezéssel már megbízott vállalkozások adatai

A bejelentési kötelezettségre kidolgozott formanyomtatvány az alábbi honlapon található meg (a bejelentést elektronikus úton kell beküldeni):

http://www.arbeitsinspektion.gv.at/inspektorat/Kontakt_Service/Formulare/

Speciális tudnivalók Ausztriában

Telephely létesítése

A tevékenység megkezdése előtt feltétlenül tájékozódni kell a két ország közötti kettős adóztatást elkerülő egyezményről, annak tartalmáról.

A Magyar Népköztársaság és az Osztrák Szövetségi Köztársaság között a kettős adóztatást elkerülésére a jövedelem-, a hozadéki és a vagyonszerzés területén aláírt egyezményt az 1976. évi 2. sz. törvényerejű rendeletben hirdették ki.

A magyar cégek ausztriai tevékenysége szempontjából az egyik legfontosabb kérdés az Egyezmény 5. cikke szerinti **telephely** meghatározása.

E cikk szerint telephelynek minősül az üzleti tevékenység olyan helyszíne, amelyen keresztül a vállalkozás a tevékenységét – részben vagy egészben – folytatja. A telephely jellemzően az üzletvezetés helye, de telephelynek minősülhet a fióktelep, az iroda, a műhely és az építési, szerelési munkálatok helye is.

Telephellyel rendelkezőnek kell tekinteni azt a vállalkozást, amely a másik államban olyan független képviselővel rendelkezik, aki a vállalkozás nevében szerződéseket köthet. Ezen túl a telephelynek tartósnak kell lennie, azaz mind helyben, mind időben meghatározott mértékű állandósággal kell bírnia. Egyrészt tehát az üzlet helyének azonos helyen kell maradnia, másrészt meghatározott hosszúságú időszakban – **ami a nemzetközi gyakorlat szerint kb. 6 hónap, de egyes egyezmények ettől eltérhetnek** – fenn kell állnia ahhoz, hogy telephelynek minősülhessen.

A magyar-osztrák egyezmény 5. cikk (2) g) pontja szerint **telephely** pl. az olyan építési kivitelezés vagy szerelés, amelynek időtartama két évet meghaladja.

Telephely létesítését a területileg illetékes kerületi közigazgatási hivatalnál (Bezirksverwaltungsbehörde) kell bejelenteni és az adóhivatalnál is igazoltatni kell.

Telephely létesítése esetén az ÁFA befizetés minden esetben a szolgáltatásnyújtó által történik.

Összefoglalva, egy magyar cégnek rendszerint akkor létesül telephelye, ha

- a cég cégvezetési helyet tart fenn,
- szerződéskötésre jogosult meghatalmazott képviselője van Ausztriában,
- olyan építési kivitelezést, vagy szerelést folytat, amelynek időtartama meghaladja a 24 hónapot.

A telephely létesítése fontos jelentőséggel bír az adózás szempontjából.

Itt szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy a magyar vállalkozások **németországi telephelye is kapcsolt vállalkozásnak tekintendő** a Társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 4. § Fogalmak 23. pontjának megfelelően.

Eszerint kapcsolt vállalkozásnak kell tekinteni:

- az adózót és külföldi telephelyét,
- továbbá az adózó külföldi telephelyét és azokat a személyeket,
  - amelyek az adózóval – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül, vagy közvetve többségi befolyással rendelkeznek,
  - amelyek az adózóval – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül, vagy közvetve többségi befolyással rendelkeznek,
  - illetve amelyekben valamely harmadik személy – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával - közvetlenül, vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik, azzal, hogy azokat a közeli hozzátartozókat, akik az adózóban és a más személyben többségi befolyással rendelkeznek, harmadik személynek kell tekinteni.

A társasági adóhoz és az osztalékadóhoz kötődő kérdésekben a fentebb ismertetett tartalmú kapcsolt vállalkozás definíciónak megfelelően kell kötelezettségeiknek eleget tегyenek a cégek.

A kapcsolt vállalkozások üzleti kapcsolataira a Társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény 18. §-a az adózás előtti eredmény módosítását írja elő abban az esetben, ha a köztük alkalmazott ár eltér a szokásos piaci ártól.

A 32/2017. (X.18.) NGM rendelet tartalmazza a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettséget.

A szokásos piaci ár meghatározása érdekében e rendelet szerint nyilvántartási kötelezettség terheli a társasági és osztalékadóról szóló törvény szerint nyilvántartásra kötelezett adózót, ha kapcsolt vállalkozásával kötött hatályos szerződése, megállapodása vagy a Tao. törvény 18. § (6) és (7) bekezdése szerinti ügylet alapján az adóévben teljesítés történt.

A rendelet kitér arra is, hogy mely esetekben nem terheli nyilvántartási kötelezettség az adózót, így többek között a kapcsolt vállalkozások azon ügyleteinél, amelyek esetében a szerződés alapján történő teljesítések értéke az adóévben általános forgalmi adó nélkül számított szokásos piaci áron az 50 millió forintot nem haladja meg, azzal, hogy az értékhatár megállapításánál – az összevonás tényétől függetlenül – a rendelet szerint összevonható szerződések alapján történő teljesítések értékét együttesen kell figyelembe venni.

Amennyiben az „Egyezmény” szerint Ausztriában megvalósul a telephely fogalma, az ott elért nyereség adóztatási joga Ausztriát illeti.

Az adóköteles nyereséget általában közvetlen módszerrel számítják ki, ami azt jelenti, hogy a német előírások szerint könyvelést kell vezetni, amelyet évente mérlegkészítés zár le. A mérlegbe a németországi gazdasági tevékenység tartozik bele, ugyanakkor a cégnek lehetősége van azoknak a magyarországi költségeknek a mérlegbe történő beállítására, amelyek az ausztriai telephely működésével összefüggésben merültek fel. ***Az ausztriai munkával kapcsolatos hazai közvetlen költségek teljes mértékben, az általános költségek pedig arányosítással számolhatók el.***

Magyarországon pedig a külföldről származó jövedelem megállapításánál kell figyelembe venni az e bevétel megszerzéséhez közvetlenül hozzárendelhető költségeket és ráfordításokat, adózás előtti eredményt módosító tételeket. A külföldről származó árbevétel és bevétel összegének az összes árbevétel és bevétel összegéhez viszonyított arányában kell megosztani a külföldről származó jövedelem megszerzéséhez közvetlenül hozzá nem rendelhető – de nem a kizárólag belföldről származó jövedelemhez felmerült - költségeket, ráfordításokat, adózás előtti eredményt növelő, csökkentő tételeket (Tao Törvény 28 §. „A kettős adózás elkerülése” részben leírtak szerint).

Az adószámmal rendelkező telephely Ausztriában adófizetésre, könyvvizetésre, mérlegkészítésre és bevallásra kötelezett. Kiemelnénk, hogy az Ausztriában adózott eredmény a magyarországi társasági adóbevallásnál figyelembe veendő tétel. A külföldi és a hazai mérleg összehangjára, valóságtartalmára, a társasági adókötelezettségek arányosságára ügyelni kell.

Tartós ausztriai munkavégzés esetén osztrák adótanácsadó foglalkoztatása mindenképpen indokolt.

Általános forgalmi adó (ÁFA)

A határon átnyúló szolgáltatások túlnyomó részében az ÁFA-fizetési kötelezettség ott keletkezik, ahol a teljesítés fizikai helyszíne van, tehát Ausztriában.

A normál ÁFA-kulcs jelenleg 20 %, a kedvezményes ÁFA-kulcs 10 %.

Amennyiben nem ausztriai székhelyű, vagy telephelyű vállalkozás nyújt szolgáltatást ausztriai székhelyű vállalkozásnak, fordított ÁFA-fizetési kötelezettség áll fenn. A szolgáltató nettó-számlát állít ki, valamint köteles a számlán feltüntetni, hogy a számla nettó-számla és az ÁFA-t a megrendelő köteles megfizetni.

A számlán pl. az alábbi hivatkozás tüntethető fel:

„Diese Rechnung wird ohne Ust ausgestellt, da gem. § 19 Abs. 1 UstG 1994 die Steuerschuld auf den Leistungsempfänger übergegangen ist.”

A számlán fel kell tüntetni a megrendelő adóazonosító számát is.

Amennyiben nem ausztriai székhelyű, vagy telephelyű vállalkozás **nyújt szolgáltatást** ausztriai illetőségű **magánszemélynek**, akkor a szolgáltatást nyújtó vállalkozás a számlakiállítás előtt köteles magát regisztráltatni a nem osztrák székhelyű vagy telephelyű cégek forgalmi adóügyeinek intézésére kijelölt gráci adóhivatalnál. A magánszemély részére ÁFA-s számlát kell kiállítani és az ÁFA-t a vállalkozás, adószámának megadásával befizeti a gráci adóhivatalba. Ha a vállalkozás ÁFA-köteles Ausztriában, akkor ÁFA bevallási kötelezettsége is van.

A külföldi székhelyű vállalkozások ÁFA-ügyeit intéző hivatal adatai:

Finanzamt Graz Stadt

Referat für ausländische Unternehmer

Conrad-von Hötzendorf-Str. 14-18 8018 Graz

Telefon: (+43) (0) 316-881-0

Fax: (+43) (0) 316-81-7608 vagy – 0408

A kiállítandó számlák főbb adatai:

- a szolgáltatásnyújtó és a megrendelő teljes neve és címe
- a szolgáltatást nyújtó adószáma
(amennyiben a szolgáltatónak kell az ÁFA-t befizetnie)
- számlakiállítás dátuma
- számla száma
- a szolgáltatás mennyisége, megnevezése
- a teljesítés időpontja

- a szolgáltatások adókulcsok szerinti felsorolása, illetve az adómentes tételek felsorolása
- hivatkozás az alkalmazott adókulcsra, vagy az adómentességre (ha az ÁFA-t a megrendelő fizeti be)

Források:

Bundesministerium für Finanzen – www.bmf.gv.at

Osztrák Építőipari Szabadságpénztár – BUAK – www.buak.at

Wirtschaftskammer Österreich – www.wko.at

Oktatási Hivatal – www.oktatas.hu

Általános tudnivalók

Kiküldetés – A1-igazolás

Az uniós szabályok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a magyarországi munkáltatók munkavállalóikat az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamába, illetve Svájcba küldjék ki munkavégzés céljából.

A kiküldetés szabályait a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet, a 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamint a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 195/1997.(XI.5) Kormányrendelet tartalmazza.

A munkáltató munkavállalóját az EGT valamelyik tagállama területére, vagy Svájcba küldi ki munkavégzés céljából, kiküldetése esetén 24 hónapig marad a kiküldő állam társadalombiztosítási szabályainak hatálya alatt. Ennek az időtartamnak a további hosszabbítása a fogadó állam hatósága egyoldalú döntése alapján lehetséges.

A kiküldetés tényét az **A1 jelű nyomtatvány igazolja** a munkavégzés helye szerinti ország hatóságai számára, vagyis azt, hogy az adott dolgozó abban az államban biztosított, amelyből kiküldték, továbbá azt, **hogy a munkavégzés helye szerinti országban mentesül a társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettség alól.**

2017. januártól az **A1 igazolások kiadásának illetékessége a járási kormányhivatalokhoz került át, vidéken a megyeszékhelyeken működő járási kormányhivatalokhoz, Budapest és Pest megye esetében a XIII. kerületben lévő Budapest Fővárosi Kormányhivatalhoz.** Ezek a járási (fővárosi) kormányhivatalok az elsőfokú illetékességgel rendelkező hivatalok. Másodfokon országosan egységesen a Budapest Fővárosi Kormányhivatal jár el.

Az A1 igazolás igénylése

Kiküldött munkavállalók esetében a foglalkoztató

- székhelye szerint illetékes kormányhivatal
- egészségbiztosítási feladatot ellátó járási/kerületi
- hivatalánál:
  - Budapest és Pest megye esetében a Budapest Főváros Kormányhivatala XIII. kerületi Hivatala
  - Egészségbiztosítási Hatósági Főosztályánál
- **Vidéken** a megyeszékhelyeken működő járási kormányhivataloknál

Az A1 jelű nyomtatványok igényléséhez letölthető igénylőlap áll rendelkezésre a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő, a NEAK honlapján (www.neak.hu), a letölthető nyomtatványok között.

Ez történhet elektronikus ügyintézés keretében, melyhez **regisztrációs lapot** kell kitölteni: a nyomtatványt két eredeti példányban a meghatalmazó székhelye szerint illetékes fővárosi/megyei kormányhivatal fővárosi/megyeszékhelyen működő járási hivatala egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró fő/osztályához kell benyújtani, Budapest és Pest megye esetében a XIII. Kerületi Hivatalhoz (Teve u. 1/a-c).

A kiküldetés részletes feltételeit a TB-ellátásokról szóló CXXII. törvény *szabályozza* az Európai Unió jogának való megfelelés keretében.

Kiküldetésnél a magyar jog alkalmazandó jogként való meghatározásának feltétele, hogy a kiküldő munkáltató jelentős gazdasági tevékenységet folytasson Magyarországon.

Jelentős a belföldi tevékenység akkor, ha

- a munkáltató vállalja, hogy a kiküldetés teljes időtartama alatt a belföldi és a külföldi gazdasági tevékenység folytatása során foglalkoztatott munkavállalók átlagos állományi létszámán belül a belföldön foglalkoztatottak aránya eléri,

vagy

- a külföldi telephellyel rendelkező vállalkozás esetén a kiküldetést megelőző adóévre vonatkozó összes bevételén belül a nem külföldi gazdálkodásból származó bevétel vagy az egyszerűsített beszámoló készítésére kötelezett gazdálkodó, egyéni vállalkozó esetén a belföldi tevékenységből származó bevétel összes bevételen belüli aránya elérte

a 25 százalékot.

A magyar jog meghatározható alkalmazandó jogként a fentiekben meghatározott feltételek hiányában akkor is, ha a munkáltató olyan tényeket, körülményeket igazol, amelyből a jelentős belföldi tevékenység valószínűsíthető (így különösen, ha a vállalkozás belföldön folyamatos termelőtevékenységet végez).

Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a jelentős belföldi tevékenységnek a munkavállalók kiküldetése során folyamatosan fenn kell állnia.

A jelentős belföldi gazdasági tevékenységgel kapcsolatos feltételt teljesítettnek kell tekinteni akkor is, ha a **munkáltató** jogelődje teljesíti ezt a feltételt.

A munkavállalót a kiküldő munkáltatónak a kiküldetés ideje alatt folyamatosan kell foglalkoztatnia, amely alapján a magyar jogszabályok szerint kell járulékot fizetnie.

A munkáltató annak a munkavállalónak a részére is kérhet A1 igazolást, aki a kiküldetés kezdőnapját közvetlenül megelőzően legalább 30 napig megszakítás nélkül **egészségügyi szolgáltatásra jogosult volt.**

A 20T1011 Adat- és változás bejelentő lapon (egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére kötelezettek részére) a munkáltató bejelentést tehet a járulékfizetés átvállalásával kapcsolatban.

Az egészségügyi szolgáltatásra jogosultak körében ugyancsak kérhető A1 igazolás a foglalkoztatott saját jogú öregségi nyugdíjas személy részére is.

A munkavállalót a munkáltatónak a kiküldetés helye szerinti tagállamban – a Magyarországon folytatott tevékenységével *azonos nemzetgazdasági ágban kell foglalkoztatnia*.

Ha a kiküldetés legfeljebb 2 hónapig megszakad, az továbbra is folyamatos kiküldetésnek számít, vagyis a munkavégzés 2 hónapnál rövidebb idejű szüneteltetése nem alapozza meg új kiküldetés megállapításának lehetőségét.

Amennyiben a kiküldetés utolsó napjától legalább 60 nap eltelt és a munkáltató ugyanabba az országba küldi ki a munkavállalót, új kiküldetés állapítható meg, melynek időtartama legfeljebb 24 hónap. A korábbi kiküldetés időtartamát ekkor már nem kell figyelembe venni.

Ha a kiküldetés egymást követően több államba történik, az alkalmazandó jog elbírálása és az igazolás kiállítása államonként külön-külön történik.

Mikor nem jön létre kiküldetés társadalombiztosítás szempontjából:

- ha a **foglalkoztató** jogerősen be nem jegyzett előtársaság
- ha a kiküldetés teljes időtartama alatt csak olyan munkavállalókat foglalkoztat belföldön, akik a cég irányítási, adminisztrációs feladatait végzik,
- ha a kiküldetés helye szerinti államban a magyarországi tevékenységéhez képest más nemzetgazdasági ágazatba tartozó tevékenységet folytat,
- a koordinációs rendeletekben, valamint a nemzetközi egyezményekben meghatározott kiküldetés keretében a külföldi munkavégzés helyén a kiküldetésre vonatkozó leghosszabb időtartamon túl kiküldött munkavállalókat ugyanabban a munkakörben foglalkoztat, vagy a kiküldetés időtartama alatt a kiküldött munkavállaló felett nem gyakorolja teljeskörűen a munkáltatói jogkört,
- ha a **munkavállaló** nem rendelkezik a kiküldetés kezdő napját közvetlenül megelőzően legalább 30 nap megszakítás nélküli egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsággal,
- ha munkaviszonyának létesítésére azért került sor, hogy a kiküldetés helye szerinti államban a munkáltató által korábban kiküldött munkavállalót felváltson,
- ha korábban ugyanabban az államban volt a kiküldetésre meghatározott leghosszabb időtartamig kiküldött és még nem telt el 60 nap a korábbi kiküldetése óta

- a kiküldetésre azért kerül sor, hogy a kiküldetés helye szerinti vállalkozás a munkavállalót egy másik vállalkozás rendelkezésére bocsássa, vagy másik tagállamba küldje tovább.

Az illetékes Kormányhivatal Egészségbiztosítási Szerve a foglalkoztató kérelmét - a kérelem benyújtását követően - sommás eljárásban 8 napon belül, teljes eljárásban 60 napon belül bírálja el.

Amennyiben a kérelemnek helyt ad, A1 jelű nyomtatványt ad ki, azzal, hogy az alkalmazandó jogról szóló A1 jelű nyomtatvány hatósági bizonyítványnak számít, a kérelem elutasítása esetén pedig határozatot hoz, mellyel szemben jogorvoslatnak van helye.

Harmadik országbeli (pl. ukrán, szerb) munkavállaló kiküldése

Abban az esetben lehet harmadik országbeli munkavállalót kiküldeni, ha a munkavállaló rendelkezik legalább 30 napos előbiztosítással és magyarországi lakcímmel a hatályos lakcímtörvényben leírtak szerint. 3 hónapos, egyszerűsített munkavállalási engedéllyel foglalkoztatott harmadik országbeli munkavállaló nem küldhető ki.

Az A1 igazolás hatósági bizonyítványnak számít, ezért azt a cégnek 5 évig meg kell őriznie.

Kétnyelvű átvételi igazolás A1-es igazolások igényléséről

Az alábbi átvételi igazolás megkérését javasoljuk mindazoknak a vállalkozásoknak, amelyek Németországba vagy Ausztriába küldik ki munkavállalóikat és még nem rendelkeznek a kiküldetést ténylegesen igazoló nyomtatvánnyal, csupán a kérelem beadása történt meg. Fontos azonban tudni, hogy az átvételi igazolás nem jelenti az A1-es igazolás automatikus kiadását.

ÁTVÉTELI IGAZOLÁS A1-es IGAZOLÁSOK IGÉNYLÉSÉRŐL

Bestätigung über die Antragstellung von A1-Bescheinigungen

A munkáltató neve, magyarországi címe:

Name und Anschrift des Arbeitgebers:

.....
 .....

Ezúton igazoljuk, hogy fenti munkáltató A1-es igazolást az alábbi munkavállalók részére kérelmezett:

Hiermit wird bestätigt, dass obiger Arbeitgeber A1-Bescheinigungen für folgende Arbeitnehmer beantragt hat:

SORSZÁM Lf.-nummer	NÉV Name	Születési idő (év/hó/nap) Geburtsdatum (Jahr/Monat/Tag)
1		
2		
3		
4		
5		

A kérelem beadásának dátuma:

Datum der Antragstellung:

.....

A Kormányhivatal Egészségbiztosítási Szervének pecsétje, aláírása:

Stempel und Unterschrift der Gesundheitsversicherung bei dem Regierungsamt.

.....

Mikor kerülhet sor a kiküldetési igazolás visszavonására?

Ha a kiküldetés körülményeiben olyan változás következik be, amely miatt

- a biztosítási kötelezettség már nem áll fenn, vagy
- nem a magyar jog alapján áll fenn, vagy
- az igazolás hatályát érinti (pl. a kiküldetés időtartama alatt a munkaviszony megszűnik, vagy szünetel.)

és erről a munkáltató tájékoztatja az egészségbiztosítási szervet, amely az igazolást a változás napjától hatálytalanítja.

Amennyiben az egészségbiztosítási szerv azt állapítja meg, hogy a magyar jog alkalmazásának feltételei eleve sem álltak fenn, akkor az igazolást visszavonhatja, vagy, ha az igazolás kiadását követően a feltételek már nem teljesülnek, az igazolást módosíthatja és kezdeményezi a másik állambeli biztosítási kötelezettség megállapítását.

A munkáltató a kiküldetés 24 hónapon túli meghosszabbítását – a NEAK honlapjáról letölthető igénylőlapon, a kivétel megállapítását alátámasztva – kérheti a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől (NEAK, 1139 Budapest, Váci út 73/A).

A kivétel megállapításának akkor lehet helye, ha

- a kiküldetés, illetve az önálló vállalkozó átmeneti külföldi tevékenységének időtartama előre láthatóan meghaladja a koordinációs rendeletben, illetve az egyezményben meghatározott leghosszabb időtartamot;
- kivétel megállapítása hiányában a munkavállalóra, önálló vállalkozóra egyszerre több állam jogát kellene alkalmazni;
- olyan egyéb, különös méltánylást érdemlő körülmény áll fenn, amely indokoltá teszi a kivétel megállapítását.

A NEAK, amennyiben a kérelmet támogatja, javaslatot tesz eseti kivétel-megállapításra a másik érintett tagállam erre kijelölt szervének. A másik tagállam hozzájárulása esetén az A1 jelű igazolást a NEAK adja ki, a kért időtartamra, de maximum 5 éves érvényességgel.

A kiküldetés szabályai megtalálhatók a NEAK honlapján: www.neak.hu, valamint a Társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló törvényben.

Párhuzamos tevékenység az EGT tagállamaiban

A két vagy több tagállamban párhuzamosan (egyszerre, vagy váltakozva) tevékenységet folytató személy addig marad a magyar társadalombiztosítási szabályok hatálya alatt, amíg párhuzamos tevékenységét változatlan körülmények között folytatja. A **magyarországi foglalkoztató székhelye**, vagy a **biztosított lakóhelye** szerint illetékes **egészségbiztosítási szerv** az A1 jelű igazolást legfeljebb 24 hónapos érvényességgel adja ki, amely kérelemre meghosszabbítható a körülmények megváltozásáig, vagy a tevékenység végéig.

A **lakóhely szerinti tagállam jogszabályai akkor alkalmazandók**, ha a munkavállaló tevékenységének jelentős részét a lakóhely szerinti tagállamban végzi. A jelentős tevékenység pedig akkor állapítható meg, ha a munkavállaló belföldön folytatott tevékenységéhez kapcsolódó munkaidő, vagy munkabér (egyéb díjazás) eléri az összes munkaidő, vagy munkabér (egyéb díjazás) 25 %-át. Ennek megállapításakor az elmúlt 12 hónap és a következő 12 hónap várható magyarországi, illetve más tagállambeli tevékenységét veszik figyelembe.

A magyar jog, mint **a munkáltató székhelye szerinti tagállam joga, akkor alkalmazandó**, ha a lakóhely szerinti tagállamban nem áll fenn jelentős tevékenység:

- ha a munkavállalót egy magyarországi székhelyű munkáltató foglalkoztatja, akkor ezen munkáltató székhelye szerinti tagállam joga;
- ha a munkavállalót több vállalkozás foglalkoztatja és ezek székhelye Magyarországon van;
- ha a munkáltató vállalkozások székhelye több tagállamban található, amelyek közül az egyik a lakóhely szerinti tagállam, akkor a lakóhely szerinti tagállamtól eltérő tagállam joga alkalmazandó, amennyiben ez a magyar jog.

Ha valaki egy tagállamban munkaviszony keretében végez munkát, egy másik tagállamban pedig önálló tevékenységet folytat, a **biztosítási kötelezettsége mindig a munkavégzés helye szerinti államban áll fenn** – függetlenül a tevékenységek arányától. Amennyiben a munkaviszony alapján a munkavégzés egyszerre több tagállamban is fennáll, a párhuzamos munkavégzésre irányadó szabályokat kell alkalmazni.

Az Egészségbiztosítási Szerv a foglalkoztató kérelmét - a kérelem benyújtását követően - sommás eljárásban 8 napon belül, teljes eljárásban 60 napon belül bírálja el.

2016. I. 1-jétől lehetséges az ún. sommás eljárás:

- kérelemre induló eljárás esetén, amennyiben a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállás tisztázott,
- nincs ellenérdekű ügyfél,
- az eljárásra irányuló ügyintézési határidő nem haladja meg a 2 hónapot, vagy a 60 napot.

Amennyiben a kérelemnek helyt ad, A1 jelű nyomtatványt ad ki, azzal, hogy az alkalmazandó jogról szóló A1 jelű nyomtatvány hatósági bizonyítványnak számít, a kérelem elutasítása esetén pedig határozatot hoz, mellyel szemben jogorvoslatnak van helye.

Európai Egészségbiztosítási Kártya

A magyar egészségügyi szolgáltatásra jogosult személyek, akik Magyarországon, vagy az Európai Unió más tagállamában rendelkeznek állandó lakóhellyel, egy másik tagállamban a magyar egészségbiztosítás terhére vehetnek igénybe bizonyos –

orvosilag szükséges – egészségügyi szolgáltatásokat az Európai Egészségbiztosítási Kártya birtokában.

Orvosilag szükséges ellátások azokat az ellátásokat jelentik, amelyeket a tartózkodási hely szerinti tagállamban, ennek jogszabályai alapján nyújtanak annak érdekében, hogy a biztosított a szükséges gyógykezelés céljából ne kényszerüljön tervezett tartózkodásának vége előtt visszatérni az illetékes tagállamba.

A kártyát a járási kormányhivatal, vagy a NEAK adja ki kérelemre a magyar egészségügyi szolgáltatásra jogosult személynek. Bármely kormányhivatalnál igényelhető és kiadása térítésmentes.

A kártya igénylése a járási kormányhivatalnál történhet személyesen, vagy meghatalmazott útján, vagy írásban postai úton, vagy ügyfélkapun keresztül. A kártya alapvetően a kiállításától számított 36 hónapig érvényes.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az igénybe vehető egészségügyi szolgáltatások **orvosilag szükséges jellegét a kezelőorvos bírálja el**, ennek megfelelően a kártyával közvetlenül az adott tagállam – jelen esetben Németország és Ausztria – társadalombiztosítási, illetve egészségbiztosítási szervével szerződéses kapcsolatban álló egészségügyi szolgáltatóhoz kell fordulni.

A kártyát

- csak az adott állam társadalombiztosítási szervvel szerződött szolgáltató fogadja el,
- az adott állam társadalombiztosítási, illetve egészségügyi szolgáltató által nyújtható ellátások igénybevétele esetén és
- az adott államban biztosítottak által is fizetendő önrészekre, kötelező hozzájárulásokra a kártya nem nyújt fedezetet.

Németországban például a gyógyszerekért a beteg a költségek 10 %-ának megfelelő összeget kell fizessen, minimum 5 eurót, maximum 10 eurót, de a tényleges költségnél nem lehet magasabb, a kórházi kezelés pedig napi 10 euróba kerül.

Ausztriában a gyógyszerek térítési díját a recept alapján számítják (a recept egyes tételei 6 euróba kerülnek), míg a kórházi ellátás költsége 13,70-21,90 euró/nap összeget jelentenek a biztosítottnak.

Mindemellett előfordulhat olyan eset – pl. baleset során - amikor a Magyarországinál szűkebb az egészségügyi szolgáltatások keretében igénybe vehető szolgáltatások köre, ezért megfontolandó a munkavállalók részére **magánbiztosítás megkötése**.

A munkavállalók bérezése

Építőipar

Magyarországon az Építőipari Ágazati Kollektív Szerződés megkötésére 2005. november 16-án került sor, melyet követően a munkaügyi miniszter az egész építőipari ágazatra kiterjesztett. Az erről szóló dokumentum 2006. március 28-án jelent meg a Munkaügyi Közlönyben. A jelenleg is érvényes szabályozás a 2009/14.

sz. Szociális és Munkaügyi Közlönyben, illetve az ÉVOSZ honlapján is - www.evosz.hu - megtalálható.

Az Építőipari Ágazati Kollektív Szerződés aláírói az egész ágazatra történő kiterjesztést kérelmezték,

munkaadói oldalról:

Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ)

Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ)

Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége (VOSZ)

munkavállalói oldalról:

Építő-, Fa és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége (ÉFÉDOSZSZ)

Építőipari és Társult Szakszervezetek Országos Szövetsége (ÉTSZOSZ)

Az Ágazati Kollektív Szerződés kiterjesztése azt jelenti, hogy minden olyan gazdasági szervezet, amelynek *főtevékenysége az építőipari ágazatba* (lásd az Ágazati Kollektív Szerződés 2. sz. mellékletét) *tartozik* 2006. március 28. napjától köteles alkalmazni az Ágazati Kollektív Szerződésben foglaltakat, függetlenül attól, hogy a kiterjesztést kérő szervezetek tagja-e, vagy sem.

Más ágazatok

2018. évben kétéves bértmegállapodást fogadott el a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma (VKF), mely szerint 2019. január 1-jétől és 2020. január 1-jétől is 8-8 százalékkal emelkedik a minimálbér és a garantált bérminimum összege.

Jelenleg – a tavaly megkötött bértmegállapodásnak megfelelően – tárgyalás folyik arról, hogy lehetséges-e 8 %-nál magasabb béremelés, tekintettel a makrogazdasági mutatók idej, valamint 2020. évi várható alakulására.

A Kormány 2018-ban is rendeletben határozta meg a 2019. január 1-jétől érvényes kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum összegét.

Minimálbér, garantált bérminimum változása az elmúlt években

Év	Minimálbér (Ft)	Garantált bérminimum (Ft)	Minimálbér változása (%)	Garantált bérminimum változása (%)
2020	160 920	210 600	8 (tervezett)	8 (tervezett)
2019	149 000	195 000	8	8
2018	138 000	180 500	8,2	12,1
2017	127 500	161 000	14,9	24,8
2016	111 000	129 000	5,7	5,7

A munkavállalók adózása

A telephely fogalmának meghatározása a munkavállalók adózása szempontjából is az egyik legfontosabb kérdés.

A kettős adóztatást elkerülő egyezmények előírásai szerint a magánszemély által nem az illetősége (illetőség: ettől függ, hogy melyik országban adózik az adott típusú jövedelem) szerinti államban végzett nem önálló munkából származó jövedelem *főszabály szerint* abban az államban adóztatható, ahol a munkát végzik.

Kivétel

- ha a külföldi államban való tartózkodás hossza az adóévben nem haladja meg a 183 napot,
- a díjazást olyan munkáltató fizeti, aki nem bír illetőséggel a munkavégzés helye szerinti államban,
- és a díjazás költségét nem a munkáltató a munkavégzés helye szerinti államban lévő telephelye viseli,

akkor a jövedelem adóztatásának joga Magyarországon marad. Ha egy magyar cég egy külföldi céggel kötött megrendelését oly módon teljesíti, hogy egy magyar illetőségű munkavállalóját küldi ki a munka elvégzésére, akkor a jövedelem adóztatásának joga Magyarországon marad. Ennek egyrészt feltétele, hogy a

kiküldetés hossza ne haladja meg a 183 napot. Másrészt, hogy a kiküldött jövedelmét ne a külföldi megrendelő, hanem a magyar cég fizesse. Harmadrészt feltétel, hogy a magyar cég esetleges külföldi telephelye ne számolja el ezt a bért a költségei között, a külföldi államban fizetendő társasági adó megállapítása során. **Ha az itt felsoroltakból már egy feltétel nem teljesül, akkor a jövedelem adóztatásának joga a külföldi államot illeti meg.**

Ekkor a külföldi kiküldetésből származó jövedelem Magyarországon adómentes bevételnek számít, az ilyen jövedelmeket az összevont adóalap megállapításakor nem kell figyelembe venni.

Amennyiben az itt leírtak alapján a magánszemély jövedelme - törvénnyel, vagy kormányrendelettel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján - mentesített az adó alól, azt tájékoztató adatként kell szerepeltetni az adóbevallásban.

Az egyezmény 15. cikke szerint a nem önálló munkáért kapott javadalmazás adóztatása a munkahely szerinti állam joga. Naptári évenként 183 napig azonban ez a jog a kiküldő államot, vagyis Magyarországot illeti meg. ***Ez a szabályozás azonban nem vonatkozik azokra az esetekre, amelyekben a munkavállaló egy telephely számára dolgozik és a javadalmazást ez a telephely biztosítja. Ez esetben, függetlenül a tevékenység időbeni hosszúságától, az adóztatás a külföldi államot illeti meg.***

A külföldi kiküldetésre, külszolgálatra tekintettel kapott ***belföldön adóztatható napidíj*** teljes összegéből 2012. január 1-jétől levonható annak 30 százaléka, de legfeljebb a külföldön töltött napokra a külföldi kiküldetéshez kapcsolódó elismert költségekről szóló 285/2011. (XII.22.) Kormányrendelet szerinti napi 15 euró.

Szociális hozzájárulási adó, járulékok

A kifizetőt a társadalmi közös szükségletek fedezetéhez való hozzájárulás kötelezettségének megfelelően szociális hozzájárulási adó fizetése terheli.

A társadalombiztosítási kötelezettségek teljesítése érdekében a biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyt a biztosítási jogviszony első napján, a foglalkozás megkezdése előtt, illetőleg, ha a biztosítás elbírálására utólag kerül sor, legkésőbb a biztosítási kötelezettség megállapítását követő napon az adóhatóság felé - az erre a célra rendszeresített bejelentő lapon – be kell jelenteni.

A kifizetőt terhelő ***adó alapja*** főszabály szerint a kifizető által a vele adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló természetes személy részére juttatott, kifizetett, a személyi jövedelemadóról szóló törvény rendelkezései szerinti adókötelezettség alá eső önálló, illetve nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál a személyi jövedelemadóról szóló törvény rendelkezései szerint figyelembe vett jövedelem, növelve a munkavállalói érdekképviseletet ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj összegével.

Az előzőek szerinti juttatás hiányában, vagyis ha a jövedelem Magyarországon nem adóztatható, az adófizetési kötelezettséget eredményező munkaviszonyt, vagy más jogviszonyt szabályozó munkaszerződésben, illetőleg más szerződésben

meghatározott alapbért, illetőleg díjazást kell szociális hozzájárulási adóalapként számításba venni.

Külföldi kiküldetés esetén a járulékalap:

2020. július 1-jétől változások következnek be a járulékszabályozásban. A legfontosabb, hogy az eddigi négy helyett egyetlen járulékot kell majd fizetni a munkavállalók után. Ezt az új egységes társadalombiztosítási járulékot 18,5 %-ban határozták meg, amely megegyezik a korábbi négy járulék (nyugdíjjárulék - 10 %, természetbeni egészségbiztosítási járulék – 4 %, pénzügyi egészségbiztosítási járulék – 3 %, munkaerő-piaci járulék – 1,5 %) összegével. Az egységes járulékfizetéssel egyszerűsödik majd a bevallási és a befizetési kötelezettség.

Változik majd a **járulékalapot képező jövedelem** 2020. július 1-jétől „A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló” CXXII. törvény 27. §. 1) bekezdése szerint (megjelent a Magyar Közlöny 2019/208. számában 2019. december 18-án):

- a) az SZJA tv. szerint összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál figyelembe vett jövedelem, a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj, a tanulószerveződés alapján ténylegesen kifizetett díj, a felszolgálati díj, az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony alapján fizetett ösztöndíj,
- b) az a) ponttól eltérően, ha nemzetközi szerződés alapján Magyarországon nem áll fenn adóztatási joga,
  - ba) az alapbér, de legalább a tárgyévet megelőző év július hónapjára a Központi Statisztikai Hivatal által a teljes munkaidőben alkalmazásban állók tekintetében közzétett nemzetgazdasági szintű bruttó átlagkereset, vagy
  - bb) a tevékenység ellenértékéért a tárgyhónapban megszerzett – munkaviszony esetében a tárgyhónapra elszámolt – jövedelem, ha az nem éri el a ba) alpont szerinti összeget.

2020. évben alkalmazandó a tárgyévet megelőző év, 2019. július hónapjára közzétett nemzetgazdasági szintű átlagkereset, amely

362.600 Ft

volt a teljes munkaidőben alkalmazásban állókra vonatkozóan.

A kifizetőt terhelő szociális hozzájárulási adó (szócho) mértéke – 2020. évben:

az adóalap (lásd fentebb) 17,5 %-a

Rehabilitációs hozzájárulás

A munkaadó a megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációjának elősegítése érdekében rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles, ha az

- általa foglalkoztatottak létszáma meghaladja a 25 főt és az
- általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 százalékát.

A rehabilitációs hozzájárulás mértéke a tárgyév első napján a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított alaphér kötelező legkisebb összegének (160.920 Ft) kilencszerese/fő/év, azaz 1.448.280 Ft lesz 2020. évben.

A rehabilitációs hozzájárulási előleget az I-III. negyedévben, a negyedévet követő hó 20. napjáig kell megfizetni és bevallani az adózónak, a befizetett és az éves hozzájárulás különbözetét pedig az adóévet követő év február 25. napjáig kell megfizetni és bevallani.

A foglalkoztatási kötelezettség teljesítését, illetve a rehabilitációs hozzájárulást az átlagos statisztikai állományi létszám általános szabályai szerint kell kiszámítani. Létszámon a KSH munkaügy-statisztikai adatszolgáltatáshoz kiadott útmutatójában foglaltak szerinti tárgyévi átlagos statisztikai létszámot kell érteni.

A Központi Statisztikai Hivatal által kiadott *“Útmutató a munkaügy-statisztikai adatszolgáltatáshoz”* 2.2 pontja tartalmazza az átlagos statisztikai állományi létszámba tartozók meghatározását. Eszerint nem tartoznak a statisztikai állományi létszámba a magyarországi székhelyű vállalkozás külföldi fióktelepén dolgozók. Az adatszolgáltatás szempontjából magyarországi székhelyű vállalkozások külföldi fióktelepének (telepének, telephelyének minősül az a telephely, amelyen vállalkozási tevékenységet végeznek és a magyarországi társasági adóbevallásban szerepel ugyan a külföldi fióktelepre eső jövedelem, de az arra eső jövedelem adóját az adott országban fizették meg, így a kettős adóztatás elkerülése miatt az erre eső társasági adóból levonásra került).

A fentiek szerint csak a magyarországi székhelyen foglalkoztatott munkavállalók alapján számított létszám szerint kell a rehabilitációs járulékot megfizetni, a külföldi telephelyen foglalkoztatott munkavállalók után nem, mert ők nem számítanak bele a statisztikai állományi létszámba.

A rehabilitációs hozzájárulásról részletesen tájékozódhatnak „A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról” szóló 2011. évi CXCI. törvény alapján.

Szakképzési hozzájárulás

A szakképzési hozzájárulásra vonatkozó jogszabályi előírásokat a 2011. évi CLV. tv. a Szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény tartalmazza.

A szakképzési hozzájárulás alapja megegyezik a hozzájárulásra kötelezettet terhelő szociális hozzájárulási adó alapjával. A szakképzési hozzájárulás mértéke a szakképzési hozzájárulás alapjának 1,5%-a.

Iparűzési adó

A vállalkozásoknak iparűzési tevékenység esetén a többször módosított helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény alapján iparűzési adót jelenleg az alábbiak szerint kell fizetniük:

„39. § (1) Állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén – a (6) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel - az adó alapja a nettó árbevétel, csökkentve

a) az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke, együttes – a (4)-(10) bekezdésben meghatározottak szerint számított – összegével,

b) az alvállalkozói teljesítések értékével,

c) az anyagköltséggel,

d) az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével.

(2) Ha a vállalkozó több önkormányzat illetékességi területén vagy külföldön végez állandó jellegű iparűzési tevékenységet, akkor az adó alapját - a tevékenység sajátosságaira leginkább jellemzően - a vállalkozónak kell a 3. számú mellékletben meghatározottak szerint megosztania.

(3) Ideiglenes jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetében az adót a tevékenység végzésének naptári napjai alapján kell megállapítani. Minden megkezdett nap egy napnak számít.

„VII. fejezet - Értelmező rendelkezések 61. pontja szerint a ”külföldön létesített telephelyen végzett tevékenységből származó adóalaprészt: az iparűzési adóalapnak az a része, amely a 3. számú melléklet - tevékenységre leginkább jellemző - 1.1 vagy 1.2 vagy 2.1 vagy 2.3 pontja alkalmazásával a külföldön létesített telephelyre, telephelyekre jut, azzal, hogy a 3. számú mellékletben említett település, települések kifejezések alatt a külföldön létesített telephelyet, telephelyeket is érteni kell. Ha a vállalkozó adóévet megelőző teljes adóévi adóalapja a 100 millió forintot meghaladja, csak a 3. számú melléklet 2.1 pontja vagy 2.3 pontja szerinti módszer alkalmazható.”

A fentiek alapján a külföldön telephellyel rendelkező magyar vállalkozás a telephelye révén állandó iparűzési tevékenységet folytat ott, ezért a helyi iparűzési adó alapját meg kell osztania a Htv. 3. sz. melléklete szerint. ***A megosztás eredményeként a külföldi telephelyre jutó adóalapot nem terheli a helyi iparűzési adó,*** azaz a vállalkozásnak a külföldi telephely esetében is meg kell osztani adóalapját, de ezen túlmenően további adókötelezettség nem terheli.

Az a vállalkozás, mely az éves beszámolóját az IFRS-ek szerinti készíti 2019. évről, sajátos rendelkezések vonatkoznak. Ennek szabályait a helyi adó törvény 40/C-40/I. §-a tartalmazza a nettó árbevétel, az eladott áruk beszerzési értéke, az anyagköltség, a közvetített szolgáltatások értéke, az alvállalkozói teljesítések értéke megállapítására, a 40/J-40/M. §-a pedig az iparűzési adókötelezettség teljesítésére vonatkozóan.

Innovációs járulék

Az innovációs járulék szabályait a tudományos kutatásról, fejlesztésről és az innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény [Inno. tv.] tartalmazza.

2019. január 1-jétől az innovációs járulékkötelezettség alól mentesülő mikro és kisvállalkozások esetében a KKV besorolást már nem csupán a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvényben foglalt mutatóértékek – összes foglalkoztatotti létszám, éves nettó árbevétel, vagy mérlegfőösszeg – alapján kell elvégezni, hanem figyelembe kell venni a KKV Törvény valamennyi KKV besorolásra irányadó rendelkezését:

Az innovációs járulék fizetésére azok a vállalkozások is kötelezetté válnak, amelyek az önálló mutatószámaik alapján nem lennének azok, de a partner- és kapcsolódó vállalkozásaikkal összeszámított adatok, kétéves szabály stb. azt eredményezik, hogy elérik a középvállalkozási méretet az üzleti év első napján.

2019. évtől a gazdasági társaságok innovációs járulék szempontjából történő besorolását a Kkv tv. egésze alapján kell elvégezni.

Eszerint mikrovállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

- összes foglalkoztatotti létszáma 10 főnél kevesebb, és
- éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

Kisvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

- összes foglalkoztatotti létszáma 50 főnél kevesebb, és
- éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

Ahhoz, hogy egy gazdasági társaság a Kkv. tv. rendelkezései alapján mikro-, vagy kisvállalkozásnak minősüljön, a foglalkoztatottak létszámára vonatkozó feltételnek minden esetben teljesülnie kell, míg az éves nettó árbevételre, illetve a mérlegfőösszegre előírt vagylagos kritérium közül elegendő, ha az egyik teljesül.

A járulék alapja a helyi adókról szóló 1990. évi. törvény (Htv.) 39. § (1) bekezdése szerint meghatározott adóalap, csökkentve a Htv. szerint kimutatott, külföldi telephelyre jutó iparüzési adóalap-rész összegével (Inno.tv. 16. § (1) bekezdés).

Az innovációs járulék mértéke a vetítési alap (adóalap) 0,3 százaléka (Inno. tv.16. § (2) bekezdés).

A járulékfizetésre kötelezett gazdasági társaság járulékfizetését előlegfizetéses rendszerben teljesíti. Az előleget háromhavonként kell fizetni a harmadik hónapot követő hó 20. napjáig.

Munkaszerződés és kiküldetés

A törvényes foglalkoztatásnak fontos eleme a munkaszerződés, melyet külföldi kiküldetés esetén különös gondossággal, alaposággal szükséges megkötni.

Kiküldetés esetén a cég és a dolgozó közötti munkaszerződést kiküldetési szerződéssel, vagy megállapodással kell kiegészíteni.

A munkaszerződést minden esetben írásba kell foglalni, a munkaszerződés kötelező és lehetséges tartalmi elemeit szem előtt tartva.

A munkaszerződés kötelező tartalmi elemei

- a munkáltató cég adatai és a munkavállaló személyes adatai
- a munkavállaló munkaköre
- a munkaviszony tartamát meg kell határozni, ennek hiányában a munkaviszony határozatlan időre jön létre
- a munkavégzés helye – ennek hiányában munkahelynek azt a helyet kell tekinteni, ahol munkáját szokás szerint végzi
- a munkaviszony eltérő megállapodás hiányában általános teljes napi munkaidőben történő foglalkoztatásra jön létre
- próbaidő tartama

A munkáltatónak a munkaviszony megkezdésétől 15 nap áll rendelkezésére, hogy a munkaszerződés mellé írásbeli tájékoztatót adjon a munkavállalónak

- a napi munkaidőről
- az alapbéren túli munkabérről és egyéb juttatásokról
- a munkabérről való elszámolás módjáról, a bérfizetés gyakoriságáról, a kifizetés napjáról
- a munkakörbe tartozó feladatokról
- a szabadság mértékéről, számítási módjáról és kiadásának, valamint
- a munkáltatóra és a munkavállalóra irányadó felmondási idő megállapításának szabályairól
- arról, hogy a munkáltató kollektív szerződés hatálya alá tartozik-e
- a munkáltatói jogkör gyakorlójáról

Nem terheli a munkáltatót a tájékoztatási kötelezettség, ha a munkaszerződés alapján a munkaviszony tartama az egy hónapot, vagy a munkaidő a heti nyolc órát nem haladja meg.

Ha a munkavállaló munkavégzési kötelezettségét átmenetileg vagy tartósan, de 15 napot meghaladó időtartamban külföldön teljesíti, a munkáltatót a munkavállaló kérésére tekintet nélkül, további tájékoztatási kötelezettség terheli. Eszerint a munkavállalót legkésőbb a külföldre utazást megelőző 7. napon tájékoztatni kell arról, hogy a külföldi munkavégzésre hol és milyen tartamban fog sor kerülni, arra tekintettel őt milyen pénzbeli és természetbeni juttatások illetik meg, a munkavállalónak ezt milyen pénznemben fizeti majd ki, valamint arról, hogy a hazatérésre várhatóan milyen szabályok szerint, mikor és hogy kerül sor.

Ha a munkavállaló foglalkoztatására munkaszerződése szerint munkaerő-kölcsönzés keretén belül kerül sor, akkor a 15 napon belül kiadott írásbeli tájékoztató további kötelező tartalmi elemeket kell magában foglaljon. Kölcsönzés esetén így a tájékoztatóban ki kell térni a munkáltató nyilvántartásba vételi számára, a kölcsönvevő azonosító adataira, a kikölcsönzés kezdetének időpontjára, a munkavégzés helyére, a kölcsönvevőnél irányadó munkarendre, a kölcsönvevő részéről a munkáltatói jogkört gyakorló személyére és munkakörére, valamint a munkába járás, a szállás, és az étkezés feltételeire.

Foglalkoztatáshoz kapcsolódó adatkezelés - GDPR

A foglalkoztatás kapcsán a cégeknek személyes adatokat érintő adatkezelésük keletkezik, melynek során be kell tartaniuk a GDPR (General Data Protection Regulation), az Európai Unió adatvédelmi rendeletének 2018. május 25-étől érvényes kötelezően alkalmazandó jogszabályi előírásait.

A foglalkoztatás munkaszerződés alapján történik, így az adatkezelésnek ez a jogalapja. A kapcsolódó papír alapú és elektronikus dokumentumokat valamilyen minimális védelemmel el kell látni, az iratokat zárható szekrényben kell elhelyezni, a fájlokat felhasználónév és jelszó által védetten kell kezelni számítógépen vagy hálózati meghajtón.

Ha harmadik fél is be kell vonni az adatkezelésbe, könyvelőcég végzi pl. a bérszámfejtést, ilyen esetben a könyvelő cég adatfeldolgozó, s csak a foglalkoztató írásos utasítása alapján kezelheti csak az adatokat. Az utasításban meg kell határozni, hogy milyen adatokat kapnak meg (vagy férnek hozzá) és azokat milyen céllal kezelhetik. A dolgozókat tájékoztatni kell az adatkezelés tényéről.

Hasznos linkek:

www.mkik.hu
www.evosz.hu
www.oktatas.hu
www.nav.hu
www.neak.hu
www.arbeitsagentur.de
www.soka-bau.de
www.zoll.de
www.bmfwf.gv.at
www.bmf.gv.at
www.buak.at
www.wko.at

Mellékletek

Gewerbe-Anmeldung

Regisztrációs lap Elektronikus ügyintézéshez

Igénylőlap kiküldetési igazoláshoz AI

Bértarifa szerződések és jogszabályok szerintifoglalkoztatási feltételek